അദ്ധ്യായം 39. ഭാഷാസംസ്കൃതസാഹിത്യങ്ങൾ

കേരളസാഹിത്യചരിത്രം III

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വര അയ്യർ

കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം III

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വര അയ്യർ

(മലയാളം: സാഹിത്യചരിത്രം)

First published in print media 1953.

The electronic versions have been released under the provisions of Creative Commons Attribution By Share Alike license for free download and usage.

The electronic versions were generated from sources marked up in LaTeX in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using XeTeX from TeXLive 2020. The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by Rachana Institute of Typography. The font used for Latin script was Linux Libertine developed by Philipp H. Poll.

The production infrastructure of River Valley Technologies has been made use of in the production of these digital editions.

Cover: Shakuntala, (she looks back at her lover, pretending to remove a thorn from her foot), an oil painting by Raja Ravi Varma. The image is taken from Wikimedia Commons and is gratefully acknowledged.

Sayahna Foundation
JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014
URL: www.sayahna.org

ഉള്ളടക്കം

39 ഭാഷാസംസ്കൃതസാഹിത്യങ്ങൾ 1

1 കൊച്ചി രാമവർമ്മമഹാരാജാവ് . . . 2

2 സുന്ദരകാണ്ഡം പാന 3

3 കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മ മഹാരാജാവ് 4

4 പൂർണ്ണത്രയീശശതകം 5

5 ദശാവതാരശ്ലോകമാല 6

6 പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികൾ . . . 7

7 മുക്തകങ്ങൾ 8

8 ഒരു വാദപ്രതിവാദം 9

9 നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ—ചരിത്രം 10

10 സദാശിവദീക്ഷിതർ – ജീവചരിത്രം . . 11

11 ബാലരാമവർമ്മയശോഭൂഷണം . . . 12

12 വസുലക്ഷ്മീകല്യാണം 13

13 വേങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യദീക്ഷിതർ 14

14 വസുലക്ഷ്മീകല്യാണം 15

15 കല്യാണസുബ്രഹ്മണ്യസൂരി 16

16 സുബ്രഹ്മണ്യകവി 17

17 ദേശമംഗലത്ത് ഉഴുത്തിരവാരിയർ . . 18

18 മനോരമത്തമ്പുരാട്ടി 19

19 ചാതകസന്ദേശം 20

20 ഇടവട്ടിക്കാട്ടു നാരായണൻ നമ്പൂരി . . 21

21 കൃതികൾ 22

22 പുറയന്നൂർ പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ട് . 23

23 അഭ്രൂർ മാധവനടിതിരി 24

24 ചേരാനല്ലൂർ കൃഷ്ണൻകർത്താവ് 25

25 ഇളയിടത്തു നാരയണൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ട് . 26

26 മുതുകുറിശ്ശി ഭാസ്കരൻനമ്പൂരി 27

27 പുന്നശ്ശേരി ശ്രീധരൻനമ്പി 28

28 വടക്കേടത്തു കൊച്ചുശങ്കരൻമൂസ്സത് . . 29

29 അർത്ഥപ്രകാശിക 30

30 സദർത്ഥപ്രകാശിക 31

31 ധാതുപാഠകാരിക 32

32 കടത്തനാട്ടു ശങ്കരവർമ്മത്തമ്പുരാൻ . 33

33 സദ്രത്നമാല 34

34 സദ്രത്നമാലയുടെ ഭാഷാവ്യാഖ്യാനം . 35

35 രണ്ടു മുക്തകങ്ങൾ 36

36 ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം കാവ്യം 37

37 ദമയന്തീകല്യാണം നാടകം 38

— 39 —

ഭാഷാസംസ്കൃതസാഹിത്യങ്ങൾ

(ക്രി.പി. പതിനെട്ടാംശതകം, ഉത്തരാർദ്ധം)

1 കൊച്ചി രാമവർമ്മമഹാരാജാവു്: (938-984) ജീവചരിത്രം

കൊച്ചി രാമവർമ്മമഹാരാജാവു് 938-ആമാണ്ടു കർക്കടകമാസത്തിൽ ഭരണിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. അവിടുത്തെ മാതാവു രാമവർമ്മ ശക്തൻതമ്പുരാന്റെ ചിറ്റമ്മയായിരുന്നു. വിഗതമാതൃകനായ തന്നെ മൂന്നുവയസ്സുമുതൽ ലാളിച്ചു വളർത്തിയ ചിറ്റമ്മത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ പേരിൽ ശക്തൻതമ്പുരാനു നിസ്സീമമായ ഭക്തിയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതു സുപ്രസിദ്ധമാണ്. അവിടുന്നു പ്രസവിച്ച നാലു പുത്രന്മാരിൽ ജ്യേഷ്ഠൻ രാമവർമ്മത്തമ്പുരാനായിരുന്നു. ആ തമ്പുരാൻ 981 മുതൽ 984 ധനുമാസം 30-ാംനു-വരെ കൊച്ചിരാജ്യം ഭരിച്ചതിന്റെ ശേഷം വെള്ളാരപ്പിള്ളിക്കോവിലകത്തുവച്ചു തീപ്പെട്ടു. ചിറ്റമ്മത്തമ്പുരാട്ടി 978 കർക്കടകത്തിൽത്തന്നെ സ്വര്യാതയായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. രാമവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ മരണാനന്തരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്ത സഹോദരനായ വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ രാജ്യഭാരം കയ്യേല്ക്കുകയും 1003-ആമാണ്ടു തൃപ്പൂണിത്തുറവെച്ചു തീപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ആ രണ്ടു മഹാരാജാക്കന്മാരും സാഹിത്യത്തിൽ അത്യന്തം അഭിരുചിയുള്ളവരും സ്വയം കവനംചെയ്തും ഇതരകവികളേയും പണ്ഡിതന്മാരേയും പലവിധത്തിൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചും സംസ്കൃതത്തിനും ഭാഷയ്ക്കും ജീവാതുക്കളെന്ന നിലയിൽ പ്രശസ്തി നേടിയവരുമായിരുന്നു. 973-ആമാണ്ടു ധർമ്മരാജാവു നാടുനീങ്ങിയതോടുകൂടി കേരളത്തിലെ സാഹിത്യം തിരുവനന്തപുരത്തു നിന്നു തൃപ്പൂണിത്തുറയെ അഭയം പ്രാപിച്ചു; വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ തീപ്പെട്ട അവസരത്തിൽ തിരിയെ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കുപോന്നു് 1004-ആമാണ്ടു തിരുവിതാംകൂർ നേരിട്ടു ഭരിച്ചു തുടങ്ങിയ ഗർഭശ്രീമാൻ സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ നിരന്തരലാളനത്തിൽ വീണ്ടും ഉത്തരോത്തരം പരിപുഷ്ടമായി പ്രശോഭിച്ചു.

കൊച്ചിയിലെ മാധ്വമതം

ദക്ഷിണകർണ്ണാടകത്തിൽ സുപ്രസിദ്ധമായ ഉഡുപ്പി എന്ന സ്ഥലത്തു മാധ്വാചാര്യന്മാരുടെ വകയായി എട്ടു മഠങ്ങളുണ്ടു്. അവയിൽ ഒന്നാണ് സോദയ മഠം. കൊല്ലം പത്താംശതകത്തിന്റെ ആരംഭംമുതല്ക്കുതന്നെ തൃപ്പൂണിത്തുറ ക്ഷേത്രത്തിലെ ശാന്തിക്കാരായ തങ്ങളുടെ ചില ശിഷ്യന്മാരെ സന്ദർശിക്കുന്നതിനായി ആ മഠത്തിലെ സ്വാമിയാരന്മാർ പലപ്പോഴും അവിടെ വരികയും മഠാധിപതികൾ എന്നുള്ള നിലയിൽ രാജോപചാരത്തിനു പാത്രീഭവിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ശക്തൻതമ്പുരാന്റെ കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്ന സോദയസ്വാമിയാർക്കു, ആ മഹാരാജാവില്ലാതിരുന്ന അവസരത്തിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറെവച്ചു രാമവർമ്മതമ്പുരാനേയും വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാനേയും മാധ്വമതത്തിലേക്കു പരിവർത്തനം ചെയ്യിക്കുന്നതിനു സാധിച്ചു. ശക്തൻതമ്പുരാൻ സ്വാമിയാരുടെ ആ കയ്യേറ്റത്തെപ്പറ്റി അറിഞ്ഞപ്പോൾ അത്യന്തം കുപിതനായി ആ രണ്ടു രാജകുടുംബാങ്ഗങ്ങളേയും സമുചിതമായ വിധത്തിൽ ശിക്ഷിക്കുന്നതിന് ഒരുമ്പെടുകയും ചിറ്റമ്മത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ വാത്സല്യമസൃണമായ അഭ്യർത്ഥന നിമിത്തം ആ ഉദ്യമത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കുകയും ചെയ്തു. സ്വാമിയാരെയും അവിടുന്നു വെറുതേ വിട്ടില്ലെന്നും അദ്ദേഹത്തെ ഭസ്മസ്നാനം ചെയ്തു ചക്കംകുളങ്ങര ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ ഭജനമിരുത്തിച്ചു എന്നും പുരാവിത്തുകൾ പറയുന്നു. ഏതായാലും അനന്തരവർക്കു മാധ്വമതത്തിലുള്ള വിശ്വാസം അചഞ്ചലമായിരുന്നതിനാൽ 981-ൽ രാമവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ കിരീടധാരണമഹത്തിൽ ഭാഗഭാക്കാകുവാൻ സ്വാമിയാർ വീണ്ടും തൃപ്പൂണിത്തുറെ വന്നുചേർന്നു; ആ മതം കുറേക്കാലത്തേക്കു രാജകുടുംബത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിതവുമായി. ആ രണ്ടു മഹാരാജാക്കന്മാരുടേയും കൃതികളിൽ മാധ്വാചാര്യരെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രശംസ അവ്യഭിചാരിയായി കാണാവുന്നതാണ്. രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ മൂന്നുകൊല്ലത്തെ രാജ്യഭാരം സാഹിതീവ്യവസായത്തിന് അശേഷം യോജിച്ചതായിരുന്നില്ല. 984-ൽ അവിടുന്നു മരിച്ച അവസരത്തിൽ വേലുത്തമ്പിയും പാലിയത്തു കോമിയച്ചനുംകൂടി ബ്രിട്ടീഷ് കാരോടു പടവെട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ രാജ്യഭരണാരംഭത്തിൽ സമാധാനം പുനഃസ്ഥാപിതമാകുകയാൽ തനിക്കു അഭിമതമായ ആ വ്യവസായം അവിടുത്തേക്കു നിർവിഘ്നമായി തുടർന്നുകൊണ്ടുപോകുന്നതിനു സാധിച്ചു. 1039 മകരമാസത്തിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറെവച്ചു തീപ്പെട്ട രവിവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്തിനു പിന്നീടു മാത്രമാണ് കൊച്ചി മഹാരാജാക്കന്മാർ വീണ്ടും പണ്ടത്തെപ്പോലെ സ്മാർത്തമതാനുയായികളായതു്.

കൃതികൾ

രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ വകയായി രണ്ടു കൃതികളേ കണ്ടുകിട്ടീട്ടുള്ളു. അവയിൽ പൂർണ്ണത്രയീശസ്തുതി സംസ്കൃതത്തിലും സുന്ദരകാണ്ഡം പാന ഭാഷയിയിലും രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

പൂർണ്ണത്രയീശസ്തുതി

ഭക്തിസംവർദ്ധകമായ ഒരു സ്തോത്രമാണ് പ്രസ്തുത കാവ്യം. അതിലെ ആദ്യത്തെ ശ്ലോകം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

> “പൂർണ്ണത്രയ്യാഖ്യപുര്യാം ഹരിഭവനനിഭേ
> സ്വാലയേ സന്നിഷണ്ണം
> പീഠേ ഹൈമേ ച വിഷ്ണോ: ഫണിവരലസിതേ
> ഹാരകോടീരധാരീ
> കേയൂരൈ: കുണ്ഡലൈസ്തൈർമ്മണിവരകടകൈർ-
> ഭൂഷണൈർഭാസുരാംഗോ
> മാടശ്രീരാമഭൂപം കനകകവചധൃക്
> പാതു പൂർണ്ണത്രയീശഃ”

2 സുന്ദരകാണ്ഡം പാന

മഹാരാജാവിന് ഒരിക്കൽ മൂത്രകൃച്ഛ്റത്തിന്റെ ഉപദ്രവമുണ്ടായി എന്നും അതു വായു സംബന്ധമായുള്ള ഒരു രോഗമാകയാൽ വായുപുത്രനായ ഹനൂമാന്റെ പ്രസാദംകൊണ്ട് അതിനു ശമനംവരുത്തണമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അവിടുന്നു രാമായണം സുരന്ദകാണ്ഡം പാനയായി ഉണ്ടാക്കി എന്നും ഹനൂമാൻ സീതാദേവിയുടെ കയ്യിൽ അംഗുലീയം സമർപ്പിക്കുന്ന ഘട്ടംവരെ എഴുതിയപ്പോൾ ആ രോഗം ഭേദമായി എന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ട്. പ്രസ്തുത കൃതി പാരായണം ചെയ്താൽ വായുഭഗവാന്റെ അനുഗ്രഹം സിദ്ധിച്ച തദ്വാരാ സുഖപ്രസവമുണ്ടാകുമെന്നുള്ള വിശ്വാസംനിമിത്തം തൃപ്പൂണിത്തറക്കോവിലകത്തെ കൊച്ചുതമ്പുരാട്ടിമാർ ഇന്നും ആ പാന ഗർഭകാലങ്ങളിൽ പാരായണംചെയ്യാറുണ്ട്. സുന്ദരകാണ്ഡം മാത്രമെ മഹാരാജാവു നിർമ്മിച്ചുള്ളു. അതിനെത്തുടർന്ന് ആ കോവിലകത്തെ സുഭദ്ര എന്ന നാമാന്തരത്താൽ സുവിദിതയായിരുന്ന ഇക്കുഅമ്മത്തമ്പുരാട്ടി യുദ്ധകാണ്ഡവും ആ രീതിയിൽത്തന്നെ ഉണ്ടാക്കി ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം വരെയുള്ള രാമായണകഥ പൂരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുന്ദരകാണ്ഡം,

“സത്യവതീതനയൻ ജഗന്നാഥൻ
സത്യകീർത്തി മുനികുലശേഖരൻ
തൃപ്പൂണിത്തുറെ മേവുന്ന മാധവ-
നെപ്പോഴും മമ ചിത്തേ വിളങ്ങണം.
പൂർണ്ണപ്രജ്ഞമുനികൃപയുമെന്നിൽ
പൂർണ്ണമായി വിലസേണമെപ്പോഴം.
വാണിടേണമെൻ ജിഹ്വയിലെപ്പോഴം
വാണീദേവിയുമേറ്റം പ്രസന്നയായ്”

എന്ന് ആരംഭിക്കുകയും,

“രാമദേവകൃപാമുഖ്യഭാജന!
രാമപാദാബ്ജഹംസ ! മഹാബല!
“ഭീമരാവണദർപ്പവിനാശന!
യാമിനീചരതൂലഭാവാനല!
സീതാദേവീകൃപാമുഖ്യഭാജന!
പീതഹാലാഹലാമരവന്ദിത!
ധൂതഗാന്ധാരീപുത്ര ! ഹതവീര-
കൃതസമ്മർദ്ദദുർമ്മദഭഞ്ജന!
വായുപുത്ര ! ഹനൂമൻ ! നമോസ്തു തേ;
ആയുരാരോഗ്യസൗഖ്യാനി ദേഹി മേ.
പൂർണ്ണബോധ ! ഭവാന്റെ ചരിത്രത്തെ
വർണ്ണിപ്പാനേറ്റം കൗതുകംകൊണ്ടു ഞാൻ
വർണ്ണിച്ചേനിതിലുണ്ടു പിഴയെങ്കിൽ
പൂർണ്ണപ്രജ്ഞ ! ഹനൂമൻ ക്ഷമിക്കണം.
ഹനൂമൻ ! ഭവച്ഛ്റീരാമസേവയെ–
പ്പാനയായി ഞാൻ നിർമ്മിച്ചതുകൊണ്ടു,
പൂർണ്ണപ്രജ്ഞ ! തേ ഹൃൽകമലസ്ഥിതൻ
പൂർണ്ണവേദപുരേശ്വരൻ പ്രീയതാം”

എന്ന് അവസാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പൂർണ്ണപ്രജ്ഞൻ എന്നതു മാധ്വമതസ്ഥാപകനായ ആനന്ദതീർത്ഥയതിയുടെ ഒരു ബിരുദനാമമാകുന്നു; അദ്ദേഹത്തെ ഹനൂമാന്റെ അവതാരമെന്നു മാധ്വന്മാർ വിശ്വസിക്കുന്നു. കുറേ വരികൾകൂടി പ്രദർശിപ്പിച്ചു കൊള്ളട്ടെ.

ഹനൂമാൻ സീതാദേവിയോട്:

“അരുണമണിവർണ്ണജടാഭാരം
തിരുമുടിയിലുണ്ടു പ്രകാശിച്ച്
പുണ്ഡരീകദലായതലോചനൻ
പുണ്ഡരീകസുധാംശുസമാനനൻ
ചാരുനാസികൻ ബിംബഫലാധരൻ
ചാരുദന്തൻ മനോജ്ഞകപോലവാൻ
അത്ഭുതഗളൻ, വിസ്തീർണ്ണവക്ഷസ-(?)
നത്ഭുതാശ്വത്ഥപത്രസമോദരൻ
സർപ്പഭോഗസമാനകരാംബുജൻ
കെല്പൊടേ ദ്രുമചീരവിഭൂഷിതൻ
കരിരാജകരോരുസുജംഘാവാൻ
ചാരുപാദപ്രപദാംഗുലീനഖൻ
ഘോരബാണാസിചാപേഷുധിധരൻ
മാരകോടിമനോജ്ഞകളേബരൻ;
നല്ല വേണ്ടുന്ന ലക്ഷണമാകവേ
വല്ലഭൻ തന്നിലുണ്ട തേ ശോഭനേ!”

3 കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മ മഹാരാജാവ് (941-1003) ജീവചരിത്രം

ജീവചരിത്രം

കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മ മഹാരാജാവ് 941—ആം ആണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. 1003-ആമാണ്ടു കർക്കടകമാസം 22-ആംനംതീപ്പെട്ടു. ബാല്യംമുതൽക്കുതന്നെ അവിടുന്ന് ഒരു വാതരോഗിയായിരുന്നു. അവിടുത്തേയ്ക്കു ജ്യേഷ്ഠൻ രാമവർമ്മ മഹാരാജാവിനേക്കാൾ വ്യുത്പത്തിദാർഢ്യവും അഭ്യാസബലവുമുണ്ടായിരുന്നു. നഞ്ചപ്പയ്യൻ മുതലായ സമർത്ഥന്മാരായ മന്ത്രിമാരിൽ രാജ്യഭരണം അവരോഹണം ചെയ്തു, ആ മഹാരാജാവ് മാധ്വമതഗ്രന്ഥങ്ങൾ പാരായണംചെയ്യുന്നതിനും വിദ്വാൻമാരുമായി സല്ലപിക്കുന്നതിനും കാവ്യങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിനുമാണ് ഇരുപതുകൊല്ലത്തോളം നീണ്ടുനിന്ന തന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്തിന്റെ ഭൂരിഭാഗവും വിനിയോഗിച്ചതു്. അവിടുന്ന് ആ കാലം മുഴുവൻ “ഉടുപ്പും കണ്ണെഴുത്തു”മായി വിനോദിക്കുകയായിരുന്നു എന്നു ചിലർ അപഹസിയ്ക്കാറുള്ളതു് അത്യുക്തിയാണ്. ഉടുപ്പ് എന്നതു് ഉഡുപ്പി സ്വാമിയാരും കണ്ണെഴുത്ത് എന്നതു് അവിടുന്നു പരിഗ്രഹിച്ചിരുന്ന കണ്ണെഴുത്തുമഠത്തിലെ ജ്യേഷ്ഠാനുജത്തികളായ രണ്ടു നമ്പിഷ്ഠാതിരിമാരുമാണ്. ലക്ഷ്മി എന്നും കുഞ്ഞിക്കാവെന്നുമായിരുന്നു അവരുടെ പേരുകൾ. സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ പ്രോത്സാഹകൻ എന്ന നിലയിൽ അവിടുന്നു കേരളീയരുടെ ശാശ്വതമായ കൃതജ്ഞതയെ അർഹിക്കുന്നു. (1) അരൂരടിതിരി (2) കല്ലൂർ നമ്പൂരിപ്പാട്ട് (3) മുതുകുറുശ്ശി ഉണ്ണി (4) ഇടവട്ടിക്കാട്ടു് അനുജൻനമ്പൂരി (5) ആമ്പല്ലൂർ ഇളയിടത്തു നാരായണൻനമ്പൂരിപ്പാട്ട് (6) ചേരനല്ലൂർ കൃഷ്ണൻകർത്താവ് എന്നീ കവികൾ അവിടുത്തെ ആശ്രിതന്മാരായിരുന്നു.

കൃതികൾ

വീരകേരളവർമ്മമഹാരാജാവ് (1) പൂർണ്ണത്രയീശശതകം (2) ദശാവതാരശ്ലോകമാല എന്നീ രണ്ടു സംസ്കൃതകൃതികൾക്കുപുറമേ അൻപതിൽപ്പരം ആട്ടക്കഥകളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഥകളിയിലും ചാക്കിയാർകൂത്തിലും അവിടുത്തേക്കു കലശലായ ഭ്രമമുണ്ടായിരുന്നു. പതിവായി അമൃതേത്തു കഴിഞ്ഞാൽ കഥകളിയെഴുതിത്തുടങ്ങും; അതു പ്രായേണ ദ്രുതകവിതാരീതിയിലുമായിരിക്കും. അത്തരത്തിലായിരുന്നു അവിടത്തെ ദൈനംദിനമായ കാര്യപരിപാടി. നൈസർഗ്ഗികമായിത്തന്നെ പ്രകൃഷ്ടമായ വാസനയില്ലാതിരുന്ന അവിടുന്ന് ആ രീതികൂടി അനുവർത്തിച്ചപ്പോൾ കാവ്യഗുണം വിരളമായിപ്പോയതിൽ ആശ്ചര്യപ്പെടുവാനില്ലല്ലോ. പോരാത്തതിന് അവിടുത്തെ ആട്ടക്കഥകളിൽ ശ്ലോകംപോലെ പദവും സംസ്കൃതമാണ്; ഭാഷയുടെ കലർപ്പു് അപൂർവ്വം ചില പദങ്ങളിൽ ഇല്ലെന്നു ശപഥം ചെയ്യുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നേയുള്ളൂ. രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിലെ ഒരു ശൃങ്ഗാരപദംതന്നെ നോക്കുക.

രാമാമുഖരേ നിങ്ങൾ ശൃണുത വൃഷ്ണിവരരേ!
മഹിതരുപവനമിതുമേഹി (രാമാ)
വനമിദമതിരുചിരം ഘനമഞ്ജുദ്രുമലസിതം
വനജകുസുമോൽപലാദിസുമനോയുതസരസീയുതം (രാമാ)
ഹേമപ്രകാണ്ഡമായി നിബിരീസനീലപത്രൗ-
ഘാലംബിധവളസുമശാലിസത്തരുക്കളിത (രാമാ)
വൈഡൂര്യവേദികങ്ങൾ വിഡൗജോദ്രുമസമങ്ങൾ
മാങ്ഗല്യകർമ്മകൃതമണ്ഡപാ ഇവ ഭാന്തി (രാമാ)
… … …
അത്രൈവ തൽകമലപത്രേക്ഷണയായ
രുക്മിണീവിവാഹകൃതേ ചെമ്മേ ഇതി മതിർമ്മേ.”

ഇത്രമാത്രം ഭാഷാംശംപോലും ഇതരകൃതികളിൽ കാണുന്നില്ല. എന്നാൽ തമ്പുരാനു വേണമെങ്കിൽ ഭാഷാപദങ്ങൾ ഭംഗിയായി രചിക്കാമായിരുന്നു എന്നു പാരിജാതാപഹരണത്തിലെ ചില ഭാഗങ്ങൾ കാണിച്ചുതരുന്നു. അടിയിൽ ചേർക്കുന്ന പദങ്ങൾ പരിശോധിക്കുക.

നന്ദനപാലകന്മാർ ശ്രീകൃഷ്ണനോടും സത്യഭാമയോടും:

“എന്തിനെന്തിതു യാദവസത്തമ?
ചന്തമോ തവ കൃത്യമേതാദൃശം?
ഇത്തരുഹൃതികൊണ്ടുടൻ നഷ്ടയാം
സത്തമദേവോപകൃതിയൊക്കവേ.
അങ്ങിതൊട്ടുമുചിതമല്ല ഭദ്രേ!
മങ്ഗലകൃത്യേ! സത്രാജിതാത്മജേ!
ദേവതാന്യായഭഞ്ജനം ചെയ്യൊല്ലേ!
ദേവതോദ്യാനേ സ്ഥാപിക്ക വൃക്ഷത്തെ.
അത്രയുമല്ല കേൾക്കഹോ! യാദവീ!
പുത്രനിത്തരു പൗലോമീദേവീടെ;
എന്നതുകൊണ്ടു വൃത്രാരിചിത്തത്തി–
ലുന്നതം കോപം വന്നീടുമെന്നോർക്ക.”

സത്യഭാമയുടെ മറുപടി:

“ചൊല്ലീടുവിൻ ചെന്നിട്ടക്കർമ്മ വേഗത്താൽ
പൗലോമിയാകും യുഷ്മന്നാഥയോട്ട്,
നിന്നുടെ പുത്രകപാരിജാതതരു
മിന്നും ചന്ദ്രവംശമൗലിയാം കൃഷ്ണൻതന്റെ
ഇഷ്ടഭാര്യയായ സത്രാജിന്നന്ദിനി
ധൃഷ്ടാ ഭർത്തൃബലത്താലപഹരിക്കുന്നേൻ ഞാൻ.
ശചി! നീയും സമർത്ഥാ ചേൽ വജ്രപാണിയെക്കൊണ്ടു
അച്യുതജയംചെയ്തു കൊണ്ടുപോ തരുവിനെ.”

നൂറോളം ആട്ടക്കഥകൾ അവിടുന്നു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതായി പറയാറുണ്ടെങ്കിലും അൻപതിലധികം തൃപ്പൂണിത്തുറ ഈടുവെപ്പിൽ കാണുന്നില്ല; വേറെയൊരിടത്തും അവ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതായി അറിവുമില്ല. (1) കല്യാണസൗഗന്ധികം (2) ധ്രുവചരിതം (3) ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം (4) സന്താനഗോപാലം (5) രാവണപരാജയം (6) ജരാസന്ധപരാജയം (7) നീലാസ്വയംവരം (8) സുദക്ഷിണവധം (9) രുക്മിണീസ്വയംവരം (10) പാരിജാതാപഹരണം (11) മിത്രവിന്ദാസ്വയംവരം (12) രേവതീസ്വയംവരം (13) ഭദ്രാസ്വയംവരം (14) രുക്മിവധം (15) ലക്ഷണാ സ്വയംവരം (16) കാളീസ്വയംവരം (17) ദുശ്ശാസനവധം (18) ദൂതവാക്യം (19) സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം (20) കിർമ്മീരവധം (21) ഭീമസേനദിഗ്വിജയം (22) ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരം (23) അഷ്ടാക്ഷരമാഹാത്മ്യം (24) സാല്വവധം (25) രാസക്രീഡ (26) സീതാസ്വയംവരം (27) സുഗ്രീവാഭിഷേകം (28) സഗരോപാഖ്യാനം (29) നിവാതകവചവധം (30) അജാമിളമോക്ഷം (31) ഭാർഗ്ഗവാവതാരം (32) ബലരാമതീർത്ഥയാത്ര (33) വാമനമാഹാത്മ്യം (34) താടകാവധം (35) ശാകുന്തളകഥ (36) ദക്ഷയാഗം (37) കിരാതം (38) സുന്ദരീസ്വയംവരം (39) അംബരീഷചരിതം (40) വ്യാസാവതാരം (41) യാഗരക്ഷ (42) അഹല്യാമോക്ഷം (43) മുചുകുന്ദമോക്ഷം (44) പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം (45) ദേവയാനീചരിതം (46) അമൃതമഥനം (47) സുഭദ്രാഹരണം (48) മധ്വവിജയം. ഇവയാണ് ഇപ്പോൾ കിട്ടീട്ടുള്ള കഥകൾ. ഇവയോടുകൂടി നളചരിതം അഞ്ചു ദിവസത്തെ കഥകൂടി ചേർക്കേണ്ടതിന്റെ ന്യായങ്ങൾ ഇതിനുമുൻപുതന്നെ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. തമ്പുരാനെപ്പോലെയുള്ള ഒരു വീര മാധ്വൻ ശൈവമാഹാത്മ്യപ്രതിപാദകങ്ങളായ കിരാതവും ദക്ഷയാഗവും രചിച്ചതു് ആശ്ചര്യകരമായിത്തോന്നാം; എന്നാൽ അവിടെയും ശിവനെ ആ കവി “ശ്രീമന്നാരായണാം ഘ്രിദ്വയസരസിജരാജന്മധുപ്രാശനോൽകശ്രീമദ് ഭൃംഗപ്രബർ ഹായിത”നായാണ് അവതരിപ്പിക്കുന്നതു്. കോട്ടയത്തു തമ്പുരാന്റെ കിർമ്മീരവധവും നിവാതകവചവധവും അശ്വതിതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ രുക്മിണീസ്വയംവരവും അംബരീഷചരിതവും നിലവിലിരിക്കെ ആ ഇതിവൃത്തങ്ങളെ ഉപജീവിച്ചുതാനും ഓരോ ആട്ടക്കഥ രചിക്കുവാൻ അവിടുന്നു ഒരുമ്പെട്ടതു് സാഹസംതന്നെ. തമ്പുരാന്റെ ആട്ടക്കഥകൾ എല്ലാം പ്രചാര ലുപ്തങ്ങളാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അവിടുത്തെ സാധാരണരീതിയിലുള്ള പദനിർമ്മിതിയ്ക്കു ഒരു മാതൃക അടിയിൽ ചേർക്കുന്നു.

നളൻ:
“വീരസേനസ്യ നന്ദനഃ സുരർഷിപിതൃനന്ദനഃ
ശൗരിഭക്തജനാനന്ദനഃ ക്രൂരമായിദൈത്യനിന്ദനഃ
യദുവംശവാർദ്ധിചന്ദ്രഃ മദദൂരസ്സദ്ഗുണസാന്ദ്രഃ
ധൈര്യജിതഹിമാഗേന്ദ്രഃ സർവവിദ്ഭൂമിമഹേന്ദ്രഃ
അമാത്യമന്ത്ര്യാദിയുക്തഃ ഭൂമിം സമാരഞ്ജയൻ ശക്തഃ
സുന്ദരവരോ യുവതീവന്ദമനോഹരമൂർത്തിഃ
കൃഷ്ണപാദാംബുജഭൃംഗഃ ജിഷ്ണുരരീണഗുണരംഗഃ
കൃഷ്ണകലിദ്വിഡ്ശൗര്യോത്തുംഗഃ ധൃഷ്ണസ്സംഗരേ
മംഗലാംഗഃ.” (നളചരിതം)

4 പൂർണ്ണത്രയീശശതകം

ഇതു സാമാന്യം നല്ല ഒരു സ്തോത്രമാണ്. ചില ശ്ലോക ങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

> “യോ ലക്ഷ്മീകുചകുംഭയുഗ്മവിലസൽകസ്തൂരികാലംകൃത-
> ശ്രീവക്ഷാഃ സ്വഭുജാത്തചക്രദരസൽകൗമോദകീപങ്കജഃ
> ദൃശ്യം ഹി ശ്രുതിഗോചരം ച നിഖിലം
> വ്യാപ്യാഭിതിഷ്ഠൻ ബഹി-
> ര്യോഽന്തശ്ചാപി ലസത്യമേയമഹിമാ, തം നൗമി
> നാരായണം.
>
> ആനീലാംബുദഭാസമാനവിമലശ്രീകേശപാശസ്ഫുരദ്-
> ബാലാർക്കോപമരത്നസംഘരചിതശ്രീമൽകിരീടാഞ്ചിതം
> ഉദ്യൽകോട്യധികാർക്കശോഭമമിതാനന്ദാത്മകം സുന്ദരം
> വന്ദേ കർണ്ണവിമർദ്ദനപ്രിയമഹം പൂർണ്ണത്രയീനായകം.
>
> ശ്രീമന്മധ്വമുനീന്ദ്രനിർമ്മിതമഹാഭാഷ്യേ ച ലക്ഷ്മീമയ-
> ശ്രീവൈകുണ്ഠപയോബ്ധിമധ്യനഗരാനന്താസനാദ്യേഷു ച
> രാജന്തം സ്വപദാബ്ജസന്നഖഗുണാഭോഗസ്ഫുരന്നിർമ്മലം
> രാമാംഭോധിനിമജ്ജമാനകമലാകാന്തം ഭജേ ശ്രീഹരിം.”

താഴെക്കാണുന്നതു് ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകമാണ്.

> “ലക്ഷ്മീകാന്ത! തവാപി മധ്വപവനശ്രീവാദിരാജാഖ്യയോ-
> രസ്മദ്ദേശികവര്യയോശ്ച പരമപ്രീത്യർത്ഥമേതൽ കൃതം
> ബാലേനാപി മയാ യദത്ര ഹി വിരുദ്ധം
> സ്യാന്മമാജ്ഞാനതഃ
> ശ്രീമന്മധ്വസുശാസ്ത്രതസ്തദഖിലം ക്ഷാന്ത്വാ പ്രസീദ പ്രഭോ!”

കവിക്കു മധ്വസിദ്ധാന്തരഹസ്യം ഉപദേശിച്ച സ്വാമിയാ രായിരിയ്ക്കാം വാദിരാജൻ.

5 ദശാവതാരശ്ലോകമാല

ദശാവതാരശ്ലോകമാലയിൽ (1) ഭാർഗ്ഗവാവതാരം (2) ശ്രീരാമാവതാരം (3) ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരം എന്ന മൂന്ന ഭാഗങ്ങൾ കിട്ടീട്ടുണ്ട്. ബാക്കിയുള്ള അവതാരങ്ങളെപ്പറ്റിയും കവി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കാനിടയുണ്ട്. കിട്ടിയ ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്ന ചില ശ്ലോകങ്ങൾ താഴെച്ചേർക്കുന്നു.

ഭാർഗ്ഗവാവതാരം:

"വക്ഷ്യാമി വിഷ്ണോഃ പരമാവതാര-
കഥാം ഹി യസ്മിൻ മഹിതാവതാരേ
ആധാരദാതൃത്വവിമുക്തിദത്വേ
വിഷ്ണ്വൈവകഗേത്യപ്യവിദച്ച ലോകഃ"

ശ്രീരാമാവതാരം:

"യസ്യാവതാരസ്യ കഥാനിബന്ധ-
പീയൂഷജാലസ്യ പയോംബുരാശിഃ
വിഷ്ണസ്ത്രീരൂപസ്സ വിധുശ്ച മധ്യോ
വല്മീകജാതസ്സരധേനരൂപഃ;

അന്യേ/പി ശിഷ്ടാ ബഹവോ യദീയ–
സംവർണ്ണനാൽ പ്രാപുരഹോ! കവിത്വം;
രുദ്രാമവൃത്തം കഥയാമി കിഞ്ചി–
ന്മയ്യത്ര ദേവാഃ കരുണാം ക്രിയാസുഃ"

ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരം:

"നിഖിലനിഗമദൃഷ്ടാദൃഷ്ടമുഖ്യാർത്ഥകൃഷ്ണ-
പ്രമിതിവിഷയകാർത്ഥേ ശ്രീമഹാഭാരതേ/സ്മിൻ
മഹിതതമമുദാരം യദ്ഗൃഹീത്വാവതാരം
ത്വകഥയദഖിലം തച്ഛക്തിപൗത്രോ മുകുന്ദഃ"

അവിടത്തെപ്പറ്റി കല്ലൂർ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ ബാലിവിജയം ആട്ടക്കഥയിലുള്ള ഒരു പ്രശസ്തിപദ്യംകൂടി പകർത്തിച്ചേർത്തുകൊണ്ട് ഈ പ്രമേയം ഉപസംഹരിക്കാം.

"യസ്യാന്തഃ സ്മരണം കരോതി സതതം
 സാക്ഷാദനന്തോപരി
ശ്രീശോ യഃ സുമനോജനാർപ്പിതമഹാരത്നാശ്വഹസ്ത്യാദികഃ
ഗംഭീരോ ജനകശ്രിയാപ്യലമധൃഷ്യശ്ചാഭിഗമ്യോ നൃണാം
സോയംഭാതി ഗുണാർണ്ണവോ/തിസരസശ്ശ്രീ
 മാടപൃഥ്വീപതിഃ"

ഈ പദ്യത്തിൽനിന്ന് ആ മഹാരാജാവു പണ്ഡിതന്മാരെ മുക്ത ഹസ്തമായുള്ള അഭീഷ്ടദാനംകൊണ്ട് അനുഗ്രഹിച്ചുവന്നിരുന്ന എന്ന വിശദമാകുന്നു.

6 പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികൾ (920–994)

തിരുവിതാംകൂർ കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് തിരുമനസ്സിലെ ആസ്ഥാനപണ്ഡിതന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികൾ. ശാസ്ത്രികളുടെ ജന്മഭൂമി നാഞ്ചനാടായിരുന്ന എന്നും ബാല്യത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനുവേണ്ടിയാണു് അദ്ദേഹം പന്തളത്തുകോയിക്കൽ ചെന്നുചേർന്നതു് എന്നും കേട്ടുകേൾവിയുണ്ടു്. അതു ശരിയാണോ എന്നറിയില്ല. കൊല്ലം പത്തും പതിനൊന്നും ശതകങ്ങളിൽ പന്തളത്തു കോയിക്കൽ മഹാവിദ്വാന്മാരായ പലേ രാജാക്കന്മാരുടേയും വാസസ്ഥാനമായിരുന്നു. അവിടെ ശാസ്ത്രികൾ വ്യാകരണം മനോരമാന്തം അധ്യയനംചെയ്തു. അതുകൊണ്ടു തൃപ്തനാകാതെ തദനന്തരം കാശിക്കു പോയി ബൃഹച്ഛബ്ദേന്ദു ശേഖരം, ലഘുശബ്ദേന്ദുശേഖരം, പരിഭാഷേന്ദുശേഖരം തുടങ്ങിയ ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രണേതാവും സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രനുമായ നാഗേശ (നാഗോജി) ഭട്ടന്റെ ഒരു ശിഷ്യനിൽനിന്നു് ആ ഗ്രന്ഥങ്ങളും മറ്റും പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലം പഠിച്ചു് അവയുംകൊണ്ടു കേരളത്തിലേക്കു മടങ്ങിവന്നു. അദ്ദേഹം ആ കാലത്തിനിടയ്ക്കു ന്യായ ശാസ്ത്രത്തിലും പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തു കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ മുഖം കാണിച്ചു് അവിടത്തെ സംരക്ഷണത്തിൽ താമസിച്ചു. മഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപ്രതിമമായ വൈദുഷ്യത്തെ അഭിനന്ദിച്ചു പല പാരിതോഷികങ്ങളും നല്കിയിരുന്നതിനു പുറമേ, തിരുവനന്തപുരത്തു കരമന തളിയൽ ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു ഗൃഹവും ദാനംചെയ്തു. ശാസ്ത്രികൾ എഴുപതു വയസ്സിനുമേൽ ജീവിച്ചിരുന്നതായാണു് ഐതിഹ്യം. 982-ൽ അന്നത്തെ നാടുവാഴിയായ ബാലരാമവർമ്മമഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിനു് ആഭരണം സമ്മാനിച്ചതിനും 994-ൽ മരിച്ചതിനും രേഖകളുണ്ടു്. 920 മുതൽ 994 വരെയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലമെന്നു് ഉദ്ദേശിക്കാം.

7 മുക്തകങ്ങൾ

ശാസ്ത്രികൾ വ്യാകരണസംബന്ധമായി ചില കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന കേട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയൊന്നും കണ്ടു കിട്ടീട്ടില്ല. രാജപ്രശസ്തിപരമായും മറ്റും ചില ഒറ്റശ്ലോക ങ്ങളേ ഇതുവരെ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളു. അവയിൽനിന്ന തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യപാരമ്യം അസന്ദിഗ്ദ്ധമായി പരിസ്ഫുരിക്കുന്നുണ്ട്.

കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്ന സമർപ്പിച്ച ശ്ലോ കങ്ങൾ:

“വൃത്ത്യാ യേ വ്യതിഷേണയാ ഘടയിതും
സജ്ജന്തി സത്യാനൃതേ
പാപാസ്സൽസു മൃഷാപി പാതകയിഷാം
യൽ കാർമ്മിണീകുർവതേ
യേഭ്യോ ഹോഡലവം പ്രകല്പ്യ ജഗതേ
ദ്രോഗ്ദ്ധും രതാസ്തസ്കരാ-
നീവൃത്യേഷ്വധി താൻ നിവൃത്തിപദവീം
വൃത്തിസ്സതീം വക്തി നഃ”
“പുംസാമർത്ഥ ഉപോത്തമേ,
    പ്രഭവിതുർഗ്ഗോപ്തുർമ്മഹത്യാദരേ,
സൗജന്യാകരവൈദുഷീനിലയസംലാപേ ച നാർഘോ
    മിതഃ
തത്രാദ്യാവിഹ സംസൃതൗ വിതരതഃ പ്രായേണ
    നസ്സൗഹിതീ-
മന്യസ്ത്വാച്ച ചിരാദപി പ്രണയിനസ്ത്വാം ദുർല്ലഭാം മന്മഹേ,” (2)

“അന്തർവാണികഥാ കഥാവിഷയമേവാധീയതേ
    ധീർഗ്ഗുണൈ-
ന്നാസൽഖ്യാതിരിതീയമുത്തരദളാർത്ഥാംശേന കിം
    ദുർഘടാ?
യത്സൽഖ്യാതികരൈർഗ്ഗുണൈസ്തവ
    സമാകാഷ്ഷേകലാവത്സരൗ
ദാസ്യേതേ ഭവദങ്കവർത്തി വിയുജോർവഞ്ചിക്ഷമാവല്ലഭ!”
    (3)

മന്ത്രിയോട്ട്:

“ശ്രീവഞ്ചിക്ഷിതിപാലമന്ത്രിവര! നന്വേഷ ക്ഷിതീശസ്സ്വയം
യസ്മിൻ രാജ്യധുരം നിവേശ്യ സുഖമദ്യാസ്തേ യശോഭാജനം;
സത്വം മയ്യനപായിനീം കരു ദയാം; യാമി ത്വദീയോയമി-
ത്യുദ്ബോധ്യാന്യജനാ,നദൃഷ്ടപരിഹാരേണേഷ്ടസിദ്ധിർഭവേൽ

നീതി:

“യം ദോഷാഃ പ്രതിഭാന്തി ബാധിതുമലം
    പ്രായോ ന തം ജാഗ്രതം
യദ്യസ്യാപി ഭവേൽ പ്രമാദ കണികാ
    ഗന്തുഃ സ്ഖലത്താഹി സാ;
തേഷു സ്നിഹ്യതി യഃ പുനഃ പ്രതിപദം
    തത്രാപി ദാക്ഷിണ്യവാൻ
വിജ്ഞോപ്യജ്ഞ ഇവാവഹേളനപദം
    കല്പ്യേത സോല്ലൈരപി.” (5)

“വീണാപുഷ്പശിരീഷഖണ്ഡമിവ കിം സൗസ്വര്യസൗരഭ്യസു-
സ്പർശസ്വാദിമശാലി കിന്തു വിലസദ്രൂപം പം പരം
    കാഞ്ചനം;
തത്ത്വന്യത്ര ന വസ്തുനീതി ഹി ബഹുശ്ലാഘ്യം
    തദാലോകിനാം;
യദ്യേകോപി ഗുണോ മഹാൻകിമപരൈരല്ലൈര
        നല്ലൈരപി?”

അന്യാപദേശം:

“ഫേരുഭിരേണൈഃ കരിഭിഃ
കിരിഭിരപി വ്യാപൃതാമരണ്യാനീ
അവകാശഃ കിന്ന ഭവേ
ദ്വിഹർത്തുമനസോ മൃഗേന്ദ്രസ്യ?”

രണ്ടാമത്തെ ശ്ലോകത്തിൽനിന്ന ശാസ്ത്രികൾ അക്കാല ത്തു വൃദ്ധനായിരുന്ന എന്ന തെളിയുന്നുണ്ടല്ലോ.

8 ഒരു വാദപ്രതിവാദം

ജാതവേദൻ എന്ന നാമധേയത്താൽ പൂർവ്വാശ്രമത്തിൽ വിശ്രുതനും മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടേയും കുഞ്ഞിട്ടി രാഘവൻ നമ്പിയാരുടേയും സതീർത്ഥ്യനുമായ കൊരട്ടിക്കര സ്വാമിയാർ ഒരവസരത്തിൽ കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന് അധോലിഖിതമായ ശ്ലോകം അടിയറവച്ചു.

> "യത്ത്വാമാഹുഃ കുമാരപ്രതിമമിതി ബുധാ
> നൈകധാത്രാത്തവർണ്ണൈ-
> രത്ര വ്യസ്തൈസ്സമസ്തൈരപി സർമുചിതയാ-
> ലോചനീയം സരണ്യാ;
> വഞ്ചീന്ദ്ര! ക്ഷാന്തിഭൃതിദ്യുതിഭിരുപചിതേ-
> നാപദാനേന തേമീ
> യൽകാരുണ്യൈകലഭ്യാസ്സ ദിശതു ശുചിരാ-
> യുഷ്ക്കതാം പദ്മനാഭഃ."

ആ ശ്ലോകത്തെപ്പറ്റി മഹാരാജാവു തന്റെ ആസ്ഥാനവിദ്വാന്മാരുടെ അഭിപ്രായം ചോദിച്ചപ്പോൾ ശാസ്ത്രികൾ "നപുംസക മനപുംസകേനൈകവച്ചാസ്യാന്യതരസ്യാം" എന്ന പാണിനിസൂത്രത്തിനു വിരുദ്ധമാണ് സ്വാമിയാരുടെ 'തേമീ' എന്ന പ്രയോഗം എന്നും അതു 'താനീമാനി' എന്നോ മറ്റോ വേണ്ടിയിരുന്നു എന്നും തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. സ്വാമിയാർ ആ വിമർശനം കേട്ടു കുഴങ്ങി. തിരിയെ നാട്ടിലേക്കു മടങ്ങി കുഞ്ഞിട്ടി രാഘവൻനമ്പിയാരെക്കൊണ്ടു ശാസ്ത്രികളുടെ ആക്ഷേപത്തിനു മറുപടിയായി ഒരു ക്രോഡപത്രം എഴുതിച്ചു. കൊച്ചിയിലും മലബാറിലുമുണ്ടായിരുന്ന മറ്റു പണ്ഡിതന്മാരുടെ സാഹായ്യവും സ്വാമിയാർക്ക് ആ വിഷയത്തിൽ ലഭിച്ചു.

> "ഗുരുപ്രസാദോദിതബോധരത്ന-
> പ്രദീപദീപ്തേ രസനാഗ്രരങ്ഗേ
> മമാനിശം സമ്യഗചിന്ത്യശക്തി-
> സ്സരസ്വതീ നർത്തനമാതനോതു.
>
> യൽപാദാംബുജസേവനേന തരസാ ശ്രീശങ്കരാര്യോദിത-
> ശ്രീമദ്ഭാഷ്യപയോനിധിം സമതരൻ ലോകാസ്സമസ്താ
> അപി
> ആവിർഭൂതപരാനുഭൂതി വികസദ്വക്ത്രാംബുജന്മാ സുധീ-
> സ്സോയം ശിഷ്യസുരദ്രുമോ വിജയതേ
> ശ്രീജാതവേദോയതിഃ.
>
> യത്ത്വാമിത്യാദികേ പദ്യേ യതീശ്വരവിനിർമ്മിതേ
> പ്രതിവാദ്യുദ്ഗൃഹീതാർത്ഥം നിഗൃഹ്ണാമി സതാം മുദേ."

എന്നിങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്ന ആ ക്രോഡപത്രം അന്നത്തെ കേരളീയരുടെ ബഹുശാസ്ത്രപാണ്ഡിത്യത്തിനു മകുടോദാഹരണമാണ്. അതിലെ വാദങ്ങളെ ശാസ്ത്രികൾ അനായാസേന ഖണ്ഡിച്ചു; സ്വാമിയാരുടെ അനുയായികൾ വീണ്ടും വാദം തുടർന്നു. അങ്ങനെ കുറേ വർഷം ആ ലേഖനീസമരം നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കവേ ശാസ്ത്രികൾ പരഗതിയെ പ്രാപിക്കുകയും അതോടുകൂടി അതിനു വിരാമം വരികയും ചെയ്തു. ഈ മാതിരി ശാസ്ത്രസംബന്ധമായുള്ള പല വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ പണ്ടു കേരളത്തിൽ ഓരോ അവസരത്തിൽ നടന്നു എന്നുള്ളതിനു വേറേയും തെളിവുകളുണ്ട്.

ശാസ്ത്രികൾ ആര്യരടിതിരിയെ നൈഷധം പഠിപ്പിച്ച കഥ മേൽ പ്രസ്താവിക്കും.

9 നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ—ചരിത്രം

സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രനായ അപ്പയ്യദീക്ഷിതരുടെ വംശത്തിൽ അതേ പേരിൽത്തന്നെ ഒരു പണ്ഡിതൻ കൊല്ലം പത്താം ശതകത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൗത്രനാണ് ‘അയ്യാ’ എന്നുകൂടി പേരുള്ള ദ്വിതീയ നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ. മഹാകവിമൂർദ്ധന്യനായ പ്രഥമനീലകണ്ഠദീക്ഷിതരിൽനിന്നു ഭിന്നനും അർവാക്കാലികനുമായിരുന്ന അദ്ദേഹമെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ദ്വിതീയനീലകണ്ഠൻ ധർമ്മരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായി തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിക്കുകയും ആ തിരുമേനിയിൽനിന്നു പ്രബന്ധസാഗരൻ എന്ന ബിരുദം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം വർണ്ണനാസാരസംഗ്രഹം എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം സമുച്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുഭാഷിതാവലി, ശാർങ്ഗധര പദ്ധതി, സൂക്തിമുക്താവലി, സൂക്തിരത്നഹാരം മുതലായ പ്രാക്തനനിബന്ധങ്ങളുടെ രീതി പിടിച്ച് ഓരോ വിഷയത്തെപ്പറ്റി പല കവികൾ രചിച്ചിട്ടുള്ള സരസശ്ലോകങ്ങൾ സമാഹരിക്കുകയാണ് ദീക്ഷിതർ പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

“യോഽപ്പാതനൂജഃ കഥിതോഥ വിദ്വാ-
നയ്യാമഖീതി പ്രഥിതാപദാനഃ
യോ വർണ്ണനാസംഗ്രഹകൃൽ പ്രതീതോ
യം വൈ പ്രബന്ധാംബുനിധിം വദന്തി”

എന്നു വീരരാഘവകവിയുടെ ആച്ചാനുദീക്ഷിതവംശാവലിയിൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ഒരു പ്രശസ്തിപദ്യമുണ്ട്. വർണ്ണനാ സാരസംഗ്രഹത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ അദ്ദേഹം തന്നെപ്പറ്റി “ഇതി ശ്രീമദ്ഭാരദ്വാജകുലജലധികൗസ്തുഭശ്രീമദപ്പയ്യദീക്ഷിതവംശ്യേന അപ്പയ്യദീക്ഷിതാത്മജേന കാമാക്ഷീ ഗർഭസംഭവേന നാനാദേശസ്ഥിതനാനാകവികൃതനാനാശ്ലോക സംഗ്രാഹകേണ ശ്രീവഞ്ചിമഹീമഹേന്ദ്രശ്രീരാമവർമ്മമഹാരാജ ദത്തപ്രബന്ധസാഗരാഭിധാനേന ശ്രീനീലകണ്ഠദീക്ഷിതേന” എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം തഞ്ചാവൂരിലെ ശാഹജി, ത്ര്യംബകരായമഖി, രാമഭദ്രദീക്ഷിതർ, പ്രഥമനീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ, ചൊക്കനാഥദീക്ഷിതർ (രാമഭദ്രദീക്ഷിതരുടെ ശ്വശുരൻ), ഉദ്ദണ്ഡകവി, മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരി എന്നിവരുടെ ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു. സാഹിത്യോത്തേജകന്മാരായ രാജാക്കന്മാരുടെ മധ്യത്തിൽ മാടരാജാവ് (വീര കേരളൻ), ദേവനാരായണൻ ഇവരേയും സ്മരിക്കുന്നു. മേല്പത്തൂർ കൊച്ചി വീരകേരളവർമ്മ മഹാരാജാവിന് അടിയറവെച്ച “ശ്വേതീകർവതി സർവതസ്ത്രിജഗതീം” എന്നും “ശ്വേതാ ദ്വൈതകരേണ” എന്നുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങളും ചെമ്പകശ്ശേരി പൂരാടം തിരുനാൾ തമ്പുരാനു സമർപ്പിച്ച “സങ്ഗ്രാമേ ദേവനാരായണധരണിപ! തേ നാമമാത്രാദമിത്രാഃ” എന്ന ശ്ലോകവും പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രവേശിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ദീക്ഷിതർ ഒരു നല്ല പണ്ഡിതനും കവിയുമായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സങ്ഗ്രഹത്തിലെ ആദ്യത്തെ രണ്ടു മങ്ഗളശ്ലോകങ്ങൾ തന്നെ ജ്ഞാപകങ്ങളാണ്. അവ അടിയിൽ പകർത്തുന്നു.

“കസ്തൂരീയന്തി ഫാലേ, നയനകമലയോഃ
കജ്ജളീയന്തി, കണ്ഠ-
പ്രാന്തേ നീലോൽപലീയ,ന്ത്യുരസി മരകതാ-
ലംകൃതീയന്തി ദേവ്യാഃ,
രോമാളീയന്തി നാഭേരുപരി, ഹരിമണീ-
മേഖലായന്തി മധ്യേ
യേ, തേ ശർമ്മ ക്രിയാസുസ്ത്രിപുരവിജയിനഃ
കണ്ഠഭാസാം പ്രരോഹാഃ.

സകലഭുവനബന്ധോർവൈരമിന്ദോസ്സരോജൈ-
രനുചിതമിതി മത്വാ യസ്സ്വപാദാരവിന്ദം
ഘടയിതുമിവ മായീ യോജയത്യാനനേന്ദൗ
വടദലപുടശായീ മങ്ഗലം വഃ കൃഷീഷ്ട.”

10 സദാശിവദീക്ഷിതർ – ജീവചരിത്രം

തിരുവനന്തപുരത്തു കാർത്തിക തിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ ആശ്രയിച്ച് അനേകം സംസ്കൃതകവികൾ താമസിച്ചിരുന്നു എന്നും അവരിൽ ഒരാളാണ് വർണ്ണനാസാരസങ്ഗ്രഹകാരനായ നീലകണ്ഠ ദീക്ഷിതരെന്നും പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രഥമഗണനീയനായ ഒരു കവിപുങ്ഗവനായിരുന്നു സദാശിവ ദീക്ഷിതർ. അദ്ദേഹം ആ മഹാരാജാവിന്റെ അപദാനങ്ങളെ വിഷയീകരിച്ചു ബാലരാമവർമ്മയശോഭൂഷണം എന്ന് ഒരലങ്കാരഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കവി തന്നെപ്പറ്റി “അസ്തിഖലു ഭാരദ്വാജകുലകലശജലധിഹിമകരസ്യ ചൊക്കനാഥയജ്വനസ്തനൂജസ്യ മീനാക്ഷീഗർഭശുക്തിമുക്താമണേഃ” എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ പ്രസ്താവനയിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവു ചൊക്കനാഥദീക്ഷിതരും മാതാവു മീനാക്ഷ്യംബയും, ഗോത്രം ഭാരദ്വാജവുമാണെന്നു നാം അറിയുന്നു. ദ്രാവിഡനായ ആ സ്മാർത്തബ്രാഹ്മണൻ സ്വദേശിയോ എന്നു ക്ലപ്തപ്പെടുത്തുവാൻ രേഖയൊന്നുമില്ല.

തഞ്ചാവൂരിലെ തുലജമഹാരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനും തിരുവശനല്ലൂർ ശ്രീധരവെങ്കടേശന്റെ സുഹൃത്തുമായി ഒരു സദാശിവദീക്ഷിതർ ജീവിച്ചിരുന്നു. ആത്മവിദ്യാവിലാസം, ഗീത സുന്ദരം എന്നീ കൃതികളുടെ പ്രണേതാവായ ആ സന്യാസിവര്യനെ ഡോക്ടർ എം. കൃഷ്ണമാചാര്യൻ നമ്മുടെ സദാശിവനിൽ നിന്ന് അഭിന്നനാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കൃതസാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ ഉപന്യസിച്ചിട്ടുള്ളതു് അബദ്ധമാകുന്നു. അതുപോലെതന്നെ ജാനകീപരിണയകാരനായ രാമഭദ്രദീക്ഷിതരുടെ ശ്വശുരനായ ചൊക്കനാഥദീക്ഷിതരാണ് സദാശിവദീക്ഷിതരുടെ പിതാവ് എന്നു പറയുന്നതും അസംബന്ധംതന്നെ. യാതൊരു വിധത്തിലുള്ള കാലഗണനയും അത്തരത്തിലുള്ള അഭ്യൂഹങ്ങൾക്കു സഹായകമാകുന്നില്ല.

11 ബാലരാമവർമ്മയശോഭൂഷണം

'ബാല' എന്ന ഉപപദം നാട്ടുവാഴുന്ന തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ തിരുനാമത്തിനുമുൻപ് അനു സ്യൂതമായി ഘടിപ്പിച്ചുവരുന്നു. ബാലമാർത്താണ്ഡവിജ യം എന്ന നാടകത്തിൽനിന്നും ബാലരാമഭരതം എന്ന ഭരതശാസ്ത്രനിബന്ധത്തിൽനിന്നും "ബാലമാർത്താ ണ്ഡവേർമ്മന്റ" എന്ന സൂചനയുള്ള കുഞ്ചൻനമ്പിയാ രുടെ ഹനുമദുത്ഭവം തുള്ളലിൽനിന്നും മറ്റും അനുവാച കന്മാർ ഈ വസ്തുത മുൻപുതന്നെ ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുമല്ലോ. മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ തൃപ്പടിദാനത്തി നുമേൽ ശ്രീപത്മനാഭൻ നാട്ടുവാഴിയും തങ്ങൾ ഇളമുറ ക്കാരുമാണെന്നുള്ള സങ്കല്പത്തിന്മേൽ എല്ലാ തിരുവി താംകൂർ മഹാരാജാക്കന്മാരും പ്രശ്രയദ്യോതകമായ ആ ബിരുദം സ്വീകരിക്കാറുണ്ട്. ആ വഴിക്കാണ് കാർ ത്തികതിരുനാൾ തിരുമേനി ബാലരാമവർമ്മാവായത്. ഇതെല്ലാം ഇതിനുമുൻപിലത്തെ അധ്യായത്തിൽത്ത ന്നെ വ്യക്തമാക്കീട്ടുണ്ട്.

കാവ്യസ്വരൂപം

പ്രസ്തുതകൃതി വിദ്യാനാഥനാൽ പ്രണീതമായ പ്രതാപരു ദ്രയശോഭൂഷണത്തിന്റെ ഒരനുകൃതിമാത്രമല്ല, ലക്ഷണ പ്രതിപാദകമായ അംശത്തെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, അതിന്റെ ഒരു നേർപകർപ്പുതന്നെയാണ്. ഉദാഹരണ ങ്ങൾ മാത്രം ബാലരാമവർമ്മപരങ്ങളായി കവി നിബ ന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രതാപരുദ്രീയത്തിലെന്നതുപോലെ ഇതിലും നായകപ്രകരണം, കാവ്യപ്രകരണം, നാടക പ്രകരണം, രസപ്രകരണം, ദോഷപ്രകരണം, ഗുണപ്ര കരണം, ശബ്ദാലങ്കാരപ്രകരണം, അർത്ഥാലങ്കാരപ്രക രണം, മിശ്രാലങ്കാരപ്രകരണം എന്നിങ്ങനെ എട്ടു പ്രക രണങ്ങളുണ്ട്.

ധീരലളിതനായകന് ഉദാഹരണമായി കവി താഴെക്കാ ണുന്ന ശ്ലോകമാണ് രചിച്ചിരിക്കുന്നത്.

> "സൗധാഗ്രോദിതരത്നദീപകലികാവ്യാജാർക്കബിംബോദയ-
>
> വ്യാക്ഷിപ്ലേന്ദ്വുഭയപ്രദാനചതുരസ്വീയാസ്യചന്ദ്രോദയൈഃ
> ഗായദ്ഭിർന്നവയൗവതൈഃ പ്രതിദിനം സക്താസ്സഗർഭ്യാ
> നുപാ
> വഞ്ചിക്ഷോണിപതേർന്നിരന്തരയശസ്സംഭാവതന്തേ മുദാ,"

ഇവിടെ ദീക്ഷിതർ സഗർഭ്യശബ്ദം കൊണ്ടു ഭാഗിനേ യന്മാരേയും വിവക്ഷിച്ചിരിക്കണം; എന്തുകൊണ്ടെ ന്നാൽ മഹാരാജാവിന് ഇരയിമ്മൻ തമ്പിയുടെ മാതാ മഹനായ രവിവർമ്മാവല്ലാതെ മറ്റു സഹോദരന്മാരു ണ്ടായിരുന്നില്ല. മാർത്താണ്ഡവർമ്മാവെന്നും (934-955) പത്മനാഭവർമ്മാവെന്നും (933-954) മഹാകവി അശ്വതി തിരുനാൾ കൊച്ചുതമ്പുരാനെക്കൂടാതെ രണ്ട് അനന്ത രവന്മാർകൂടി ജീവിച്ചിരുന്നതായി നമുക്കറിയാം. അതു കൊണ്ടു മാർത്താണ്ഡവർമ്മാവു മരിച്ച 955 വൃശ്ചികം 16-ാംനു മുമ്പാണ് ബാലരാമവർമ്മയശോഭൂഷണത്തി ന്റെ നിർമ്മിതി എന്ന് അനുമാനിക്കാവുന്നതാകുന്നു; അല്ലെങ്കിൽ "സക്താസ്സ ഗർഭ്യാഃ" എന്ന ശബ്ദങ്ങളിൽ കാണുന്ന ബഹുവചനപ്രയോഗം സാധൂകരിക്കുവാൻ നിർവാഹമില്ല.

12 വസുലക്ഷ്മീകല്യാണം

പ്രതാപരുദ്രീയത്തിൽ പ്രതാപരുദ്രകല്യാണം എന്നൊരു നാടകം അതിന്റെ നിർമ്മാതാവു നാടകസ്വരൂപത്തെ ഉദാഹരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അന്തർഭവിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ ബാലരാമവർമ്മയശോഭൂഷണത്തിലും വസുലക്ഷ്മീകല്യാണം എന്നൊരു നാടകം ദീക്ഷിതർ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ നാടകത്തിലെ ഇതിവൃത്തം താഴെക്കാണുന്നവിധത്തിൽ സംക്ഷേപിക്കാം. സിന്ധുരാജ്യത്തിലെ രാജാവിനു വസുലക്ഷ്മി എന്നൊരു പുത്രിയുണ്ടായിരുന്നു; ആ യുവതിയെ വഞ്ചീശ്വരനായ ബാലരാമവർമ്മമഹാരാജാവിനെക്കൊണ്ടു വിവാഹം ചെയ്യിക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹമെങ്കിലും പട്ടമഹിഷി തന്റെ ഭാഗിനേയനായ സിംഹള രാജകുമാരൻ കുമാരിയുടെ ഭർത്താവാകണമെന്ന് ആശിക്കുകയും, അതിന്റെ സാഫല്യത്തിനുവേണ്ടി വസുലക്ഷ്മിയെ ഒരു കപ്പലിൽ കയറ്റി സിംഹളദ്വീപിലേക്കയയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പക്ഷേ ആ കപ്പൽ കടൽക്കോളിൽപ്പെട്ടു വഞ്ചിരാജ്യത്തിലെ സമുദ്രതീരത്തിൽ അടിയുകയും, വഞ്ചീശ്വരന്റെ പത്നിയായ വസുമതിയുടെ സഹോദരനും അന്തർദ്ദുർഗ്ഗപാലനുമായ വസുമദ്രാജന്റെ കൈവശം അകപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. വസുമദ്രാജൻ വസുലക്ഷ്മിയെ തന്റെ സഹോദരിക്ക് ഉപായനീകരിക്കുന്നു. തദനന്തരം മഹാരാജാവും ആ യുവതിയും തമ്മിൽ പ്രണയബദ്ധരായിത്തീരുന്നു. വീണ്ടും വസുമതി തന്റെ പുത്രിയെ പാണ്ഡ്യ രാജാവിനെക്കൊണ്ടു പരിഗ്രഹിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിയ്ക്കുന്നുവെങ്കിലും ആ ശ്രമവും വിഫലീഭവിക്കുന്നതേയുള്ളു. അപ്പോഴേക്കും മഹാരാജാവിന്റെ മന്ത്രിയായ നീതിസാഗരൻ മുഖേന സിന്ധു രാജാവു വിവരങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കുകയും താൻതന്നെ തിരുവിതാംകൂറിൽ എത്തി പുത്രിയുടെ വിവാഹം മഹാരാജാവിനെക്കൊണ്ടു നിർവഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സിന്ധുരാജ്യവുമായി തിരുവിതാംകൂറിനുണ്ടായ വാണിജ്യാഭിവൃദ്ധിയെ പ്രസ്തുതനാടകം അപാങ്ഗാലോകനം ചെയ്യുന്നതായി സങ്കല്പിക്കാമെന്നല്ലാതെ അതിൽ കൂടുതലായുള്ള ദേശചരിത്രോപയോഗിത്വമൊന്നും അതിലെ ഇതിവൃത്തത്തിൽ ഞാൻ കാണുന്നില്ല. “ഭഗവതഃ ശ്രീപദ്മനാഭസ്യ വസന്തമഹോത്സവേ പരിമിളിതാ ഏവ സാമാജികാഃ” എന്ന പംക്തിയിൽനിന്നു വസുലക്ഷ്മീകല്യാണം കവി രചിച്ചതു മതിലകത്തെ മീനമാസോത്സവത്തിന് അഭിനയിക്കുന്നതിനാണെന്നു വെളിപ്പെടുന്നു.

കവിതാരീതി

നായകപ്രകരണത്തിന്റെ രചനയ്ക്കു മുൻപുതന്നെ കവി തന്റെ പുരസ്കർത്താവായ മഹാരാജാവിന്റെ ഗുണഗണങ്ങളെ പലപ്രകാരത്തിൽ പ്രശംസിക്കുന്നു.

“പ്രാക്പുണ്യാർജ്ജിതമൂലയാ കവിമനഃക്ഷേത്രോത്തമേ
ജാതയാ
സമ്യഗ്ഭാവുകചിത്തശാഖിതതയാ
വ്യങ്ഗ്യോക്തിപുഷ്പശ്രിയാ
നിത്യം സൽഫലയാ ഗുണാനുസരണാച്ഛ്റീരാമവർമ്മപ്രഭോ-

സ്സ്വർവ്വന്യാലയയേവ സൽകവിതയാ കിം കിം ന
സംഭാവ്യതേ?”

“സേയം സദാശിവകൃതിർമ്മധുരോക്തിബന്ധാ
സാലങ്കൃതിസ്സരസഭാവനിരൂപണോൽകാ
കാന്തം സമിച്ഛതി വധൂരിവ ബാലരാമ-
ശ്രീരാമവർമ്മകുലശേഖരസാർവഭൗമം.”

ഇത്യാദിശ്ലോകങ്ങൾ ആ ഘട്ടത്തിലുള്ളവയാണ്. ഇനിമേൽ നായകപ്രകരണത്തിൽനിന്നു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ചേർക്കാം.

നായകന്റെ ഔദാര്യവർണ്ണനം:

“സ്ഫാരദ്വാരപ്രഘാണദ്വിരദമദസമു-
ല്ലോലകല്ലോലഭൃങ്ഗീ
സങ്ഗീതോല്ലാസഭങ്ഗീമുഖരിതഹരിത-
സ്സമ്പദഃ കിമ്പചാനാഃ
ഫുല്ലന്മല്ലീമതല്ലീപരിമളലഹരീ-
സമ്പദുദ്ദാമവാചാം
തേഷാം യേഷാം കവീനാമുപരി തവ ദയാ
രാമവർമ്മക്ഷിതീന്ദോ!”

സർവവിദ്യാധികത്വവർണ്ണനം:

“യദൃച്ഛാസല്ലാപൈസ്സമധിഗതഷട്തന്ത്രവിഭവൈ-
ശ്ചമൽകുവൻ ധീരാൻ സദസി രസഭാവപ്രകടനൈഃ
കവീൻ ധിന്വൻ ഗാനക്രമവിവരണാദ് ഗായകവരാൻ
പരിഷ്കുർവ്വൻ വഞ്ചിക്ഷിതിപതിലകോയം വിജയതേ.”

വൈദർഭി, ഗൗഡി എന്നീ രീതികളെ ഉദാഹരിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളാണ് യഥാക്രമം ചുവടേ പകർത്തുന്നത്.

“വദാന്യേ വഞ്ചിന്ദ്രേ സുരതരുഗണോ വ്രീളിത ഇവ
പ്രപേദേ പഞ്ചത്വം; മണിരപി ശിലാഭാവമഭൃത;
പരാഭൃതേശ്ചിഹ്നം സുരഭിരഭജത്താർണ്ണമസകൃൽ;
കഥാശേഷാശ്ചാന്യേ ശിബിമുഖനൃപാ ദാനനിരതാഃ.”

“[illegible]-
വ്രാതതീവ്രാഭിഘാത-
ക്ഷുണ്ണക്ഷോണീപരാഗൈരഹിതപുരവധൂ-
വക്ത്രചന്ദ്രോപരാഗൈഃ
സന്ധ്യാരീതിം ദധാനേ സതി ജഗതി തമഃ-
ഖണ്ഡനോദ്ദണ്ഡചണ്ഡ-
സ്ഥേമാ ശ്രീരാമവർമ്മപ്രഭുവര! ജയതി
ത്വൽപ്രതാപപ്രദീപഃ.”

ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ ദീക്ഷിതർ വിനയദ്യോതകമായി ഒരു ശ്ലോകംകൂടി ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത് അനുവാചകന്മാർക്കു രസപ്രദമായിരിക്കും.

“അചമൽകൃതാപി മൽകൃതിരങ്ഗീകാരാത്തവേയമതിധന്യാ;
അവിലാസകലാകുശലാപ്യനുരാഗാദിവ കലാങ്ഗനാ
ഭർത്തുഃ.”

13 വേങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യദീക്ഷിതർ

ദ്രാവിഡദേശീയനായ വേങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യദീക്ഷിതർ എന്ന കവിയും രാമവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ സദസ്യന്മാരിൽ അന്യതമനായിരുന്നു. വസുലക്ഷ്മീകല്യാണമെന്ന പേരിൽത്തന്നെ മറ്റൊരു നാടകം അദ്ദേഹവും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. നാടകപ്രകരണത്തിലെ അറുപത്തിനാലംഗങ്ങൾക്കും ഉദാഹരണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് അദ്ദേഹം പ്രസ്തുതകൃതി നിർമ്മിച്ചതു്.

> "വസുലക്ഷ്മീകല്യാണം നാടകമംഗൈര്യുതം ചതുഃഷഷ്ട്യാ
> വ്യരചി മയേദം കുതുകാദ്വിശ്വാവസുവത്സരേ
> വസന്തർത്തൗ."

എന്നു് ആ വസ്തുത അദ്ദേഹംതന്നെ ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. സദാശിവദീക്ഷിതരുടെ വസുലക്ഷ്മീകല്യാണത്തിൽ എല്ലാ നാടകാംഗങ്ങൾക്കും ഉദാഹരണം ഇല്ലാത്തതു കൊണ്ടു വേങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യദീക്ഷിതർ സമഗ്രമായ രീതിയിൽ അതേ പ്രമേയത്തെ ആസ്പദമാക്കി മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചു എന്നു് ഉദ്ദേശിയ്ക്കാവുന്നതാണ്.

സാക്ഷാൽ അപ്പയ്യദീക്ഷിതരുടെ വംശത്തിൽ ജനിച്ച ഒരു പണ്ഡിതനാണ് വർണ്ണനാസാരസംഗ്രഹകാരനായ നീലകണ്ഠദീക്ഷിതരെപ്പോലെ വേങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യദീക്ഷിതരും. അതു വസുലക്ഷ്മീകല്യാണത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിലുള്ള താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നു.

> "അപ്പയ്യാധ്വരിണസ്സുതേഷു ചരമശ്ശ്രീനീലകണ്ഠാധ്വരീ
> തൽപുത്രേഷു ദശാധികേഷ്വപി തൃതീയശ്ചിന്നമപ്പാധ്വരീ
> തസ്മാച്ചാപി ഭവാനിശങ്കരമഖീ ജ്യോഷ്ഠോ ഗുണൈരപ്യഭൂ-
> ത്തസ്മൈ്യകോജനി വേങ്കടേശ്വരമഖീ യസ്യാദ്യ സൂനുഃ
> കവിഃ."
>
> "വിദ്വൽകുലഗുർവപ്പയമഖിനാം വംശോ മഹോന്നതോ
> ജീയാൽ
> വേങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യാധ്വരികവിവിദ്വന്മണിര്യതോ ഹ്യഭൂൽ.
>
> അയമസൗ കനീയാൻ ഭ്രാതാ......ഇത ഏവാധീതനിഗമാദിസർവവിദ്യഃ ദിഗന്തവിദിതനിജവൈഖരീവിഭവവിത്രാസിതവിമതവാദിഗജകേസരീ വടാരണ്യേശ്വരവാജ
> പേയയാജീത്യഭിജ്ഞായതേ."

അപ്പയ്യദീക്ഷിതരുടെ ഒടുവിലത്തെ പുത്രനാണ് നീലകണ്ഠൻ. അദ്ദേഹത്തിനു പത്തിലധികം പുത്രന്മാരുണ്ടായിരുന്നതിൽ കനിഷ്ഠൻ അപ്പൻ; അപ്പന്റെ ജ്യേഷ്ഠപുത്രൻ ഭവാനിശങ്കരൻ; ഭവാനിശങ്കരന്റെ ഏകപുത്രൻ വേങ്കടേശ്വരൻ; വേങ്കടേശ്വരന്റെ പ്രഥമപുത്രൻ കവി. ദ്വിതീയപുത്രൻ വടാരണ്യവാജപേയി—ഇങ്ങനെയാണ് ആ വംശത്തിന്റെ പരമ്പര. വസുലക്ഷ്മീകല്യാണത്തിൽ വേങ്കടസുബ്രഹ്മണ്യൻ തന്റെ പൂർവ്വ പുരുഷന്മാരും കവികളുമായ നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ, ചിന്നപ്പയ്യാ ദീക്ഷിതർ, വേങ്കടേശ്വരദീക്ഷിതർ, പ്രഭാകരദീക്ഷിതർ എന്നിവരേയും അവർ യഥാക്രമം നിർമ്മിച്ച നളചരിതം, ഉമാപരിണയം, ഉഷാഹരണം, ഹരിശ്ചന്ദ്രാനന്ദം എന്നീ നാടകങ്ങളേയും സ്മരിച്ച് അവയിൽനിന്നു "പുണ്യമഹാരാജരാമവർമ്മ കുലശേഖരചരിതാനുബന്ധ"മായ തന്റെ കൃതിക്കുള്ള വൈജാത്യത്തെ വിശദീകരിക്കുന്നു.

14 വസുലക്ഷ്മീകല്യാണം

രാമവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്തു വിശ്വാവസുസംവത്സരം 960-ലാകയാൽ ആ കൊല്ലത്തിലാണ് പ്രസ്തുത നാടകത്തിന്റെ രചന എന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. കഥയ്ക്കു സദാശിവ ദീക്ഷിതരുടെ നായകപ്രകരണത്തിലെ ഇതിവൃത്തത്തിൽ നിന്നു പറയത്തക്ക വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ലെന്നു സൂചിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. സിന്ധുരാജപുത്രിതന്നെയാണ് വസുലക്ഷ്മി. ബുദ്ധിസാഗരൻ മന്ത്രി, വസുസേനൻ സേനാപതി, വസുമതി മഹാരാജാവിന്റെ പത്നി, വസുമാൻ അന്തപാലനായ വസുമതീസഹോദരൻ, വസുവർമ്മാ ചേരരാജാവു്, വസുനിധി സിന്ധുരാജാവു്, വസുരാശി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ, ഇവരാണ് മഹാരാജാവിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വയസ്യനും പുറമേയുള്ള പ്രധാനകഥാപാത്രങ്ങൾ. വസുവർമ്മാവിനെക്കൊണ്ടു വസുലക്ഷ്മിയെ വിവാഹംചെയ്യിക്കുവാനുള്ള വസുമതിയുടെ ഉദ്യമം ഫലിക്കുന്നില്ല. രാമവർമ്മ മഹാരാജാവു സിന്ധുരാജകുമാരിയെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യുന്നതു കൊണ്ടു ഹൂണ രാജാവുമായുള്ള സഖ്യം ബഹുലീഭവിക്കുമെന്നു കവി വർണ്ണിച്ചു കാണുന്നു.

> “പരീക്ഷ്യ ലക്ഷണജ്ഞാതാ ദൈവജ്ഞാനം മുഖാൽ സ്വയം
> നിരചൈഷീദ്വിവോഢും താം സാർവഭൗമത്വലംഭികാം”

എന്നും “തദനേന തീർത്ഥേന ഹിമവൽപശ്ചിമാന്തപവാസി നോപി ഭരതവർഷമാത്ര വ്യാപിനഃ ഹൂണരാജസ്യ ചിരപ്രവൃത്തമപി സഖ്യം ദേവേന ബഹുലീഭവിഷ്യതീതി മന്യേ” എന്നും മറ്റുമുള്ള ഭാഗങ്ങൾ നോക്കുക. ഹൂണരാജൻ ആങ്ഗലരാജാവു തന്നെ. അതായതു് ഇംഗ്ലീഷ് ഈസ്റ്റിൻഡ്യാക്കമ്പനി. മാതൃകയായി രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ മാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

> “ഉദ്യന്തീമുദധേരുദീർണ്ണകരുണാമുൽകുലത്രപോച്ചയാ—
> മുൽക്ഷിപ്താംബുജമാലികാം കരതലേനാത്മോന്മുഖിമന്ദിരാം
> ദൃഷ്ട്വാന്നിദ്രകദംബഡംബരമുരഃപീഠം ബലാൽ സജ്ജയൻ
> പ്രാന്തഃപ്രേംഖിതശംഖചക്രമവതു ശ്രീപദ്മനാഭോത്ര വഃ.
>
> അദ്യേയം സഫലാ ജനിസ്സ ഭഗവാൻ പ്രാസീദദദ്യൈവ നഃ
> ശ്രീകാന്തഃ പരിപേചിരേദ്യ സുകൃതാന്യദ്യൈവ ധാതാ കൃതീ
> അദ്യാഹം കില കാമ്യമാനവിഭവസ്സ്വേന്ദ്രൈരമർത്ത്യൈരപി
> പ്രേയസ്യാ യദയൂയുജദ്വസുമതീ നിത്യശ്രിയേവാദ്യ മാം.”

15 കല്യാണസുബ്രഹ്മണ്യസൂരി

കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ സഭാസ്തരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കല്യാണസുബ്രഹ്മണ്യൻ എന്നൊരു കവിയുടെ നാമധേയം സ്മരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അലങ്കാരകൗസ്തുഭം എന്ന അലങ്കാരഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മാതാവായ അദ്ദേഹം ഒരു ദ്രാവിഡ ബ്രാഹ്മണനാണെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. കവലയാനന്ദത്തെ അനുകരിച്ച് അർത്ഥാലങ്കാരങ്ങളേയും വർണ്ണച്യുതകം മുതലായി ചില ശബ്ദചിത്രങ്ങളേയും വിവരിക്കുന്ന പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉദാഹരണ ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രായേണ ശ്രീപത്മനാഭനെ പരാമർശിക്കുന്നു. അപൂർവം ചില ശ്ലോകങ്ങൾ മഹാരാജപരങ്ങളായുമുണ്ട്. അവസാനത്തിൽ കവി തന്നെപ്പറ്റി "ശ്രീമൽപേരൂരുകലജലധിചന്ദ്രശ്രീരാമചന്ദ്രചരണാരവിന്ദമിളിന്ദായമാനഗോപാലവിപശ്ചിൽ പൗത്രേണ സുബ്രഹ്മണ്യസുധീമണിപുത്രേണ കല്യാണസുബ്രഹ്മണ്യസൂരിണാ വിരചിതേ അലങ്കാരകൗസ്തുഭേ സംസൃഷ്ടിപ്രകരണം" എന്ന പംക്തിയിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസ്താവനയിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാമഹൻ ഗോപാലനും പിതാവു സുബ്രമണ്യനുമാണെന്നു വെളിപ്പെടുന്നു. പേരൂർ എന്ന കുലം ഏതെന്നോ ആ കുലത്തിൽ ജനിച്ച രാമചന്ദ്രൻ ആരെന്നോ അറിയുന്നില്ല; ഗോപാലൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്നു എന്നു മാത്രം ഊഹിക്കാം. രണ്ടുമൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ ചുവടേ ഉദ്ധരിക്കാം.

> "രാരാജന്മധുരാധരാം പ്രവിലസച്ചോളാം കനൽകുന്തളാം
> കാശ്മീരാങ്ഗവിഭൂഷണാതിലളിതാം
> കാഞ്ചീഗുണാലംകൃതാം
> ക്ഷോണീം ശ്രീരഘുരാമവന്നിരുപമാം
> രത്നാകരോരൂർമ്മികാ–
> ജാലാന്താമനുരഞ്ജയത്വനുദിനം ശ്രീരാമവർമ്മപ്രഭുഃ"

> "ശ്രീമദ്വഞ്ചികുലാംബുധിർവിജയതാമാചന്ദ്രതാരം; ബുധാ–
> ധാരാ വഞ്ചിധരാ ശ്രിയാനുപമയാ ദേദീപ്യതാമന്വഹം;
> സൽകല്യാണകവേഃ കൃതിർവിതനുതാമാനന്ദമന്തസ്സതാം;
> ചിത്തേ ഖേലതു രാമവർമ്മനൃപതേഃ ശ്രീപദ്മനാഭസ്സദാ."

> "[illegible] കാത്ര നാകോരഘുകുലതിലക–
> സ്യാരിഭിഃ കിം ന ഭേദ്യം
> കാ ഭൂപൈഃ പാലനീയാ സതതമപി സുരൈഃ
> കഃ പരം സേവനീയഃ
> കിം രക്ഷോഭീതിഹേതുർന്നിരുപമതരയാ
> രാജതേ കാദ്യ നീത്യാ
> കോ വാ ക്ഷ്മാപാലചൂഡാമണിരവനിതലേ
> രാമവർമ്മാവനീന്ദ്രഃ."

16 സുബ്രഹ്മണ്യകവി

ചരിത്രം

രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ സദസ്യനായ മറ്റൊരു ദ്രാവിഡബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു സുബ്രഹ്മണ്യകവി. അദ്ദേഹം എട്ടു സർഗ്ഗത്തിൽ പത്മനാഭ വിജയം എന്നൊരു വിശിഷ്ടമായ കാവ്യം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഓരോ സർഗ്ഗത്തിന്റേയും അവസാനത്തിൽ

“സുബ്രഹ്മണ്യബുധം സദാശിവഗുരുബ്രഹ്മപ്രസാദസ്ഫുര–
ദിദ്യോഽസൂത സ രാമലിങ്ഗവിബുധശ്ശ്രീകോകിലാംബാ
ച യം
കാവ്യേ തേന കൃതേത്ര സാങ്ഗവിഭവേ
ശ്രീരാമവർമ്മപ്രഭു–
ശ്രേയസ്സദ്മനി പദ്മനാഭവിജയേ … … …”

എന്നു കവി പ്രസ്താവിക്കുന്നു. തദ്വാരാ രാമലിംഗസൂരിയും കോകിലാംബയും യഥാക്രമം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവും മാതാവുമാണെന്നു നാം അറിയുന്നു.

“സോയം സായം പ്രനൃത്യന്മൃഡവികടജടാ
ജൂടരങ്ഗാൽ തരങ്ഗ–
ത്വങ്ഗദ്ഗങ്ഗാതരങ്ഗാരവരഭസഭരോ–
ജ്ജൃംഭണസ്തംഭനൈസ്സ്വൈഃ
സർവാന്തർവാണ്യപൂർവാദ്ഭുതകലിതപരീ–
രംഭസംഭാവനൈവാ–
ഗ്ഗുംഭൈജ്ജൃംഭൽപ്രഭാവോ ഭുവി ജയതിതരാം
രാമലിങ്ഗാര്യവര്യഃ.

ഏതൽസുതേന സുധിയാ ഗ്രന്ഥിതശ്ശ്രീപത്മനാഭ
വിജയോയം
സുബ്രഹ്മണ്യപദാംബുജഭജനൈധിതവാക്സ്മൃധേന തന്നാമ്നാ”

എന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽ കവി തന്റെ പിതാവിന്റെ കവിതാവൈഭവത്തെ പ്രശംസിക്കുകയും സുബ്രഹ്മണ്യനാമാവായ താൻ സുബ്രഹ്മണ്യഭക്തനാണെന്നു പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മഹാരാജാവിന്റെ നിരവധികങ്ങളായ അപദാനങ്ങളെപ്പറ്റി സുബ്രഹ്മണ്യനും ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ തന്നെ പല പ്രകാരത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

“ആദൗ സർഗ്ഗൈശ്ചതുർഭിഃ പുരപരിവൃഢയോ–
വർണ്ണനാ കിഞ്ച വഞ്ചി–
ക്ഷ്മാഭർത്രാ ഭദ്രദീപോത്സവമുഖഭഗവൽ–
സേവനാദേഃ കൃതസ്യ,
ദ്വാഭ്യാം ചാംഭോജനാഭാദ്ഭുതമഹിമകഥാ–
മാധുരീസാധുരീതേർ,–
ദ്വാഭ്യാം തദ്ഭക്തവഞ്ചിപ്രഭുവിഭവയശഃ
പുണ്യനൈപുണ്യഭ്രംനാം”

എന്ന പദ്യത്തിൽ നിന്നു, പത്മനാഭവിജയമെന്നാണ് കാവ്യത്തിന്റെ പേരെങ്കിലും അതിൽ ഭൂരിഭാഗവും മഹാരാജപ്രശസ്തി വിഷയകമാണെന്നു കാണാവുന്നതാണ്. വർണ്ണിതങ്ങളായ നഗരങ്ങൾ പത്മനാഭപുരവും തിരുവനന്തപുരവും തന്നെ. ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകങ്ങളിൽ രണ്ടെണ്ണമാണ് താഴെക്കാണുന്നത്.

“തന്വന്നന്വഹമന്വയക്രമസമായാതാൻ സ്വധർമ്മാൻ മുദാ
പാത്രേ ദാനശതാനി താന്യനുപദം വിശ്രാണയൻ
പ്രീണയൻ
ഭക്ത്യംഭോരുഹനാഭമദ്ഭുതതരൈർദ്ദിവ്യോത്സവാർച്ചാദിഭിഃ
ശ്രീമാനേവമവൻ ഭുവം വിജയതേ ശ്രീരാമവർമ്മപ്രഭുഃ.”

“ആചന്ദ്രതാരകമയം ഭുവി വഞ്ചിബാല–
ശ്രീരാമവർമ്മകുലശേഖരഭൂമിപാലഃ
ശ്രീപദ്മനാഭകൃപയാ സഹഭാഗിനേയഃ
ശ്രീമാൻ മൃകണ്ഡുസുതവജ്ജയതു സ്ഥിരായുഃ.”

ഭാഗിനേയനെയല്ലാതെ അനുജനെ കവി സ്മരിക്കാത്തതുകൊണ്ടു മകയിരം തിരുനാൾ മരിച്ച 966-ആമാണ്ടിനുമേലാണ് പത്മനാഭവിജയത്തിന്റെ രചന എന്ന് ഊഹിക്കാം. അത് എങ്ങനെയായാലും രാമലിംഗസൂരിയുടെ ഗുരുവായ സദാശിവൻ സദാ ശിവബ്രഹ്മേന്ദ്രസരസ്വതിയിൽ നിന്നു ഭിന്നനാണെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കവിതാരീതി മനസ്സിലാകുന്നതിനായി നാലു ശ്ലോകങ്ങൾ കൂടി എടുത്തു ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു.

“സാനന്ദം നവപത്രലേഖനമിഷാൽ പാർശോല്ലസദ്വല്ലഭാ–
വക്ഷോജൗ നിജകുംഭജൈത്രഗുരുതാജിജ്ഞാസ
യേവാസകൃൽ
ഹസ്താഗ്രേണ സദാനകങ്കണതയാ ഭക്തേഷ്ടദാനവ്രത–
വ്യഗ്രേണേവ പരാമൃശൻ ഗജമുഖോ ദേവോ മുദേ വോസ്തു
സഃ.”

“വ്യക്താവ്യക്താജമുക്താമണിജനിഖനിഭ്രൂ–
പദ്മശ്മശ്രുക്ത്യാഢ്യനാഭീ–
ഗർത്താവർത്താനുമേയാപരിമിതഭുവനാ–
ധാരകുക്ഷ്യന്തരാബ്ധിഃ
ജീയാൽ സ്വീയാം സ്വശയ്യാദശശതഫണസ–
ദ്രത്നസംക്രാന്തമൗലിർ–
ദ്രഷ്ടും സ്പഷ്ടം ശ്രുതിഭ്യാം വിഭുരിഹ കലയൻ
ശീർഷസാഹസ്രവത്താം.”

“സ്വപദി സപദി സഖ്യാ രഞ്ജിതേ ശിഞ്ജിതാഢ്യം
മഹിതമദൃഢബന്ധം നൂപുരം വാരനാരീ
സ്ഖലിതമഗണയന്തീ സാഗസം രാഗസാന്ദ്രം
ദയിതമിവ ഗവാക്ഷം വേഗമഭ്യാഗതൈകാ.

സരഭസമധിരഥ്യം സ്വൈരമായാന്തമാരാ–
ദ്രമണമഭിലഷന്തീ സ്വം ചിരാദ്വഞ്ചിരാജം
നവകവലയമാലാലീലയാലോലയാഗ്രേ
കലയതി വ്രതമന്യാ ലോചനച്ഛായയാട്ടും”

17 ദേശമംഗലത്ത് ഉഴുത്തിരവാരിയർ (മൂന്നാമൻ)

വാരിയരും ശിഷ്യപരമ്പരയും

പ്രക്രിയാസർവസ്വത്തിനു വ്യാഖ്യാനമെഴുതിയ ദേശമങ്ഗലത്ത് ഉഴുത്തിരവാരിയരെപ്പറ്റി ഈ അവസരത്തിൽ അല്പംകൂടി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. കോട്ടയത്തു വിദ്വാൻ തമ്പുരാന്റെ വാർദ്ധക്യകാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിനു യൗവ്വനാരംഭമായിരുന്നു എന്നു ചിലർ പറയുന്നതു സ്വാമിയാരുടെ നവനീതജപംസംബന്ധിച്ചുള്ള ഐതിഹ്യത്തെ ആസ്പദമാക്കിയാണ്. അതിന്റെ വസ്തുസ്ഥിതി എങ്ങനെയിരുന്നാലും 80 വയസ്സിനുമേൽ അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നും, പത്താം ശതകത്തിലെ വൈയാകരണന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യമായ ഒരു സ്ഥാനം അദ്ദേഹം സമാർജ്ജിച്ചിരുന്നു എന്നുമുള്ളതു നിർവിവാദമാണ്. ഹൈദരാലിയെ ഭയപ്പെട്ടു സാമൂതിരികോവിലകത്തെ അങ്ഗങ്ങൾ പൊന്നാനിയിൽ താമസം മാറ്റിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ഗുരുനാഥനായിത്തീർന്നു. സംസ്കൃതപഠനവും ഗ്രന്ഥമെഴുത്തുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃത്യങ്ങൾ. ഒരിക്കൽ ഗ്രന്ഥമെഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്ന അവസരത്തിൽ ഏതോ ഒരു ചോദ്യത്തിനു ബാലികയായ തമ്പാട്ടി ശരിയായ ഉത്തരം പറയാത്തതിനാൽ നാരായം കൊണ്ട് ആ ശിഷ്യയെ അബുദ്ധിപൂർവ്വമായി വാരിയർ എറിയുകയും അതു തമ്പാട്ടിയുടെ തുടയിൽ കൊള്ളുകയും ചെയ്തു. ശരീരത്തിൽ രക്തം ഒഴുകി എങ്കിലും അതു കഴുകിക്കളഞ്ഞിട്ടു മാതാവിനെ വേറെ വിധത്തിൽ ഗ്രഹിപ്പിച്ച തമ്പാട്ടിയുടെ ഗുരുഭക്തി കണ്ട് അദ്ദേഹം കൃതജ്ഞനായി ആ പെൺകിടാവിനെ വഴിപോലെ അനുഗ്രഹിച്ചു. തോന്നിക്കൽ കുഞ്ഞിട്ടി രാഘവൻനമ്പിയാരും വടക്കേടത്തു കൊച്ചു ശങ്കരൻ മൂസ്സതും തമ്പുരാട്ടിയുടെ സതീർത്ഥ്യന്മാരായിരുന്നു. തോന്നിക്കൽ മൂവാറ്റുപുഴത്താലൂക്കിൽപ്പെട്ട ഒരു ഗൃഹമാണ്. നമ്പിയാർ വാരിയരോടു വ്യാകരണം അഭ്യസിച്ചതിനു മേൽ പരദേശത്തു പോയി തർക്കവും പഠിച്ചു. “ശൃങ്ഗാഗ്രഭാജാം” എന്ന ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസശ്ലോകവും “സ്വപ്നോ നു മായാ” എന്ന ശാകുന്തള ശ്ലോകവും അദ്ദേഹം വിസ്തരിച്ചു വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. ലോചനവ്യാഖ്യയായ അഞ്ജനം അദ്ദേഹം ശിഷ്യന്മാരെ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികൾ പോലും അദ്ദേഹത്തോടു ലോചനത്തിലെ ചില പംക്തികൾക്കു സംശയം ചോദിച്ചു നിവൃത്തി നേടിയതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ജാതവേദനാമാവായ തെക്കേടത്തു സ്വാമിയാരും താഴയ്ക്കാട്ടു ചെറിയനാരായണപ്പൊതുവാളും പാറപ്പുറത്തു ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാരും ആ പണ്ഡിതപ്രവേകന്റെ ശിഷ്യന്മാരാണ്. കുഞ്ഞിട്ടി രാഘവൻനമ്പിയാർ 1010-ൽ മരിച്ചു. പാറപ്പുറത്തു ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാരുടെ ശിഷ്യന്മാരാണ് കൈക്കുളങ്ങര രാമവാരിയരും സഹൃദയതിലകൻ രാമപ്പിഷാരടിയുടെ ഗുരുവായ മുരിങ്ങോത്തു കൊച്ചുകുഞ്ഞൻ നമ്പിയാരും. മനോരമത്തമ്പാട്ടിയുടെ ശിഷ്യന്മാരിൽ അത്രൂർ അടിതിരിയേയും ദേശമങ്ഗലത്തു കൃഷ്ണവാരിയരേയും തൃക്കണ്ടിയൂർ ഗോവിന്ദപ്പിഷാരടിയേയും പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇവരെല്ലാവരും പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതന്മാരായിരുന്നു.

സാമൂതിരിക്കോവിലകങ്ങൾ

പഴയ സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തിനു പുറമെ (1) കിഴക്കേക്കോവിലകം (കോളേജിനു വടക്കുള്ള ചിന്താവളപ്പിൽ) (2) പുതിയ കോവിലകം (തളിക്കുളത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറ്) (3) ചാലപ്പുറത്തു കോവിലകം എന്നീ മൂന്നു കോവിലകങ്ങൾ കൂടി കാലാന്തരത്തിൽ ആവിർഭവിച്ചു. പടിഞ്ഞാറേക്കോവിലകം പിന്നീടുണ്ടായതാണ്. സ്ത്രീകൾ താമസിച്ചിരുന്നതു തളിയിൽ ക്ഷേത്രത്തിനു പടിഞ്ഞാറുള്ള അമ്പാടിക്കോവിലകത്താണ്. ടിപ്പു സുൽത്താന്റെ ആക്രമണ കാലത്തു തിരുവിതാംകൂറിൽ അഭയം പ്രാപിച്ചു തിരിയെപ്പോയപ്പോൾ പടിഞ്ഞാറേക്കോവിലകത്തുകാർ മാങ്കാവിലും, പുതിയ കോവിലകത്തുകാർ തിരുവണ്ണൂരും, കിഴക്കേക്കോവിലകത്തുകാർ വെങ്കടക്കോട്ടയിലും (കോട്ടയ്ക്കൽ) പുതിയ കോവിലകങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി അവിടങ്ങളിലും താമസിച്ചു. സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തേക്കു മൂപ്പുമുറയ്ക്കു (1) സാമൂതിരി (2) ഇളംകൂർ നമ്പിയാതിരി (ഏറാൾപ്പാട്ട്) (3) മൂന്നാംകൂർ നമ്പിയാതിരി (മൂന്നാർപ്പാട്ട്) (4) എടത്തറനാട്ടു നമ്പിയാതിരി (എടത്രാൾപ്പാട്ടു നമ്പിയാതിരി) (5) നെടിയിരിപ്പിൽ മൂത്ത ഏറാടി തിരുമുൽപ്പാട്ട് (നടുത്രാൾപ്പാട്ട്) എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചു സ്ഥാനങ്ങളുണ്ട്. പുരുഷന്മാർക്ക് (1) മാനവിക്രമൻ (2) മാനവേദൻ (3) വീരരായൻ എന്നിവയും, സ്ത്രീകൾക്ക് (4) ശ്രീദേവി (5) മഹാദേവി എന്നിവയുമാണ് പേരുകൾ. മറ്റെല്ലാം ഓമനപ്പേരുകളാണ്. ഏട്ടൻ, കുട്ടിയേട്ടൻ, കുഞ്ഞുണ്ണി, കുട്ടിക്കുഞ്ഞുണ്ണി, അനുജൻ, ചെറിയനുജൻ, അമ്മാമൻ, മരുമകൻ എന്നും മറ്റും പുരുഷന്മാരേയും, അനുജത്തി, കുഞ്ഞി അനുജത്തി, ജ്യേഷ്ഠത്തി എന്നും മറ്റും സ്ത്രീകളേയും വിളിക്കുന്നു. ഏറ്റവും വയസ്സു മൂത്ത സ്ത്രീക്ക് അമ്പാടിക്കോവിലകത്തു വലിയ തമ്പുരാട്ടി എന്നൊരു സ്ഥാനപ്പേരുണ്ട്. സ്ത്രീകൾ പ്രമാണങ്ങളിൽ ഒപ്പിടുമ്പോൾ വിതയൻ എന്നുകൂടി ചേർക്കും (വിതയൻ ശ്രീദേവി എന്നും മറ്റും.). വിതയൻ എന്നാൽ വേദൻ.

18 മനോരമത്തമ്പുരാട്ടി

ജനനം

കേരളത്തിലെ സ്ത്രീ ജനങ്ങളിൽ കോഴിക്കോട്ടു കിഴക്കേക്കോവിലകത്തു മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയെപ്പോലെ വൈദുഷ്യം സമ്പാദിച്ചവരായി ആരെയും നാം അറിയുന്നില്ല. തമ്പുരാട്ടി 935-ആമാണ്ടു മകരമാസത്തിൽ സ്വാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു; 68 വയസ്സുവരെ ജീവിച്ചിരുന്ന് 1003-ആമാണ്ട് ഇടവമാസം 11-ആനു മകം നക്ഷത്രത്തിൽ മരിച്ചു. 935-ൽ തൃശ്ശിവപേരൂർ വെച്ചു തീപ്പെട്ട സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലേക്ക് ഒരു സഹോദരനും ഒരു സഹോദരിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ സഹോദരനാണ് ഹൈദരാലി മലബാർ ആക്രമിച്ചപ്പോൾ അവമാനത്തെ ഭയപ്പെട്ടു വെടിമരുന്നറയ്ക്കു തീകൊടുത്ത് അതിൽ ദേഹത്യാഗം ചെയ്ത സാമൂതിരി. മേല്പറഞ്ഞ സഹോദരിയുടെ പൗത്രിയാണ് മനോരമത്തമ്പുരാട്ടി. കോഴിക്കോട്ടു തളിയിൽക്കോവിലകം പറമ്പ് എന്ന് ഇപ്പോൾ പറയുന്ന സ്ഥലത്ത് അക്കാലത്ത് ഒരു കോവിലകമുണ്ടായിരുന്നു. ആ കോവിലകത്താണ് തമ്പുരാട്ടി ജനിച്ചത്. ഹൈദർ കോഴിക്കോടു പിടിച്ചടക്കിയപ്പോൾ അവിടുത്തേക്ക് അഞ്ചു വയസ്സേ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അതിനു മുൻപുതന്നെ സാമൂതിരി രാജകുടുംബം അവിടെനിന്നു പൊന്നാനിക്കു നീങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

വിദ്യാഭ്യാസം

ദേശമംഗലത്ത് ഉഴുത്തിരവാരിയരായിരുന്നു തമ്പുരാട്ടിയുടെ ഗുരു എന്നു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ആ ആചാര്യൻ തനിക്കു വ്യാകരണത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന അസാധാരണമായ പാണ്ഡിത്യം ശിഷ്യയിലും സംക്രമിപ്പിച്ചു. പന്ത്രണ്ടു വയസ്സായപ്പോഴേയ്ക്കും തമ്പുരാട്ടി സിദ്ധാന്ത കൗമുദിക്കു ഭട്ടോജി ദീക്ഷിതർതന്നെ രചിച്ച പ്രൗഢമനോരമ എന്ന വ്യാഖ്യാനത്തിൽ അത്ഭുതാവഹമായ അവഗാഹം നേടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. മനോരമ എന്നതു ബിരുദനാമമാണ്. അതു തമ്പുരാട്ടിക്കു സിദ്ധിച്ചത് അസുലഭമായ അംഗലാവണ്യവും മനോരമയിൽ അവിടത്തേയ്ക്കുള്ള അശ്രുതപൂർവമായ അഭിജ്ഞതയും നിമിത്തമായിരുന്നു. മാനവിക്രമീയം എന്ന കാവ്യത്തിൽ ആ ബിരുദത്തെപ്പറ്റി

> "തദീയവംശേ ജാതാസീൽ കാപി കന്യാ മനോഹരാ
> വിദ്യാദിഗുണസമ്പന്നാ ഹൃദ്യാസ്യജിതചന്ദ്രമാഃ.
>
> മനോരമായാമതിമാത്രനൈപുണാ–
> ന്മനോരമത്വാന്നു നിജസ്യ വർഷ്മണഃ
> മനോജലീലാരസലോലമാനസാ
> മനോരമേതി പ്രഥിതാ ബഭൂവ സാ"

എന്നു പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. ചേലപ്പറമ്പു നമ്പൂരിയും തമ്പുരാട്ടിയും തമ്മിൽ നടന്ന ഉക്തിപ്രത്യുക്തിരൂപത്തിലുള്ള "പലി താനി ശശാങ്കരോചിഷാം" ഇത്യാദി പദ്യം ചേലപ്പറമ്പിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ ഞാൻ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കൂടല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ മകനായ തോന്നിക്കൽ കുഞ്ഞിട്ടി രാഘവൻനമ്പിയാർ തമ്പുരാട്ടിയുടെ സതീർത്ഥ്യനായിരുന്നു എന്ന് മുൻപ് ഉപന്യസിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആനന്ദവർദ്ധനന്റെ ലോചനം പഠിപ്പിക്കുവാൻ നമ്പിയാർക്കുള്ള പ്രാഗല്ഭ്യം അദൃഷ്ട പൂർവ്വമായിരുന്നു എന്ന് ഐതിഹ്യവേദികൾ പറയുന്നു.

മനോരമത്തമ്പുരാട്ടി കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പലരേയും വ്യാകരണം അഭ്യസിപ്പിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു. അവിടത്തേക്ക് ഒരു വലിയ ശിഷ്യസമ്പത്തുണ്ടായിരുന്നു. ഉത്തര നൈഷധകാരനായ അത്രുരടിതിരിയാണ് പ്രധാനശിഷ്യൻ. അടിതിരിയുടെ ശിഷ്യൻ കൊടുങ്ങല്ലൂർ വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാൻ; ഇളയതമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യൻ വൈക്കത്തു പാച്ചു മൂത്തത്; പാച്ചു മൂത്തതിന്റെ ശിഷ്യൻ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഇങ്ങനെ ശിഷ്യപ്രശിഷ്യപ്രണാളി പുരോഗമിക്കുന്നു. തൃക്കണ്ടിയൂർ അച്യുതപ്പിഷാരടിയുടെ കുടുംബത്തിൽപ്പെട്ട വ്യാകരണജ്ഞനായ ഗോവിന്ദപ്പിഷാരടി തന്നെ മനോരമ പഠിപ്പിക്കണമെന്നു തമ്പുരാട്ടിയോട് അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ തമ്പുരാട്ടി താൻ ആദ്യം കുറേ രഘുവംശം പഠിപ്പിക്കുക, ആ കാവ്യത്തിന്റെ അണ്ണാമലവ്യാഖ്യാനത്തിന് അർത്ഥവിചാരം ചെയ്യുക, ഇവ അവിടുത്തെ ദൈനംദിന കൃത്യങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

കുടുംബജീവിതം

തമ്പുരാട്ടിയുടെ ആദ്യത്തെ ഭർത്താവു പരപ്പനാട്ടുകുടുംബത്തിൽപ്പെട്ട ബേപ്പൂർ കോവിലകത്തു രാമവർമ്മ തമ്പുരാനായിരുന്നു. ആ ദമ്പതികൾക്ക് 954-ൽ ഒരു പുത്രി ജനിച്ചു. തദനന്തരം ആ തമ്പുരാൻ മരിച്ചു പോകയാൽ കുറേക്കാലം വൈധവ്യദുഃഖം അനുഭവിച്ചതിനു മേൽ അവിടുന്നു പാക്കത്തു ഭട്ടതിരിയെ ഭർത്താവായി സ്വീകരിച്ചു. ഭട്ടതിരി അവ്യുൽപന്നനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി തമ്പുരാട്ടി രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

> "യസ്യ ഷഷ്ഠീ ചതുർത്ഥീ ച വിഹസ്യ ച വിഹായ ച
> അഹം കഥം ദ്വിതീയാ സ്യാദ്; ദ്വിതീയാ സ്യാമഹം കഥം?"

എന്ന ശ്ലോകം. പുതിയ ദാമ്പത്യത്തിന്റെ ഫലമായി തമ്പുരാട്ടിക്കു മൂന്നു പുരുഷപ്രജകളും രണ്ടു സ്ത്രീപ്രജകളും ജനിച്ചു. പുരുഷന്മാരിൽ 968-ൽ ജനിച്ച് 1031-ൽ തീപ്പെട്ട ചോതി തിരുനാൾ മാത്രമേ ദീർഘായുസ്സു കൊണ്ട് അനുഗൃഹീതനായുള്ളൂ. അവിടുന്ന് 1024-ൽ സാമൂതിരിപ്പാടായി.

മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയും തിരുവിതാംകൂറും

964-ലായിരുന്നു ടിപ്പുസുൽത്താന്റെ മലബാർ ആക്രമണം. കേരളത്തിലെ ഇതര രാജകുടുംബാംഗങ്ങളെപ്പോലെ സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തെ അംഗങ്ങളും ആ കാലത്തു തിരുവിതാംകൂറിനെ അഭയം പ്രാപിക്കുകയും ധർമ്മരാജാവിന്റെ ആതിഥ്യം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. മനോരമത്തമ്പുരാട്ടി പാക്കത്തു ഭട്ടതിരിയോടും തന്റെ രണ്ടു പുത്രിമാരോടും കൂടി ധർമ്മരാജാവിനെക്കണ്ട് അവിടുത്തെ സംരക്ഷണത്തിൽ മധ്യതിരുവിതാംകൂറിൽ എണ്ണയ്ക്കാടെന്ന സ്ഥലത്തു താമസിച്ചു; സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തെ മറ്റ് അംഗങ്ങൾക്കു കുന്നത്തൂരെന്ന സ്ഥലത്തും സങ്കേതം ലഭിച്ചു. അങ്ങനെ ഉദ്ദേശം പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലം എണ്ണയ്ക്കാട്ടു താമസിച്ചു. 975-ആമാണ്ടിടയ്ക്കു തമ്പുരാട്ടി കുട്ടികളോടും മറ്റും കൂടി മലബാറിലേയ്ക്കു മടങ്ങി. തിരിയെച്ചെന്നു താമസമുറപ്പിച്ചതു വെങ്കടക്കോട്ട എന്നുകൂടി പേരുള്ള കോട്ടയ്ക്കലായിരുന്നു. അന്ത്യകാലം വരെ അവിടംവിട്ടു മറ്റെങ്ങും പോയുമില്ല. അമ്പാടിക്കോവിലകത്തു വലിയ തമ്പുരാട്ടി എന്ന സാമൂതിരിരാജവംശത്തിലെ രാജ്ഞിമാർക്കിടയിലുള്ള മൂപ്പുമുറ അവിടത്തേയ്ക്കു യഥാകാലം സിദ്ധിച്ചു. മരണദിവസത്തെപ്പറ്റി മുമ്പു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു.

മുക്തകങ്ങൾ

മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ജീവിതം പ്രായേണ ക്ലേശഭൂയിഷ്ഠമായിരുന്നതുകൊണ്ടോ എന്തോ അവിടുത്തേക്കു യാതൊരു ഗ്രന്ഥവും രചിക്കുവാൻ സൗകര്യമുണ്ടായില്ല. എങ്കിലും സന്ദർഭവശാൽ അവിടുന്ന് അനേകം ഒറ്റ ശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ട്. അവയിൽ അപൂർവ്വം ചിലതു മാത്രമേ നമുക്കു കിട്ടീട്ടുള്ളൂ. ആ ശ്ലോകങ്ങളിൽ ഓരോന്നും അവിടത്തെ അനന്യസുലഭമായ പാണ്ഡിത്യത്തിനും കവിത്വത്തിനും സാക്ഷി നില്ക്കുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന മുക്തകങ്ങൾ ആ കൂട്ടത്തിൽ പെട്ടവയാണ്.

ദമ്പതിമാരുടെ പ്രേമം:

> "സ്ത്രീപുംസത്വാവലംബീ ജഗതി ഖലു നൃണാം
> ദ്വന്ദ്വധർമ്മാഭിലാഷോ;
> രാഗസ്സോപാധികോസാവപി വിഭവമുഖൈ–
> രംഗകൈഃ ഷഡ്ഭിരംഗീ;
> തേഷ്വേകസ്യൈകദേശേഽസതി നിജവിഷയം
> പ്രേമമാന്ദ്യം പ്രമാദാ–
> ദ്യോഷാദോഷം മൃഷാ യഃ കഥയതി വിദൂഷേ
> ഹന്ത! തസ്മൈ നമോസ്തു."

ഈ ശ്ലോകവും പാക്കത്തു ഭട്ടതിരിയെപ്പറ്റി എഴുതീട്ടുള്ളതെന്നാണ് ഐതിഹ്യം.

ചുവടേ ചേർക്കുന്ന പദ്യരൂപത്തിലുള്ള കത്തിടപാടു ധർമ്മ രാജാവും തമ്പുരാട്ടിയും തമ്മിൽ നടന്നതായി ഐതിഹ്യം ഘോഷിക്കുന്നു.

രാജാ:

> "ഹേമാംഭോജിനി! രാജഹംസനിവഹൈരാസ്വാദ്യ
> മാനാസവേ!
> ഭൃംഗോഹം നവമഞ്ജരീകൃതപദസ്ത്വാമേവ കിഞ്ചിദ്ബ്രുവേ;
> ചേതോ മേ ഭവദീയപുഷ്പമകരന്ദാസ്വാദനേ സസ്പൃഹം
> വാച്യാവാച്യവിചാരമാർഗ്ഗവിമുഖോ ലോകേഷു കാമീ ജനഃ."

തമ്പുരാട്ടി:

> "ധീമൻ! സദ്ഗുണവാരിധേ! തവ മനോ–
> വൃത്തിർമ്മഹാ കോവിദൈർ–
> ദുർജ്ഞേയാ; സ്വത ഏവ ലോലഹൃദയൈർ–
> ന്നാരീജനൈഃ കിം പുനഃ?
> ത്വത്സന്ദേശമിദം കിമർത്ഥമിതി നോ
> നിശ്ചിന്മഹേ; ക്രീഡിതും
> കിം വാ സാമ്പ്രതമസ്മദീയഹൃദയ–
> ജ്ഞാനായ ഹാസായ വാ?"

രാജാ:

> "ഹാസായ നൈവ ദയിതേ! ഭവദീയചിത്ത–
> ജ്ഞാനായ നൈവ യദിദം വചനം മയോക്തം;
> ജംഭാരികുംഭിവരകുംഭവിജൃംഭമാണ–
> ഡംഭാപഹാരികുചസംപരിരംഭണായ."

തമ്പുരാട്ടി:

> "ധീമൻ! മനീഷിതമിദം തവ രാജമൗലേ!
> കുര്യാം യഥാനിഗദിതം; ന കുലാങ്ഗനാസ്മി;
> പ്രായേണ സമ്പ്രതി ജനാഃ പരിഹാസശീലാ!–
> സ്തൽ കാതരാസ്മി നിതരാം! ന പരോത്ര ദോഷഃ."

രാജാ:

> "നിന്ദന്തീ സ്വാനി ഭാഗ്യാന്യധരിതസുധയാ
> സന്തതാർദ്രം മധൂള്യാ
> സൗരഭ്യാകൃഷ്ടലോകം കനകസരസിജം
> ഹന്ത! സാ രാജഹംസീ
> സാസൂയാ ദൃഷ്ടദൈവേ സ്മരയതി; കരുതേ
> ദ്യുര്യശോസ്യാഃ ശരീരം
> ത്രാണച്ഛൈവാസ്വദന്തേ കുമുദകുവലയാ–
> ദ്യാസവാനീത്യുദീർണ്ണം."

തമ്പുരാട്ടി:

> "ഗരുദ്വ്യായാമായ സ്വയമത ഇതോ യാസ്യതി യദാ
> തദാ ഹംസസ്സ്വൈരീ തവ ച വശഗേയം കമലിനീ;
> സരസ്തീരാരാമേ സരസതരകൂജദ്ദ്വിജകുലേ
> സഖേ! കഞ്ചിൽ കാലം വിഹര മൃദുഗായൻ ഭ്രമര! ഭോഃ."

കേവലം നർമ്മരൂപത്തിലുള്ള സന്ദേശപ്രതിസന്ദേശങ്ങളാണ് പ്രായേണ ഇത്തരത്തിലുള്ള ശ്ലോകങ്ങളെന്നു ഞാൻ അന്യത്ര സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തമ്പുരാട്ടിയെപ്പറ്റി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ശ്ലോകംകൂടി ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ട് ഈ വിഷയം ഉപസംഹരിക്കാം.

> "വിദ്യാവിദഗ്ദ്ധവനിതാജനവല്ലികൾക്കൊ–
> രുദ്യാനമീ രുചിരകേരളഭൂവിഭാഗം;
> ഹൃദ്യാ മനോരമനരേശ്വരിതന്റെ സൂക്തി–
> രദ്യാപി കോവിദമനസ്സു കവർന്നിടുന്നു."

19 ചാതകസന്ദേശം

കവിയും വിഷയവും

ബ്രിട്ടീഷ് മലബാറിൽ തിരുമാന്ധാംകുന്നിനു സമീപം ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു നമ്പൂരി കൊല്ലം പത്താം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ ടിപ്പുസുൽത്താന്റെ ആക്രമണംനിമിത്തം മലബാറിനും കൊച്ചിക്കും നേരിട്ട അത്യാഹിതത്തിൽ തന്റെ സർവസ്വവും നഷ്ടപ്പെട്ട് അനന്യശരണനായി, അത്യന്തം ദീനനായി, തിരുവിതാംകൂർ കാർത്തിക തിരുനാൾ രാമവർമ്മ മഹാരാജാവിനോട് ഒരു ചാതകത്തെ ദൂതനാക്കി ധനാഭ്യർത്ഥന ചെയ്യുന്നതാണ് ചാതക സന്ദേശത്തിലെ വിഷയം. വിപ്രലംഭശൃംഗാരത്തെ ആശ്രയിക്കാതെ ദാനവീരനായ മഹാരാജാവിനോടു തന്റെ ദാരിദ്ര്യത്തെപ്പറ്റി പരിദേവനംചെയ്യുന്ന ഈ സന്ദേശത്തിലെ കഥാഘടന അശ്രുതപൂർവ്വവും ആസ്വാദ്യതമവുമാകുന്നു. നമ്പൂരിയുടെ കവിതയ്ക്കു ശുകകോകിലാദി കേരളീയ സന്ദേശങ്ങളുടെ പ്രൗഢോദാരഗഭീരതയില്ലെങ്കിലും പ്രകൃഷ്ടമായ സാമഞ്ജസ്യമുണ്ട്.

കാലം

958-ൽ ഹൈദരാലിഖാൻ മരിച്ചു ടിപ്പു മൈസൂർ സിംഹാസനത്തിൽ ആരൂഢനായി. 959-ൽ ആ സുൽത്താൻ മലബാർ ആക്രമിച്ചു. 964 വരെ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു പല വിധത്തിലുള്ള പീഡകൾ മലബാർകാരും കൊച്ചിക്കാരും സഹിക്കേണ്ടിവന്നു. 960-നും 964-നും ഇടയ്ക്കായിരിക്കണം സന്ദേശത്തിന്റെ നിർമ്മിതി എന്നു സങ്കല്പിക്കുവാൻ ന്യായങ്ങളുണ്ട്.

കവിത

ആദ്യത്തെ ശ്ലോകം താഴെക്കാണുന്നതാണ്.

> “കശ്ചിൽ കാലേ ബലവതി കലൗ കേരളാർദ്ധേ തുരുഷ്കൈ–
> രാക്രാന്തേ തൽകരഹൃതധനോ ഭൂസുരഃ കാതരാത്മാ
> നശ്യന്നാനാവിഭവവിധുരം നാവലംബം കുടുംബം
> പശ്യൻ ദീനോ ദിനമനു ദശാം ശോചനീയാമയാസീൽ.”

നമ്പൂരി ആ ഘട്ടത്തിൽ പത്മനാഭപുരത്തു ചെന്നു മഹാരാജാവിനെ, പണ്ടു ഭൂതിലോലനായ കുചേലൻ ശ്രീകൃഷ്ണനെയെന്ന പോലെ മുഖം കാണിക്കുകയുണ്ടായി. എങ്കിലും തന്റെ ഗമനോദ്ദേശമറിയിക്കാതെ രോഗദ്വിതീയനായി ഇല്ലത്തേക്കു തിരിയെ പോന്നു. അവിടെ തിരുമാന്ധാം കുന്നിലെ ഭദ്രകാളിയെ സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ശരൽകാലത്തിൽ ഒരു ചാതകം ആ സ്ഥലത്തു പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചു. തന്റെ സന്ദേശം മഹാരാജാവിനെ അറിയിക്കുന്നതിന് ആ പക്ഷിയെക്കാൾ പറ്റിയ ഒരു ബന്ധു ലോകത്തിൽ ഇല്ലെന്ന് ആ ദരിദ്രൻ നിശ്ചയിച്ചു. അതിന്റെ അവസ്ഥയെന്തെന്നു കവിതന്നെ പിന്നീടു വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ട്.

> “മാം ജാനീഹി പ്രകൃതികൃപണം ജന്മിനാമന്ത്യമേതം
> ജാതം ജാതൗ ബത! ബഹുതരൈഃ
> പാതകൈശ്ചാതകാനാം
> ക്ഷുത്തൃഷ്ണാഭ്യാം ഭൃശമവിരതം പീഡിതോപ്യാപ്രസാദാ–
> ദംഭോദാനാം കഥമപി ശുചാ ജീവിതം യോ ബിഭർത്തി.”

ഭാരതപ്പുഴ, ചമ്രവട്ടത്തയ്യപ്പൻ, തിരുനാവാ മഹാവിഷ്ണു, തൃശ്ശിവപേരൂർ വടക്കുന്നാഥൻ, പെരുവനത്തപ്പൻ, ഊരകത്തു ഭഗവതി, ഇരിങ്ങാലക്കുട സങ്ഗമേശ്വരൻ, അവിടത്തെ കൗലീപിനി എന്ന അമ്പലക്കുളം, കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭദ്രകാളി, നെടുങ്കോട്ട, പെരിയാർ, ചേന്നമംഗലം, അവിടെ അന്നു താമസിച്ചിരുന്ന കൊച്ചി മഹാരാജാവ്, തൃപ്പൂണിത്തുറയപ്പൻ, വൈക്കത്തപ്പൻ, വേമ്പനാട്ടുകായൽ, കരപ്പുറം, അന്നു മരുത്തോർ വട്ടത്തു താമസിച്ചിരുന്ന ചീരട്ടമൺ മൂസ്സതു്, ചെമ്പകശ്ശേരി, വാട, കള്ളർകോട്ടു ശിവൻ, അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണൻ, അരിപ്പാട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യൻ. കായംകുളത്തെ അങ്ങാടി, കൃഷ്ണപുരം, കൊല്ലം, യശശ്ശരീരനായ രാമയ്യൻ ദളവാ, വർക്കല ഇങ്ങനെ വിവിധ രൂപങ്ങളായ പല ചേതനാചേതനങ്ങളെപ്പറ്റി പൂർവഭാഗത്തിൽ കവി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉത്തര ഭാഗം തിരുവനന്തപുരം പട്ടണത്തിന്റെ ഉജ്ജ്വലമായ ഒരു വിവരണം കൊണ്ട് ആരംഭിക്കുന്നു. അവിടെനിന്നു കരമന, നെയ്യാറ്റിൻകര, പാറശ്ശാല, കുഴിത്തുറ എന്നീ സ്ഥലങ്ങൾ കടന്നു പത്മനാഭപുരത്തേക്കു ചെല്ലണമെന്നും എന്തെന്നാൽ മഹാരാജാവിനു പൂർവ്വരാജധാനിയായ ആ നഗരത്തിൽ താമസിക്കുന്നതിനാണ് അധികം അഭിരുചി എന്നും അദ്ദേഹം ചാതകത്തെ ഉൽബോധിപ്പിക്കുന്നു. പത്മനാഭപുരത്തിന്റെ പ്രപഞ്ചനം അത്യന്തം ആകർഷകമായിരിക്കുന്നു. അതുപോലെ തന്നെയാണ് കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രശംസയും. പിന്നീടു കരുണമയമായ സന്ദേശവാക്യവും കവി പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നു. കേരളത്തെസ്സംബന്ധിച്ചു ചരിത്രപരമായും മറ്റും വേറെ യാതൊരു സന്ദേശവും ഇത്ര വളരെ അറിവു തരുന്നില്ല. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ,

പെരിയാറ്:

> “ദൂരാത്താവന്നയനപദവീം നൂനമാപത്സ്യതേ തേ
> വീചീജാലാഹതിഭിരുഭയം കൂലയോഃ പാതയന്തീ
> ഗംഗേവാന്യാ ശിരസി സുചിരം ശങ്കരേണോഹ്യമാനാ
> ചൂർണ്ണീ സിന്ധോഃ പ്രഥമദയിതാ സോദരീ താമ്രവർണ്ണ്യാഃ.”

ചേർത്തല:

> “പേയം ഹന്ത! പ്രകൃതിമധുരം നാളികേരാംബു നൃണാ–
> മാഹാരശ്ചാപ്യഭിമതതരസ്സൈകതേ സ്വൈരചാരഃ
> തത്രസ്ഥാനാം സുഖവിഹതയേ കിഞ്ചിദേവേതി മന്യേ
> പാദദ്വന്ദ്വേ ഭവതി ഗണിതൈര്യർദ്ദിനൈഃ ശ്ലീപദാങ്കഃ.”

മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവ്:

> “സമ്പ്രാപ്തം യൽ പ്രഥമമടവീഭാവമാത്മാനുഭാവാ–
> ത്തൽകാരുണ്യപ്രസരവിഷയോ വഞ്ചിമാർത്താണ്ഡഭൂപഃ
> ശക്രപ്രസ്ഥം പുരമിവ പുരാ പൗരവോ ഭൈരവോഷ്മാ
> ചക്രേ സദ്യഃ കിമിവ ഭുവനേ ദുഷ്കരം തദ്വിധാനാം?”

രാമവർമ്മ മഹാരാജാവ്:

> “ശാസ്ത്രാലോകപ്രവണമതിഭിർവാച്യമാനേതിഹാസ–
> വ്യാഖ്യാലേഖ്യാദിഭിരവിരതം പണ്ഡിതൈർമ്മണ്ഡിതാന്തം
> കാരുണ്യാർദ്രം കരയുഗലസച്ച്ഛൃംഖലാകങ്കണാങ്കൈ–
> രസ്താതങ്കൈരപി പരിജനൈഃ സേവ്യമാനം സമന്താൽ.”

സന്ദേശവാക്യം:

> “അപ്യപ്രാപ്താഃ പരിണയകഥാം സന്തി ഹന്ത! സ്വസാര–
> സ്തിസ്രോ ഭാഗേ മമ തു വയസോ മധ്യമേ വത്തർമാനാഃ
> വാർദ്ധക്യാർത്താ വിവശമനസഃ പഞ്ചഷാ മാതരശ്ച
> ഭ്രാതൃദ്വന്ദ്വം പിതുരുപരതസ്യാപി താപാപിഭൃതം.
>
> അത്യാതങ്കവ്യഥിതമനസസ്തശ്ച തൗ ച ത്വദീയാ
> യൽ സത്യം തദ്ഭരണവിഷയേ നാഹമീശോ ഭവാമി
> മാഞ്ചോദഞ്ചദ്വ്യഥമശരണം മൽകുടുംബഞ്ച പശ്ചാ–
> ന്മത്വാത്മീയം മനസി കൃപയാ പാലയ ത്വം കൃപാലോ!
>
> ദത്വാ പൂർവൈഃ കഥമപി ചിരേണാർജ്ജിതം യാവദർത്ഥം
> ശാന്തിം നേതും ജഠരദഹനം ചിന്ത്യതേ കോപി പന്ഥാഃ
> താവദ്ദൂതാ ഇവ പിതൃപതേർവിത്തസത്താം വിശങ്ക്യ
> ക്രൂദ്ധാഃ കേചിൽ പടുതരഗിരാ ഹന്ത! സന്ത്രാസയന്തി.”

20 ഇടവട്ടിക്കാട്ടു നാരായണൻ നമ്പൂരി

ജീവചരിത്രം

ഇടവട്ടിക്കാട്ടു നാരായണൻ നമ്പൂരി തിരുവിതാംകൂർ കുന്നത്തുനാട്ടു താലൂക്കിൽപ്പെട്ട പാങ്കോട്ട് എന്ന ദേശത്തു ജനിച്ചു. കൊല്ലം 903-ലാണ് ജനനം എന്നു ചിലർ പറയുന്നതു ശരിയാണോ എന്നു സംശയിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു നീലകണ്ഠനെന്നും തുപ്പനെന്നും രണ്ടു ജ്യേഷ്ഠന്മാരും രണ്ടു സഹോദരിമാരുമുണ്ടായിരുന്നു. നീലകണ്ഠൻ മന്ദബുദ്ധി ആയിരുന്നതിനാൽ അച്ഛൻ നാരായണൻ നമ്പൂരി അദ്ദേഹത്തെ അതിരുവിട്ടു ശാസിച്ചു; എങ്കിലും അതിൽ യാതൊരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. പിന്നീടു ഗർഭാധാനം ചെയ്തപ്പോൾ അകായിലുള്ളവർക്ക് അദ്ദേഹം വെണ്ണ ജപിച്ചു കൊടുത്തു. അങ്ങനെ ജനിച്ച തുപ്പൻ നമ്പൂരി ജ്യോത്സ്യനും ഐന്ദ്രജാലികനുമെന്ന നിലയിൽ കാലാന്തരത്തിൽ യശസ്സു നേടി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനായ നാരായണൻ നമ്പൂരി കവി പുംഗവനായും വികസിച്ചു. അമ്മയുടെ ഗൃഹം താമരശ്ശേരി നകരക്കാട്ടില്ലമാണ്. ഉപനയനാനന്തരം തുപ്പനും നാരായണനും അക്കാലത്തെ വേദജ്ഞന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന കോമന നമ്പൂരിയുടെ കീഴിൽ വേദാഭ്യാസം ചെയ്തു. സമാവർത്തനം കഴിഞ്ഞു തിരുനാവായിൽപോയി ഉപരിപഠനംകൊണ്ടു വാക്കിലും ഓത്തിലും പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചു. ആയിടയ്ക്കു അനുജനുണ്ടാക്കിയതാണ്,

> “പട്ടിക്കു വാരമുടനെട്ടു കഴിഞ്ഞശേഷ–
> മൊട്ടും പൊറാഞ്ഞെടമന ദ്വിജനീർഷ്യയോടും
> പെട്ടെന്നു നീ ജടരഥയ്ക്കു വരുന്നതാകിൽ–
> ക്കാട്ടിത്തരാം പടുതയെന്നു വിളിച്ചുചൊല്ലി.”

ഈ ശ്ലോകത്തിലെ ‘പട്ടി’ വടക്കേടത്തു നമ്പൂരിയും, ‘എടമന’ ഇടമന വെളുത്തേടത്തു നമ്പൂരിയുമാണ്. പിന്നീട് അകവൂർ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ ഉപദേശമനുസരിച്ച് അവർ ചെപ്പടി വിദ്യയും മറ്റും തൽക്കാലത്തേയ്ക്കു നിറുത്തിവെച്ച് ഇല്ലത്തേയ്ക്കുതന്നെ തിരിയെപ്പോന്നു തർക്കം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങളും തച്ചശാസ്ത്രവും അഭ്യസിച്ചു. പാങ്കോട്ടു സുബ്രഹ്മണ്യസ്വാമിയെ മൂന്നു കൊല്ലം നിരന്തരമായി ഭജിച്ചു വിദ്യകൾക്കു സിദ്ധി വരുത്തി. അവിടെ വച്ച് ഒരവസരത്തിൽ അനുജൻ നിർമ്മിച്ചതാണ് മാമ്പഴത്തെപ്പറ്റിയുള്ള

> “സുമധുരമധരനിപീഡ്യം സുഖനിദ്രാസാദകൃച്ച സംഭോക്തുഃ
> മൃദു ബഹിരന്തഃ കഠിനം കമനീകമനീയമേതദാമ്രഫലം”

എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ശ്ലോകം. അനന്തരം ജ്യേഷ്ഠൻ ദൈവജ്ഞനും അനുജൻ കവിയുമായി പല സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു പലരുടേയും സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിച്ചു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകം ഛാന്ദസനും പണ്ഡിതനുമായ കീഴാറ്റൂർ ഭട്ടതിരിയെക്കുറിച്ച് അനുജൻ ഉണ്ടാക്കിയതാണ്.

> “അധോധുനീതി പ്രഥിതഃ പൃഥിവ്യാ–
> മാസീദസൗ ഭാഗ്യവതാം വരിഷ്ഠഃ
> യദ്വിപ്രയോഗസ്സരതോത്സുകാനാം
> സന്താപഹേതുർവനിതാജനാനാം”

ഈ ശ്ലോകത്തിനു സ്തുതിപരമായും നിന്ദാപരമായും അർത്ഥമുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

തൃശ്ശൂർ വടക്കുന്നാഥനെപ്പറ്റി അനുജൻ രചിച്ച ഒരു ശ്ലോകം അടിയിൽ കുറിക്കുന്നു.

> “പാർവതീഫണിബാലേന്ദുഭസ്മമന്ദാകിനീയുതാ
> അപവർഗ്ഗപ്രദാ മൂർത്തിഃ കഥം സ്യാത്തവ ശങ്കര?”

973-ആമാണ്ടു നാടു നീങ്ങിയ ധർമ്മരാജാവിന്റെ ആശ്രിതന്മാരായിരുന്ന അനുജനും ജ്യേഷ്ഠനും പല അവസരങ്ങളിൽ തിരുവനന്തപുരത്തു പോകുകയും മുറജപാഘോഷകാലങ്ങളിലും മറ്റും അവിടെ താമസിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ അനുജൻ ആ മഹാരാജാവിനു സമർപ്പിച്ചതാണെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

> “സ്നാതഃ ശൗരികൃപാംബുധൗ നയമഹാചാര്യോക്തമന്ത്രശ്ച
> യഃ
> സാക്ഷീകൃത്യ വിപക്ഷലാജഹവനപ്രീതം പ്രതാപാനലം
> ധാത്രീമംബുധിമേഖലാമുദവഹഃ കീർത്ത്യംശുകാച്ഛാദിനീം
> സ ത്വം വഞ്ചിമഹീശ! സത്യമതനോഃ പൃഥ്വീപതിത്വം നിജം.
>
> രാജാ കിമിന്ദുരപി നാര്യഭിമാനഹാരീ
> രാജാ പരം വിജയതേ ഭുവി രാമവർമ്മാ
> നാളീകഭങ്ഗകൃദതീവ നദീനബന്ധു–
> ർന്നക്ഷത്രപോ നവസുധാവിഭവൈകഹേതുഃ.
>
> ലക്ഷ്മീഃ കീർത്തിഃ കൃപാണീത്യയി തവ ദയിതാ–
> സ്സന്തി രാജേന്ദ്ര! തിസ്ര–
> സ്താസ്വേകാപി ക്ഷണാർദ്ധം ന നിവസതി ഭവ–
> ത്സന്നിധൗ ചിത്രമേവ
> ആദ്യാ ഭാത്യാശ്രിതാനാം വസതിഷു ദയിതാ
> മധ്യമാ ദിക്ഷു ധാവ–
> ത്യന്ത്യാ സാ വീതശങ്കം വിഹരതി വിമത–
> വ്രാതദോരന്തരാളേ.”

ഒരിക്കൽ മഹാരാജാവു മഞ്ഞുകാലത്ത് ഒരു സാൽവ പുതച്ചു കൊണ്ടു സവാരിയെഴുന്നള്ളുകയായിരുന്നു. അനുജൻ തന്റെ സ്നേഹിതന്മാരോട് അവിടുന്നു തിരിയെ എഴുന്നള്ളുമ്പോൾ ഒരു ശ്ലോകം ചൊല്ലി ആ സാൽവ സമ്മാനമായി വാങ്ങാമെന്നു ശപഥംചെയ്തു. ആ ശപഥം സഫലീഭവിപ്പിച്ച ശ്ലോകമാണ് അടിയിൽ ചേർക്കുന്നത്.

> “ശീതാർത്താ ഇവ സങ്കചന്തി ദിവസാ ന ഹ്യംബരം
> ശർവരീ
> ശീഘ്രം മുഞ്ചതി സോപി ഹന്ത ഹുതഭുക്കോണം ഗതോ
> ഭാനുമാൻ
> ത്വഞ്ചാനങ്ഗഹുതാശതപ്തഹൃദയേ ശാതോദരീണാം ഗതോ
> രാജൻ കിം കരവാമ സാംപ്രതമഹോ! ശീതാഭിഭൂതാ
> വയം.”

മറ്റൊരിക്കൽ ജ്യോതിർവിത്തായ ജ്യേഷ്ഠൻ, മഹാരാജാവ് അന്നു പത്മനാഭസ്വാമി ക്ഷേത്രത്തിൽ നിന്നു തിരിയെ എഴുന്നള്ളുന്നതു മതിൽ വെട്ടിപ്പൊളിച്ചാണെന്നു മുൻകൂട്ടി എഴുതിക്കൊടുത്ത് ഒരു വീരശൃംഖല പാരിതോഷികമായി വാങ്ങി. അതു കണ്ട് അല്പം അസൂയാലുവായിത്തീർന്ന അനുജൻ അവിടുത്തേയ്ക്കു രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ അടിയറ വെച്ചു രണ്ടു കൈയ്ക്കും വീരശൃംഖല നേടി. ആ ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക.

> “കോപി ശ്രീപദ്നാഭപ്രചുരതരകൃപാ–
> പൂരപീയൂഷസേക–
> സ്ഫീതപ്രോത്തുങ്ഗവിദ്യാവിടപിതതിലസ–
> ന്നീതിസാരപ്രവാളഃ
> ധന്യോ ധർമ്മപ്രസൂനപ്രഭവനനയശ–
> സ്സൗരഭാപൂരിതാശോ
> ഭാതി ശ്രേയഃഫലൗഘൈർദ്വിജകുലശരണം
> രാമരാജാമരദ്രുഃ.
>
> “കംസീകൃത്യ ദിവം ഭുവം തുലിതവാനാധായ ധാതാ തയോ–
> രിന്ദ്രം ത്വാഞ്ച പരീക്ഷിതും ലഘിമനി ദൗസ്ഥ്യാവദൂർദ്ധ്വം ഗതാ
> ദേവാനപ്സരസസ്സുരദ്രുമമപി പ്രക്ഷിപ്യ ചാത്രാനതാ–
> വദ്യ ക്ഷ്മാതലതോ ബഹൂൻ സുകൃതിനോപ്യുന്നീയ
> വിന്യസ്യതി.”

ഇവയിൽ “രാജാ കിമിന്ദുഃ” “ശീതാർത്താ ഇവ” “കംസീകൃത്യ ദിവം” എന്നീ ശ്ലോകങ്ങൾ ഏറ്റവും വിശിഷ്ടങ്ങളാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. “കോപി ശ്രീപദ്മനാഭ” എന്ന ശ്ലോകത്തിലെ “ദ്വിജകുലശരണം” എന്ന വിശേഷണം മൈസൂർ വ്യാഘ്രത്തിൽ നിന്നു ബ്രാഹ്മണർക്ക് അഭയം നല്കിയ ധർമ്മരാജാവിന്റെ വിഷയത്തിൽ വിശേഷിച്ചു യോജിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ മുക്തകകാരന്മാരിൽ സമുന്നതനായി അനുജൻ ശോഭിക്കുന്നത് ഇത്തരത്തിലുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ കൊണ്ടാകുന്നു. തുപ്പൻ നമ്പൂരിക്കു വെള്ളാരപ്പള്ളിയിലും നാരായണൻ നമ്പൂരിക്കു പാങ്കോട്ടു വാരിയത്തുമായിരുന്നു സംബന്ധം. അനുജനു തന്റെ ഭാര്യയിലുള്ള അസാധാരണമായ പ്രണയപാരവശ്യം കണ്ടു ജ്യേഷ്ഠൻ ഒരു ദിവസം

> “ആപന്മൂലം ഖലു യുവതയസ്തന്നിമിത്തോ/വമാന–
> സ്താസാം താവൽ സലിലലഹരീഭംഗുരഃ പക്ഷപാതഃ”

എന്നു പാങ്കോട്ട് അമ്പലക്കുളപ്പുരയിലെ ചുവരിൽ എഴുതി; ആ ശ്ലോകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധം

> “അപ്യേവം ഭോഃ പരിണതശരച്ചന്ദ്രബിംബാഭിരാമം
> ദൂരീകർത്തും വദനകമലം നാലമസ്മൽപ്രിയായാഃ”

എന്ന് അനുജനും പൂരിപ്പിച്ചു ജ്യേഷ്ഠനെ വിസ്മയസ്തിമിതനാക്കി. ജ്യേഷ്ഠനുമായുള്ള നിത്യസഹവാസം നിമിത്തം അനുജനും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ അത്ഭുതാവഹമായ ജ്ഞാനം സമാർജ്ജിച്ചു. അവരെ ബുധശുക്രന്മാരെന്നു സമകാലികന്മാർ പ്രശംസിച്ചു വന്നു.

അനുജൻ മരിച്ചത് ഏതു കൊല്ലത്തിലെന്നറിയുന്നില്ല. 977-ൽ ജനിച്ച പെരിഞ്ഞാട്ടുള്ളി അച്ഛൻനമ്പൂരിയെ അദ്ദേഹം ഓത്തു ചൊല്ലിച്ചിട്ടുള്ളതായി പഴമക്കാർ പറയുന്നു. 981-ലും 984-ലും സ്ഥാനാരോഹണം ചെയ്ത കൊച്ചി രാമവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റേയും വീരകേരളവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റേയും വാഴ്ചക്കാലങ്ങളിൽ അനുജൻ അവരുടെ സദസ്സിനെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ശ്ലോകങ്ങൾക്ക് അർത്ഥ വിവരണം ചെയ്യുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിന് അന്യാദൃശമായ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും ഒരിക്കൽ സ്വകൃതിയായ രുക്മിണീസ്വയംവരം ചമ്പുവിലെ

> “ആയാതം ജരിണായതാക്ഷി! കമലാമോദി പ്രഭാതം
> സരാ–
> ഗാശഞ്ചേത്യവധാര്യതാം ദ്വിജകുലാലാപോ ഭവേന്നാന്യഥാ
> സ്നായാ മംഗലമണ്ഡനാനി തനയാ യായാശ്ശിവായാഃ പദം
> ഭൂയാത്തേ പതിരുദ്ധൃതാരിരിതി സ പ്രായാൽ കൃതാശീർ
> ദ്വിജഃ”

എന്ന മനോഹരമായ ശ്ലോകത്തിന്റെ അർത്ഥം രണ്ടു മണിക്കൂർ നേരം വിസ്തരിച്ചു വീരകേരളവർമ്മ മഹാരാജാവിനെ കേൾപ്പിച്ചു അദ്ദേഹത്തെ ആശ്ചര്യഭരിതനാക്കി എന്നും ഐതീഹ്യമുണ്ട്. 903-ആമാണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനമെങ്കിൽ ആ സംഭവകാലത്ത് അദ്ദേഹം വർഷീയാനായിരുന്നിരിക്കണം.

21 കൃതികൾ

നാരായണൻനമ്പൂരിയുടെ വാങ്മയങ്ങളായി (1) രുക്മിണീസ്വയംവരം (2) രുക്മാംഗദ ചരിതം എന്നീ രണ്ടു സംസ്കൃതചമ്പുക്കൾ മാത്രമേ ഇതുവരെ കിട്ടീട്ടുള്ളൂ.

രുക്മാംഗദചരിതം

രുക്മാംഗദചരിതം ചാക്യാന്മാർക്ക് ഒരു ദിവസത്തെ കൂത്തിനായി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു നിമിഷകൃതിയാകയാൽ അതിനു രുക്മിണീ സ്വയംവരത്തെ അപേക്ഷിച്ചു സാരസ്യത്തിനു വളരെ കുറവുണ്ട്. മോഹിനി രുക്മാംഗദനെ വ്രതഭംഗത്തിനു നിർബ്ബന്ധിക്കുന്ന പ്രകരണം മുതല്ക്കേ കഥ ആരംഭിക്കുന്നുള്ളൂ. ആ കൃതിയിൽ നിന്ന് ഒരു ശ്ലോകം ചുവടേ ചേർക്കുന്നു.

> “ഏകാദശ്യശനം സുദുഷ്കരമിതി ബ്രൂ ഷേ തദാസ്താം ത്വയാ
> ദേയസ്സ്യാദപരോ വരോ നരപതേ! യേനാപി തുഷ്യാമ്യഹം
> സ്വാങ്കേ സമ്പ്രതി ശായയൻ സ്വതനയം ധർമ്മാങ്ഗദം സ്വാസിനാ
> സദ്യശ്ഛരിന്ധി ശിരോസ്യ മാതൃസവിധേ മാ സ്മ ച്ഛിനധ്വം വ്രതം.”

രുക്മിണീസ്വയംവരം

രുക്മിണീസ്വയംവരം പ്രബന്ധം ഏകദേശം ഭട്ടതിരിയുടെ പ്രബന്ധങ്ങളോടു കിടനില്ക്കുന്നു. ആ പ്രബന്ധങ്ങൾ പലകുറി വായിച്ച് അവയെ ആത്മസാക്ഷാൽകരിച്ചതിനു ശേഷമാണ് നമ്പൂരി പ്രസ്തുത കൃതി രചിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഭട്ടതിരിയുടെ ആ പാണ്ഡിത്യ ധോരണിയും പദഘടനാപാടവവും നമ്പൂരിക്കു സ്വാധീനമല്ലെന്നുള്ളത് അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു കുറവായി പരിഗണിക്കാവുന്നതല്ല. തത്താദൃശങ്ങളായ സിദ്ധിവിശേഷങ്ങൾ ആ അവതാരപുരുഷനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടില്ലല്ലോ. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ അടിയിൽ പകർത്തുന്നു.

കോപാവിഷ്ടനായ രുക്മി:

> “ശ്വസൻ ഭൂയസ്തീവ്രം ജ്വലദനലതീക്ഷ്ണാക്ഷിയുഗളോ
> ദശൻ ദന്തൈരോഷ്ഠം ഭ്രു കുടിവികടസ്വിന്നനിടിലഃ
> തലാഘാതൈർദ്ദോഷ്ണോരഹഹ! സ ഹി കൃഷ്ണസ്തുതിപരാൻ
> നിവാര്യാര്യാനുച്ചൈരധിസഭമഭാണീദവിനയഃ.”

കുണ്ഡിനപുരത്തിൽ സമാഗതരായ രാജാക്കന്മാർ:

> “സ്ഥായൽകളായകമനീയമുകുന്ദകായ–
> ച്ഛായാനികായയമുനായിതരാജവീഥ്യാം
> സ്ത്രീരത്നവീക്ഷണരസോന്നയനാസ്തദാ തേ
> തീരദ്രുമാ ഇവ ബഭ്രുർവികചപ്രസൂനാഃ.”

ശ്രീകൃഷ്ണൻ രുക്മിണിയോട്:

> “മാ ഗാ മാനിനി! മാമകീനമുനസോ ഹാരിണ്യസി ത്വം യത–
> സ്തേന സ്തേനതയാ ഫലം തദുചിതം ഭൂയോനുഭാവ്യം ത്വയാ
> ഏതദ്വ്യായതബാഹുനാളനിഗളവ്യാബദ്ധയൈവൈകയാ
> സ്ഥീതോദഗ്രകകണ്ടകേത്ര മദുരഃകാരാലയേ ലീയതാം.”

ബലഭദ്രന്റെ കോപം:

> “അജന്തമാവിധ്യ ഹരിം കടൂക്തിഭി–
> സ്സമാപതന്തു പ്രതിഘേന ദസ്യുഷു
> ഹലന്തമാദായ ഹലീ ബലീ രുഷാ
> ദഹന്നിവാമൂനതിരൂക്ഷമൈക്ഷത.”

കവി കൃഷ്ണശത്രുക്കളെപ്പറ്റി:

> “അജാനതാമാദിമമേകമക്ഷരം
> ഹരിം ശ്രുതാവപ്യകൃതാദരാത്മനാം
> അവർണ്ണവാചോ ന കഥം സ്യുരീദൃശാം
> ന ലബ്ധവർണ്ണാ: ഖലു തേ യതസ്തതഃ”

ഗദ്യങ്ങളും മേലുദ്ധരിച്ച പദ്യങ്ങൾക്കു തുല്യങ്ങൾ തന്നെ. പ്രസ്തുത ചമ്പു പണ്ഡിതമൂർദ്ധന്യനായ കൊച്ചി പരീക്ഷിത്തുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ഭാവദീപിക എന്ന വ്യാഖ്യാനത്തോടുകൂടി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. ഭാഷയിൽ തുപ്പൻ നമ്പൂരി ബാണയുദ്ധമെന്നും നാരായണൻ നമ്പൂരി വൈശാഖ പുരാണമെന്നും ഓരോ ആട്ടക്കഥ ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ളതായി ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സർവാധികാര്യക്കാർ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഈ ആട്ടക്കഥകൾ എനിക്കു കാണാൻ ഇടവന്നിട്ടില്ല. അവർ നാല്പതര ശ്ലോകമായും മുപ്പത്താറു ശ്ലോകമായും യഥാക്രമം ഓരോ മുഹൂർത്ത പദവി നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുള്ളതിന്റെ വസ്തു സ്ഥിതിയെപ്പറ്റിയും യാതൊന്നും പറയാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെയിരിക്കുന്നു.

22 പുറയന്നൂർ പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ട്

പേരു്

മാത്തൂർ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ പ്രസിദ്ധമായ മുഹൂർത്തപദവിക്കു വരദീപിക എന്ന സർവങ്കഷമായ വ്യാഖ്യാനം നിർമ്മിച്ച പുറയന്നൂർ പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെപ്പറ്റി മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരി തന്നെയാണ് ഭാഗവതം ദശമം കിളിപ്പാട്ടിന്റേയും കുശലവോപാഖ്യാനം കിളിപ്പാട്ടിന്റേയും പ്രണേതാവു്. ആ കിളിപ്പാട്ടുകൾ രചിച്ചതു പുറയന്നൂർ ഭാസ്കരൻ നമ്പൂരിപ്പാടാണ് എന്നു ചിലർ പറയുന്നത് അനാസ്പദമാണെന്നും ആ പേരിൽ ഒരു കവി പുറയന്നൂർ മനയ്ക്കൽ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടില്ലെന്നും അന്വേഷണത്തിൽ അറിയുന്നു.

ജീവചരിത്രം

പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരിയുടെ ജീവചരിത്രത്തെപ്പറ്റി വളരെയൊന്നും അറിവില്ല. അദ്ദേഹം മലബാർ ജില്ലയിൽപ്പെട്ട വള്ളുവനാട്ടുതാലൂക്കിൽ പുറയന്നൂർ എന്ന ആഢ്യഗൃഹത്തിൽ ജനിച്ചു. വരദീപികയുടെ നിർമ്മിതി 990-ആമാണ്ടു ചിങ്ങമാസത്തിലാണെന്നുള്ളതിന് ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽത്തന്നെ രേഖയുണ്ടു്. അതു താഴെച്ചേർക്കുന്നു.

“ഹരചരണജുഷാ ഗുരുപ്രസാദാ–
ദവഗതകാലവിമർശസൽപഥേന
പുരദഹനപുരദിജേശ്വരേണ
ഗ്രഥിതമിദം സുധിയാം മുദേസ്തു നിത്യം.

നളധീസംഖ്യകോളംബേ സിംഹരാശിസ്ഥിതേ രവൗ
മുഹൂർത്തപദവീവ്യാഖ്യാ കൃതേയം വരദീപികാ.
ബാല്യാദ്വൈദുഷ്യലോഭാദ്വാ മോഹാദ്വൈതന്മയാ കൃതം
ശോധയന്തു സമാലോച്യ വിദ്വാംസോ വീതമത്സരാഃ.”

“ബാല്യാൽ” എന്ന പദം പരമേശ്വരൻ പ്രകൃതത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു് ഔദ്ധത്യപരിഹാരത്തിനോ വയസ്സൂചനത്തിനോ എന്നു നിർണ്ണയിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹം ആ മർമ്മസ്പൃക്കായ വിവൃതി രചിച്ച കാലത്തു ബാലനല്ലായിരുന്നു എന്നാണ് തോന്നുന്നതു്. ആ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ ആചാര്യൻ

“കഞ്ജപുരദ്വിജവര്യസ്വസ്രീയേണാഗ്നിദത്തശിഷ്യേണ
പുരദഹനപുരഭവേന വ്യാഖ്യാ പരമേശ്വരേണ രചിതേയം.
ലോകാനാമുപകാരായ നിദേശേന ഗുരോർമ്മയാ
വ്യാഖ്യാ സുമേധസാ യത്നാൽ കൃതൈഷാ വരദീപികാ”

എന്നു പിന്നേയും പറയുന്നു. കാഞ്ഞൂർ (കഞ്ജപുരം) ആഢ്യന്റെ അനന്തരവനും അഗ്നിദത്തൻ നമ്പൂരിയുടെ ശിഷ്യനുമാണ് താനെന്നും ഗുരുനിദേശത്തിനു വഴിപ്പെട്ടാണ് വരദീപിക നിർമ്മിച്ചതെന്നും ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ നിന്നു കാണാം. രണ്ടാമത്തെ ശ്ലോകത്തിലെ തൃതീയ പാദവും കലിവാക്യമാകുന്നു.

1014-ആമാണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹവിയോഗം. ആ ഇല്ലത്തിൽ കുഞ്ഞുണ്ണി മുത്തപ്ഫൻ എന്ന നമ്പൂരി നൂറു വയസ്സോളം ജീവിച്ചിരുന്നു് ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുൻപു മരിയ്ക്കുകയുണ്ടായി. ആ ശിശുവിന്റെ പ്രസവത്തിനു മുൻപു താൻ മരിക്കുമെന്നും, പ്രജ ഉണ്ണിയായിരിക്കുമെന്നും ആ ഉണ്ണിക്കു തന്റെ പേരുതന്നെ ഇടണമെന്നും ബന്ധുക്കളോടു നമ്പൂരി അനുശാസിച്ചുവത്രേ. കൂടുതൽ തെളിവു കിട്ടുന്നതുവരെ 950 മുതൽ 1014 വരെ ആയിരുന്നു പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരിയുടെ ജീവിതകാലമെന്നു് അനുമാനിക്കാം.

കൃതികൾ

വരദീപിക

ഉപരി സൂചിപ്പിച്ച മൂന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ വരദീപികതന്നെയാണ് പ്രധാനം.

“പൂർവൈഃ കൃതാനി വിവിധാനി മുഹൂർത്തശാസ്ത്രാ–
ണ്യാലോച്യ സജ്ജനസമാചരിതാംശ്ച മാർഗ്ഗാൻ
ജ്ഞാത്വാ ഗുരോഃ കരുണയാ വരദീപികാഖ്യാം
കുർവേ മുഹൂർത്തപദവീവിവൃതിം സ്ഫുടാർത്ഥാം”

എന്നു് ആചാര്യൻ ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ ചികീർഷിതപ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുന്നതിൽ ലേശവും അത്യുക്തിസ്പർശമില്ല.

ദശമം കിളിപ്പാട്ട്

നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ കിളിപ്പാട്ടുകളിൽ സാരള്യമാണ് സർവത്ര കളിയാടുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം സ്ത്രീകൾക്കും ബാലന്മാർക്കും തന്റെ കൃതികൾ പ്രത്യേകം പ്രയോജകീഭവിക്കണമെന്നായിരുന്നു; അതുകൊണ്ടു പാണ്ഡിത്യ പ്രകടനത്തിന് ഒരു ഘട്ടത്തിലും അദ്ദേഹം മുതിർന്നിട്ടില്ല. ദശമത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ സ്ത്രീകൾ ശാരികയോടു്,

“ആദിനായകൻ ജഗന്നായകൻ പരമാത്മാ
വേദവേദാന്തവേദ്യനാകിയ നാരായണൻ
യാദവാന്വയത്തിങ്കൽക്കൃഷ്ണനായവതരി–
ച്ചാദരവോടുമോരോ ലീലകൾ ചെയ്തതെല്ലാം

വ്യക്തമായ് ഞങ്ങളോടു ചൊല്ലേണമതു കേട്ടാൽ
മുക്തിയും ലഭിച്ചീടുമെന്നല്ലോ ശാസ്ത്രങ്ങളും”

എന്നു് അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു.

“മങ്കമാരുടെ വാക്യമിങ്ങനെ കേട്ടനേരം
പൈങ്കിളിപ്പൈതൽതാനുമവരോടുരചെയ്താൾ”

എന്നു് അനന്തരം കവി തന്റെ ഗാനം തുടരുന്നു. ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ

“സരസിജനയനന്റേ നല്ല ലീലാവിലാസം
സരസിജമുഖിമാർക്കും ബാലകർക്കും ഗ്രഹിപ്പാൻ
സരസമധുരഭാഷാഗാനമായിട്ടിവണ്ണം
പരിചൊടു പുറയന്നൂരന്തണേന്ദ്രൻ ചമച്ചാൻ”

എന്നു് ഒരു ശ്ലോകവും ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇന്ദ്രപദം കവിയുടെ ആഢ്യത്വത്തെ ദ്യോതിപ്പിക്കുന്നു. കുശലവോപാഖ്യാനത്തിന്റെ ഉപക്രമത്തിലും “വാരിജവിലോചനമാരുടെ” അപേക്ഷയനുസരിച്ചാണ് ശുകം ഗാനം ചെയ്യുന്നതു്. ഒടുവിൽ

“മറിമാൻകണ്ണിമാർക്കെല്ലാമറിവാനിതു ഭാഷയായ്
പുറയന്നൂരു വിപ്രേന്ദ്രൻ കുറവില്ലാതെ തീർത്തതു്”

എന്നു് ഒരു ശ്ലോകവും കാണുന്നു.

ദശമസ്കന്ധത്തിൽ 90 അധ്യായങ്ങളാണല്ലോ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതു്. അവയിൽ 49 അധ്യായങ്ങൾ പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. നമ്പൂരിയുടെ ഭാഷാസംക്ഷേപത്തിൽ 91 അധ്യായങ്ങൾ കാണുന്നതു കേരളത്തിൽ പ്രചുരപ്രചാരമായിരുന്ന വിജയധ്വജപാഠപദ്ധതിയനുസരിച്ചായിരിക്കണമെന്നു് എനിക്കു തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹം ഒന്നുമുതൽ നാല്പത്തിയഞ്ചുവരെ അധ്യായങ്ങൾ കേകയിലും, 46 മുതൽ 76 വരെ അധ്യായങ്ങൾ കാകളിയിലും, ഒടുവിലുള്ള 15 അധ്യായങ്ങൾ കളകാഞ്ചിയിലും നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ശ്രുതിഗീത തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടില്ല. മൂലത്തെത്തന്നെയാണ് ആദ്യന്തം അനുസരിക്കുന്നതെങ്കിലും, സ്വന്തം മനോധർമ്മം ഇടകലർത്തീട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങളും ഇല്ലെന്നില്ല; അവ സവിശേഷം ഹൃദ്യങ്ങളായിരിക്കുന്നു. ഒന്നുരണ്ടുദാഹരണങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചുകാണിക്കാം.

ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ശൈശവലീല:

“അന്നൊരു ദിനം സന്ധ്യാകാലത്തു കുമാരന്മാർ
നന്ദഗോപന്റെ സമീപത്തു ചെന്നിരിക്കുമ്പോൾ
കണ്ടിതങ്ങൊരു വൃക്ഷശാഖാഗ്രം; സമീപത്തു
കണ്ടാർ കൗതുകമേകം പൂർണ്ണചന്ദ്രന്റെ ബിംബം.
അന്നേരം കൃഷ്ണൻതാനും മോദമോടുരചെയ്താ–
നിന്നിതു കണ്ടീലയോ താതനും ജനനിയും?
എത്രയും നല്ല ഫലമുള്ളൊരു വൃക്ഷത്തിന്മേ–
ലെത്രയും പഴുത്തിതാ നില്ക്കുന്നു ശോഭയോടും.
വല്ല ജാതിയുമതു കൊണ്ടന്നു തന്നീടണ–
മല്ലായ്കിൽ ഭുജിക്കയുമില്ല ഞാനറിഞ്ഞാലും.
എന്നതു കേട്ടു നന്ദൻ ചിരിച്ചു ചൊല്ലീടിനാ–
നിന്നിതു ചന്ദ്രബിംബമാകുന്നു കുമാരകാ!
നല്ലൊരു ഫലം നാളെക്കൊണ്ടന്നു തന്നീടുവ–
നില്ല സംശയമേതും; വൈകാതെ ഭുജിച്ചാലും.
ചന്ദ്രനെന്നാലുമതു കൊണ്ടന്നു തന്നീടണ–
മുന്നതവൃക്ഷത്തിന്മേലേറിയാൽത്തൊടാമല്ലോ.
എന്നതു കേട്ടു നന്ദൻ ചൊല്ലിനാൻ മധുരമായ്;
ചന്ദ്രനെപ്പിടിപ്പതിന്നാമതല്ലൊരുവർക്കും,
എങ്കിലും പിടിച്ചു ഞാൻ കൊണ്ടന്നു തന്നീടുവൻ;
ശങ്കയില്ലേതും, നാലു നാഴികയ്ക്കകംതന്നെ.

ഭാഷാസംസ് കൃതസാഹിത്യങ്ങൾ

ഇപ്പൊഴേ തന്നീടണമെന്നുരചെയ്തു കൃഷ്ണ–
നപ്പൊഴേ ഭുവി വീണു കരഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ.
നന്ദനും ചെന്നെടുത്തു ചൊല്ലിനാൻ പലതര–
മൊന്നു ചെയ്താലും ബോധിച്ചീടാഞ്ഞോരനന്തരം
ചെന്നു നീ തന്നെ ഭുജിച്ചീടുകെന്നുരചെയ്താ–
നന്നേരമെഴുനീറ്റു കൃഷ്ണനും മണ്ടീടിനാൻ
പിന്നാലേ ചെന്നു നന്ദൻ പിടിപ്പാൻ തുടർന്നപ്പോ–
ളുന്നതമായ വൃക്ഷശാഖമേലേറീ കൃഷ്ണൻ.
ചന്ദ്രബിംബവുമെടുത്തിറങ്ങി വന്നീടിനാ–
നന്നേരമെല്ലാവരുമൊന്നു സംഭ്രമം പൂണ്ടാർ.
അന്നേരം കൃഷ്ണൻതാനുമിന്നിതു തിന്നീടുവാൻ
നന്നല്ലെന്നുരചെയ്തങ്ങയച്ചു ശശാങ്കനെ;
പുഷ്കരമാർഗ്ഗേ ചെന്നു വിളങ്ങി ശശാങ്കനും;

പുഷ്കരേക്ഷണൻതന്നെപ്പുല്കിനാരെല്ലാവരും.”

ഈ കഥ മൂലത്തിലുള്ളതല്ലെന്നു സ്പഷ്ടമാണല്ലോ.

“മുട്ടുകൾ കുത്തിക്കൊണ്ടു ബാലന്മാരതുനേര–
മൊട്ടൊട്ടു നടന്നീടും വീണീടുമിടയ്ക്കിടെ.
സഞ്ചരിപ്പതു കണ്ടു കൗതുകത്തോടുകൂടി–
ച്ചഞ്ചലാക്ഷിമാരെടുത്തീടുവാൻ ചെല്ലുന്നേരം
നന്മധു പൊഴിക്കുന്ന പുഞ്ചിരിയോടും ചെന്ന–
ങ്ങമ്മമാരുടെ മടിതന്നിലങ്ങിരുന്നീടും.
ചേറുകളണിഞ്ഞതു തുടച്ചു ജനനിമാർ
കൂറോടു മുലകൊടുത്താനന്ദിച്ചിരുന്നീടും.”

എന്നിങ്ങനെയുള്ള കൃഷ്ണലീലകളും,

“കണ്ണടച്ചീടാതെ മറ്റൊരു ഭൂപതി
പെണ്ണിനെക്കണ്ടുകണ്ടാനന്ദമഗ്നനായ്
ചിത്തഭ്രമത്തോടുമഞ്ജലി ബന്ധിച്ചു
ചിത്രാർപ്പിതൻപോലെ നിന്നിതു നിശ്ചലം.
പെണ്ണുങ്ങളെ കാണരുതു നമുക്കെന്നു
കണ്ണുമടച്ചു വസിച്ചാനൊരു നൃപൻ.
പങ്കേരുഹാക്ഷിയെക്കണ്ടൊരു ഭൂമിപൻ
ചെങ്കല്ലരച്ചു മുഖത്തു തേച്ചീടിനാൻ.
മുൻകയ്യു കുത്തിച്ചതച്ചൊരു ഭൂപതി
പങ്കേരുഹാക്ഷിക്കു കാഴ്ചവച്ചീടിനാൻ.
ഗോഷ്ഠികൾ കാട്ടായ്‌വിനെന്നുരചെയ്താശു
പാട്ടുകൾ പാടിക്കളിച്ചാനൊരു നൃപൻ.
രുക്മിണി രുക്മിണിയെന്നു ജപിച്ചാശു
നഗ്നനായ്ച്ചാടിക്കളിച്ചാനൊരു നൃപൻ.
കാണികൾ കാണ്കവേ മറ്റൊരു ഭൂപതി
പൂണുനൂൽ പൊട്ടിച്ചു തിന്നിറക്കീടിനാൻ.
കണ്ണാടി കുത്തിപ്പൊടിച്ചൊരു ഭൂപതി
കണ്ണൻചിരട്ടയിലാക്കിവെച്ചീടിനാൻ.
മുത്തുദാമങ്ങളും രത്നജാലങ്ങളും
കുത്തിപ്പൊടിച്ചൊരു ഭൂമിപതീശ്വരൻ
ഓടക്കുഴലിൽ വച്ചൂതിപ്പറപ്പിച്ചു
താടിക്കു തീയും കൊളുത്തി വാണീടിനാൻ.
എത്രയും ശാസ്ത്രജ്ഞനായൊരു ഭൂപതി
ചിത്രമാം രാമായണം കഥ ചൊല്ലിനാൻ.
“പണ്ടയോധ്യാധിപനായ ദശരഥ–
നുണ്ടായിവന്നിതു നാലു തനയന്മാർ;
ബാലിയും ലക്ഷ്മണൻ കുംഭൻ ജടായുവും
ബാലരോടൊന്നിച്ചവൻ വസിക്കുംവിധൗ
മണ്ഡോദരിയുടെ രാജ്യലോഭംകൊണ്ടു
ദണ്ഡകാരണ്യേ വസിച്ചു സമ്പാതിയും.
രാവണൻതന്നെ വധിച്ചാനഗസ്ത്യനും
പാവകശുദ്ധയായ് വന്നു കൈകേയിയും.
പുക്കിതു രാമനയോധ്യാപുരമതിൽ;
മിക്കതും രാമായണം കഥയിങ്ങനെ.”

എന്നിത്തരത്തിലുള്ള രാജാക്കന്മാരുടെ കാമപാരവശ്യങ്ങളും കവി ഏറ്റവും മനോമോഹനമായ രീതിയിൽ ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. “അധ്യായമെഴുവതുമൊൻപതും ചൊല്ലിനേൻ” എന്നും മറ്റുമുള്ള വരികളിൽ പദപ്രയോഗത്തിൽ ചില വൈകല്യങ്ങൾ അപൂർവമായി കാണുന്നതു സാരമാക്കാനില്ല.

കുശലവോപാഖ്യാനം

കുശലവോപാഖ്യാനം ആകൃതി കൊണ്ടു ചെറുതാണെങ്കിലും പ്രകൃതികൊണ്ടു ദശമത്തിന്റെ സമാനകക്ഷ്യയിൽ പരിലസിക്കുന്നു. ഉത്തരരാമായണത്തിൽ അന്തർഭവിക്കുന്ന കുശലവകുമാരന്മാരുടെ ചരിത്രമാണ് ഈ കിളിപ്പാട്ടിലെ പ്രതിപാദ്യം. കവി പ്രായേണ ഭവഭൂതിയുടെ ഉത്തരരാമചരിതത്തെ ഉപജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. അശ്വമേധഹയത്തെ നയിക്കുന്നതു മൂലത്തിൽ ലക്ഷ്മണനും നാടകത്തിൽ ലക്ഷ്മണകുമാരനായ ചന്ദ്രകേതുവുമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. കിളിപ്പാട്ടിലും നമ്മുടെ മുന്നിൽ പ്രത്യക്ഷീഭവിക്കുന്നതു ചന്ദ്രകേതുതന്നെയാണ്. ആകെ മൂന്നധ്യായങ്ങളായി രചിച്ചിട്ടുള്ള പ്രസ്തുതകൃതിയിൽ കവി യഥാക്രമം പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന വൃത്തങ്ങൾ ദശമത്തിൽ നാം കണ്ടവതന്നെ. എഴുത്തച്ഛന്റെ രാമായണവും ഉത്തരരാമായണവും അദ്ദേഹം മനസ്സിരുത്തി വായിച്ചിരുന്നു എന്നുള്ളതിനും തെളിവുണ്ടു്. ലക്ഷ്മണനെ സുമന്ത്രൻ സമാശ്വസിപ്പിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ കവി തന്റെ ജ്യോതിഷജ്ഞാനത്തെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന ചില ഈരടികളുണ്ടു്.

“സ്വല്പമായോരു ദോഷമുണ്ടു ഞാനതും ചൊൽവ–
നല്പമെങ്കിലും ദോഷം വേണമെന്നല്ലോ ശാസ്ത്രം.
ശത്രുസ്ഥാനേശൻതന്നാൽ ദൃഷ്ടനായ്ക്കളത്രേശ–
നത്തമൻ ദ്വാദശത്തിൽ മറഞ്ഞുവരികയാൽ
ഉത്തമയായിട്ടൊരു ഭാര്യയുമുണ്ടായ്‌വരും;
ശത്രുക്കൾ ഹരിച്ചീടും മധ്യമകാലത്തിങ്കൽ.
അന്ത്യകാലത്തും ഭാര്യതന്നോടു പിരിഞ്ഞീടു–
മെന്തു ചെയ്താലും പിന്നെ യോഗവും വരാ നൂനം.”

എന്നു വസിഷ്ഠൻ, ശ്രീരാമൻ ജനിച്ചപ്പോൾ ദശരഥനോടു പ്രസ്താവിച്ചതായി സുമന്ത്രർ പറയുന്നു. കവിതയുടെ രീതി കാണിക്കുവാൻ ചില വരികൾകൂടി ഉദ്ധരിക്കാം. ലവണാ സുരന്റെ സഹോദരി:

“തീക്കനൽപോലെ ചുവന്ന നേത്രങ്ങളു–
മാക്കമേറീടുന്ന നാസികാരന്ധ്രവും
പാതാളസന്നിഭം ജിഹ്വാകുഹരവും
ഭൂതഭയങ്കരമായ ദംഷ്ട്രങ്ങളും
കുംഭീന്ദ്രകുണ്ഡലഭീഷണഗണ്ഡവു–
മംഭോധിഗംഭീരഘോരനാദങ്ങളും
പർവതശൃംഗസമാനകുചങ്ങളു–
മൂർവീരുഹംപോലെ നീണ്ട ഭുജങ്ങളും
മർത്ത്യരക്തങ്ങളണിഞ്ഞ ഗളമതി–
ലസ്ഥിമുണ്ഡാന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടുള്ള മാലയും
താലപ്രമാണമായോരു പാദങ്ങളും
നീലമലപോലെ ഭീഷണരൂപവും
കണ്ട നേരത്തു ജവേന ശത്രുഘ്നനും
കണ്ഠതകൂടാതെ വാളെടുത്തീടിനാൻ.”

ശ്രീരാമൻ വാല്മീകിമഹർഷിയോടു്:

“സകലമുനികുലതിലക! ജയ ജയ കൃപാനിധേ!
സന്താപനാശന! നിന്നുടെ ദർശനം
വനദഹനനുടെ നടുവിൽ മരുവിന മൃഗങ്ങൾക്കു
വർഷമുണ്ടായതുപോലെയായ്‌വന്നുതേ
പരവശത പെരുകിനൊരു ജനകസുതയെബ്ഭവാൻ
പാരാതെ കൊണ്ടുപോയ്പ്പാലനം ചെയ്തതും
മമ തനയരിവരെ ഹൃദി വിരവൊടു ഗുണജ്ഞരായ്
മത്തുല്യവിക്രമന്മാരായ്ച്ചമച്ചതും
സകലമപി മമ സുകൃതമതിനു നഹി സംശയം
സർവാപരാധം ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളേണമേ.”

23 അഭ്രർ മാധവനടിതിരി

ജീവചരിത്രം

അഭ്രർ മാധവഭട്ടതിരി നീലകണ്ഠസോമയാജിയുടെയും ശ്രീദേവിഅന്തർജ്ജനത്തിന്റെയും പുത്രനായി 940-ആമാണ്ടു ജനിച്ചു. ഇല്ലം കൊച്ചിരാജ്യത്തു പെരുവനത്തു നിന്ന് അഞ്ചു നാഴിക കിഴക്കുള്ള ചെറുവത്തേരി എന്ന ദേശമാണ്. അതു മൂന്നു നാലു ശാഖകളായി ഇപ്പോൾ പിരിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിലെ ആദിമപാഠങ്ങൾ സ്വപിതാമഹനിൽനിന്നും പാങ്കോട്ടു നമ്പൂരിയിൽനിന്നും അഭ്യസിച്ചതിനുമേൽ വ്യാകരണം പഠിക്കുവാൻ കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു പോയി. അന്നു ദേശമംഗലത്ത് ഉഴുത്തിരവാരിയർ സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തു ശിഷ്യന്മാരെ ആ ശാസ്ത്രം പഠിപ്പിച്ചു താമസിക്കുകയായിരുന്നു. അവിടെ കുറേക്കാലം കൗമുദി പഠിച്ചതിനുമേൽ കിഴക്കേക്കോവിലകത്തു ചെന്നു മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ശിഷ്യനായി പ്രൗഢമനോരമ അഭ്യസിച്ചു. ആ തമ്പുരാട്ടിക്കു തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനെ അഭയം പ്രാപിക്കേണ്ട ഘട്ടം വന്നപ്പോൾ

> "യസ്യാ നികാമം വിരഹേ ജനാനാം
> കരോപി കൗമുദ്യപി താപഭാരം;
> സുരുപരുപൈരുപലാളിതായാം
> മനോരമായാം രമതേ മനോ മേ"

എന്ന ശ്ലോകമുണ്ടാക്കി അടിയറവെച്ചു. തമ്പുരാട്ടിക്ക് ആശ്ലോകം വായിച്ചപ്പോൾ വളരെ സന്തോഷമുണ്ടായെങ്കിലും അല്പം നീരസവും തോന്നാതെയിരുന്നില്ല. പിന്നീടു പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികളോടു ശേഖരം പഠിക്കുവാൻ തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു പോയി. ശാസ്ത്രികൾ, ഭട്ടതിരി തന്നോട് ആദ്യമായി നൈഷധം ഒരിക്കൽക്കൂടി പഠിക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെടുകയാൽ അങ്ങനെ ചെയ്തു. 968 തുലാമാസത്തിൽ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു രേഖയുണ്ട്. 1005-ലാണ് അടിതിരി തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു പോന്നത് എന്നും, 1008 വരെ അവിടെ താമസിച്ചു എന്നും 1015-ലെ മുറജപത്തിൽ സന്നിഹിതനായിരുന്ന അവസരത്തിൽ പഴപ്രഥമനെപ്പറ്റി "പീയൂഷ! പ്രഥമോഹം" എന്ന ശ്ലോകമുണ്ടാക്കി എന്നും ഭാഷാചരിത്രത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു പ്രമാദംതന്നെ. അക്കാലത്തു ശാസ്ത്രികൾ ജീവിച്ചിരുന്നില്ല. "പീയൂച! പ്രഥമോഹം" എന്ന ശ്ലോകം ഇരയിമ്മൻതമ്പിയുടേതാണെന്നാണ് പ്രസിദ്ധി.

തിരിയെ സ്വദേശത്തേയ്ക്കു പോയി അധ്യാപകവൃത്തിയിൽ കാലയാപനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ 1013-ആമാണ്ടു തുലാമാസത്തിൽ തൃപ്പൂണിത്തുറവെച്ചു തീപ്പെട്ട കൊച്ചി രാമവർമ്മമഹാരാജാവിനെ സംസ്കൃതം അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നതിന് അവിടുത്തെ മാതാവായ സുഭദ്രത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു തൃപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കു പോകുകയും, അനന്തരം ആയുശ്ശേഷം മുഴുവൻ പ്രായേണ അവിടെത്തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടുകയും ചെയ്തു. അന്ന് ആ മഹാരാജാവ് ഇളയതമ്പുരാനും, കഥകളിപ്രിയനായ വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാൻ സിംഹാസനസ്ഥനുമായിരുന്നു. അതിനിടയ്ക്ക് ഏതാനും കൊല്ലം കൊടുങ്ങല്ലൂർ താമസിച്ച് അവിടെ അന്നു മൂന്നാംമുറയായിരുന്ന വിദ്വാൻ ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാനെ വ്യാകരണത്തിലെ ചില ഉൽഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചു. അതിനു വളരെ മുമ്പുതന്നെ ഭട്ടതിരി വിവാഹം ചെയ്യുകയും ആഹിതാഗ്നിയായപ്പോൾ അടിതിരി എന്ന സ്ഥാനത്തിന് അവകാശിയാകുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഈ വിവരങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹം തന്നെ ഉത്തരനൈഷധമഹാകാവ്യത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക.

> "വന്ദാരുദ്വിജമാധവം യമസൃജച്ഛ്രീനീലകണ്ഠാധ്വരീ
> ശ്രീദേവീ ച സതീസമാ സതിതമാ സാഹിത്യസൗഹിത്യതഃ
> യം ശാസ്തി സ്മ പിതാമഹോഥ ച പയഃക്രോഡാലയോ ബ്രഹ്മവിൽ
> സുബ്രഹ്മണ്യസുധീശ്ച രുദ്രഗുരുരപ്യാനന്ദയത്യഗ്രണീഃ; (1)
> യം വിദ്യാർത്ഥിനമർത്ഥപോഷമപുഷദ്രാജ്ഞീ പുരോമന്ദിര-
> ക്ഷ്മാഭൃത്സിന്ധുപവംശസൂഃ സുവിദുഷീ വിദ്യുൽപ്രകാശാ ഭുവി
> ഗാർഹസ്ഥ്യേ പരിനിഷ്ഠിതഃ പുനരഗാച്ഛ്രീകോടിലിങ്ഗാഭിധ-
> ക്ഷോണീനായകഭാഗിനേയസുധീയം സ്ഥാനേതൃതീയഞ്ച യഃ; (2)
> മാടക്ഷ്മേശസഹോദരീ സദകരോദ്രാജ്ഞീ സുഭദ്രാഭിധാ
> സാർത്ഥാഖ്യാ യുവരാജപുത്രവിനയായാനായ്യ യം പുത്രിണീ
> സാമ്രാജ്യാധികൃതേന തേന വിഹിതോ യസ്മിൻ ഗുരോർന്നിഷ്ക്രയ-
> സ്തേനൈവാർപ്പിതജീവനോ ഭവതിയഃ പ്രത്യബ്ദമബ്ദശ്രിയാ; (3)
> യോ ഭൂയോപി വിഭൂതയേ സമയതേ സാമന്തസീമന്തമ-
> ണ്യദ്രീപ്താംഘ്രികമാടഭൂപരിവൃഢശ്രീരാമവർമ്മേക്ഷണം
> സൽകാവ്യാമൃതരാശിപാരമഗമൽ സർഗ്ഗഃ പുനഃ ഷോഡശഃ
> കാവ്യഞ്ചോത്തരനൈഷധീയചരിതം പുണ്യേന പൂർണ്ണശ്രിയം." (4)

ആഭ്രർ എന്നതു സംസ്കൃതീകരിച്ച ശബ്ദമാണ് വന്ദാരു. സുബ്രഹ്മണ്യൻ പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികളും രുദ്രൻ ഉഴുത്തിരവാരിയരുംതന്നെ. പുരോമന്ദിരമെന്നാൽ കിഴക്കേക്കോവിലകം. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം സ്വീകരിച്ചതിനുമേലാണ് അന്നത്തെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാന്റെ അനന്തരവനും മൂന്നാംകൂറുമായിരുന്ന വിദ്വാൻ ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാനെ പഠിപ്പിച്ചത്. അതിനു മുൻപുതന്നെ കൊച്ചി രാമവർമ്മയുവരാജാവിന്റെ അധ്യാപനം ആരംഭിച്ചിരിക്കണമെന്നു ഞാൻ ഊഹിക്കുന്നു. ഉത്തരനൈഷധം സമാപ്തമായതു "ശുദ്ധൈകധ്യാനദീപഃ" എന്ന കലിവാക്യത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്ന 1005-ആമാണ്ടായിരുന്നു. ആ കാവ്യം രചിച്ചതു ഗുരുനാഥനായ ശാസ്ത്രികളുടെ നിദേശവും 1003-ൽ തീപ്പെട്ട വീരകേരളവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ പ്രോത്സാഹനവും നിമിത്തമായിരുന്നു. തന്റെ ശിഷ്യൻ സിംഹാസനാരൂഢനായപ്പോൾ അടിതിരിക്ക് അവിടുന്നു ഗുരുദക്ഷിണയും വർഷാശനവും നല്കി. പഞ്ചാക്ഷരയുക്തമായ ബാലാമന്ത്രം കവി ജപിച്ചു ശ്രദ്ധിവരുത്തിയിരുന്നു എന്നും ആ കൃതിയിൽ നിന്നും നാം അറിയുന്നു. "ബാലാഭിധമന്ത്രസമ്പുടിതസൽ പഞ്ചാക്ഷരോർത്ഥേ"എന്നും, "ബാലാമനുരാധുപാസനഫലേ" എന്നും, "ബാലാവേല്ലിത ശൈവശാഖിഫലജാതീയേ" എന്നും മറ്റും ആ വസ്തുത അദ്ദേഹം അതിൽ അനേകം ഘട്ടങ്ങളിൽ വെളിപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ സംസ്കൃതം പഠിച്ചും പഠിപ്പിച്ചും ആ കവി ലോകോപകാരകമായ ജീവിതം നയിച്ച് 1013-ആമാണ്ടു പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

കൃതികൾ

ആഭ്രരടിതിരി സംസ്കൃതത്തിൽ ഉത്തരനൈഷധം മഹാകാവ്യവും ഭാഷയിൽ സുഭദ്രാഹരണം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടും രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി അറിയാം.

ഉത്തരനൈഷധം

മഹാകവിമൂർദ്ധന്യനായ ശ്രീഹർഷൻ നളോപാഖ്യാനത്തിൽ ദമയന്തീസ്വയംവരംവരെയുള്ള കഥ മാത്രമാണല്ലോ 22 സർഗ്ഗങ്ങൾകൊണ്ടു പ്രപഞ്ചനംചെയ്തിട്ടുള്ളത്. അതിനുമേലുള്ള കഥാഭാഗം അടിതിരി 16 സർഗ്ഗങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. നളോപാഖ്യാനത്തെ ഉപജീവിച്ചു വേറെയും ചില ഭാരതീയകവികൾ മഹാകാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ശ്രീഹർഷന്റെ പ്രൗഢോദാരഗംഭീരമായ വാങ്മയത്തെ പൂരിപ്പിക്കുക എന്ന ദുഷ്കരമായ കൃത്യത്തിന് അവരാരും ഒരുമ്പെട്ടിട്ടില്ല. ആ ധൈര്യം അടിതിരിക്കുമാത്രമേ ഉണ്ടായുള്ളൂ. ഓരോ സർഗ്ഗത്തിന്റേയും അവസാനത്തിൽ "ശ്രീഹർഷം കവി രാജരാജമകുടാലങ്കാരഹീരസ്സ്വയം" എന്ന രീതിയനുസരിച്ചു "വന്ദാരുദ്വിജമാധവം" എന്നോ മറ്റോ ആരംഭിക്കുന്ന ഒരു ശ്ലോകം ഘടിപ്പിക്കുക, ശ്രീഹർഷനു ചിന്താമണിമന്ത്രത്തിന്റെ എന്നപോലെ തനിക്കു ബാലാമന്ത്രത്തിന്റെ ബലമുണ്ടെന്നു പ്രസ്താവിക്കുക, ഇങ്ങനെ ചില അനുകരണങ്ങൾ അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സർഗ്ഗങ്ങൾക്കു നൈഷധംപോലെ ദൈർഘ്യമില്ല. നൈഷധത്തിന്റെ പാരായണമാണ് തന്നെ പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ നിർമ്മാണത്തിനു പ്രേരിപ്പിച്ചതെന്നു ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ അദ്ദേഹംതന്നെ തുറന്നുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

> "ശ്രീഹർഷമിശ്രകവിരാഡ്ദ്വിജരാജക്ലൃപ്ത-
> ശ്രീഹർഷവർഷിജനമോഹനഗോമൃതാനി
> ആപീയ മത്തമസൃണാത്മഗവീസുദുശ്ധം
> സന്തോ ധയന്തു സദസന്മധുചഞ്ചരീകാഃ."

ഉത്തരനൈഷധത്തിൽ പ്രണേതാവിന്റെ പാണ്ഡിത്യപ്രകർഷം പ്രായേണ പദ്യംതോറും കാണാമെങ്കിലും ശ്രീഹർഷന്റെ ഇതര കാവ്യഗുണങ്ങൾ വിരളമായേ പ്രകാശിക്കുന്നുള്ളൂ. ദുശ്ശ്രവ ദോഷം ധാരാളമായുണ്ട്. "അവന്യാമവനീട് കാന്താം", "ക്ഷ്മാധ്രാണ്ബ്ധീശകുലപ്രസൂ" മുതലായ പ്രയോഗങ്ങൾ നോക്കുക. കുമാരസംഭവം തുടങ്ങിയ ചില പൂർവകാവ്യങ്ങളിലെ ആശയങ്ങൾ സ്വകീയമാക്കീട്ടുമില്ലെന്നില്ല. വസ്തുസ്ഥിതി ഇങ്ങനെയെല്ലാമാണെങ്കിലും കേരളീയനിർമ്മിതങ്ങളായ സംസ്കൃതമഹാകാവ്യങ്ങളിൽ ഉത്തരനൈഷധത്തിന് ഒരു മാന്യസ്ഥാനം ന്യായമായി അവകാശപ്പെടാവുന്നതാണ്. ഹൃദ്യങ്ങളായ വർണ്ണനങ്ങളിൽ ഒന്നുമാത്രം താഴെച്ചേർക്കാം. ചിത്രപക്ഷികൾ വസ്ത്രാപഹരണത്തിനു വന്നുചേരുന്ന ഘട്ടമാണ് പ്രകൃതം.

> "നളസ്താൻ കോമളാകാരാൻ കളധൗതച്ഛദോദരാൻ
> കളസ്വനാൻ മിളച്ചൈഷ്ണ്യകേളികാരകളേബരാൻ
>
> ആകുഞ്ചിതാംഘ്രിചഞ്ചുസ്രദ്രുതവിദ്രുതവിദ്രുമാൻ
> ജപാകുസുമസങ്കാശജനമോഹനചൂഡകാൻ
>
> സുപർവഖർവസുഗളഗളന്മാരകതച്ഛവീൻ
> പുച്ഛതുച്ഛീകൃതാനർഘഹരിന്മണിഘൃണിവ്രജാൻ
>
> കാഞ്ചനച്ഛദസഞ്ചാരമദാഞ്ചച്ചഞ്ചലാഞ്ചലൈഃ
> ഖഞ്ജനാഞ്ജനദിദൃശാലോചനൈർല്ലോകരഞ്ജകാൻ
>
> ഇതസ്തതഃപതൽപീതഗരുന്മരുദ്ദീരണൈഃ
> ക്ലാന്തമങ്ഗം വീജയത ഇവ ഗാങ്ഗേയചാമരൈഃ
> പത്മാന്തരേ പ്രയുക്തേപി പ്രസ്ഥിതാനാത്മവർത്മനാ
> ഗന്തവ്യമാർഗ്ഗോപദേശം പുരോകൃത്വേവ കർവതഃ
> ചിത്രീയമാണഹൃദയശ്ചിത്രവർണ്ണാൻ പതത്രിണഃ
> അപശ്യൽ പുരതശ്ശശ്വൽ പരിച്ഛദഭടാനിവ."

സുഭദ്രാഹരണം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട്

സുഭദ്രാഹരണം 25 വൃത്തത്തിലുള്ള ഒരു കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടാണ്. അക്കാലത്തെ തൃപ്പൂണിത്തുറ വലിയമ്മത്തമ്പുരാന്റെ നിയോഗമനുസരിച്ച് അടിതിരി രചിച്ചതാണ് ആ കൃതി. അതിന് ഇന്നും ആ കോവിലകത്തു പ്രചാരമുണ്ട്. ഒടുവിൽ "ഇത്ഥം ഹരിവന്ദാരുദ്വിജനാലുക്തം പരിചൊടു ഭദ്രാവൃത്തം" എന്ന ഈരടിയിൽ കവി തന്റെ നാമം ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിലെ ഒരു വൃത്തത്തിൽനിന്നു ചില വരികൾ ചുവടേ ചേർക്കാം.

> "ഭദ്രകളാമാളികളുമായിക്കൊണ്ടു-ബല-
> ഭദ്രാനുജസോദരിയാം സുഭദ്രയും
> കളിയാടി മേളിച്ചങ്ങു വന്നളവിൽ–യതി-
> ക്കളവറ്റു വളർന്നുതേ നേത്രോത്സവം.
> ഭ്രൂ ലീലയും കുവലയമിഴിമുന–ത്തെല്ലും
> വാർകുഴലും കുറുനിര കുറികളും
> ഏണാങ്കനു നാണം നല്കുമാനനവും–കള-
> വീണാനാദം നാണിച്ചീടും വാണികളും
> മുത്തുകളും പവിഴമൊത്തുകൂടും–പോലെ
> മുഗ്ദ്ധസ്മിതസരസമാമധരവും
> … … …
> മത്തമാതങ്ഗത്തിനൊക്കും ഗതികളും–കണ്ടു
> മത്തകാശിനിയിൽ മുങ്ങി യോഗിനാഥൻ.
> പണ്ടു ഗദൻ ഗദിച്ചപ്പോളധികോക്തി–യെന്നും
> കണ്ടനേരം മൂകനെന്നും നിർണ്ണയിച്ചു." (ഷഷ്ഠവൃത്തം)

അടിതിരിയുടെ ഭാഷാകവിതയ്ക്കു ഗുണം കുറയുമെന്നുതന്നെ പറയണം. പാടുന്നവർ അക്ഷരങ്ങൾ ആവശ്യംപോലെ നീട്ടി ഉച്ചരിച്ചുകൊള്ളണമെന്ന് അദ്ദേഹം വിധിച്ചിരിക്കുന്നതു ശോചനീയംതന്നെ.

അടിതിരിയുടെ അർത്ഥവിവരണചാതുരി

പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികളുടെ അന്തേവാസിത്വം നിമിത്തം അടിതിരിക്കു നൈഷധശ്ലോകങ്ങൾ അർത്ഥവിവരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സാമർത്ഥ്യം അനന്യസുലഭമായ വിധത്തിൽ സിദ്ധിച്ചു. വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ സദസ്സിൽ ആ സാമർത്ഥ്യം അദ്ദേഹം പ്രകടിപ്പിച്ചു പല സമ്മാനങ്ങളും വാങ്ങീട്ടുണ്ട്. തൃപ്പൂണിത്തുറ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ കിഴക്കേ ഗോപുരത്തറയിൽവെച്ചും അനേകം അവസരങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ശ്ലോകാർത്ഥങ്ങൾ വിസ്തരിച്ചു സഹൃദയന്മാരുടെ ബഹുമാനത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചുവന്നു. ശാസ്ത്രികളുടെ ശിഷ്യനായി തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിക്കുന്ന കാലത്ത് ഒരിക്കൽ അടിതിരി ശാസ്ത്രികളോടുകൂടി പത്മനാഭസ്വാമി ക്ഷേത്രത്തിൽ തൊഴാൻ പോയി. അവിടെ അപ്പോൾ ശാസ്ത്രികളുടെ ഒരു ശിഷ്യൻ ഭാഗവതം വായിക്കുകയായിരുന്നു. താൻ ഒടുവിൽ കേട്ട ശ്ലോകത്തിനു ഗുരുനാഥന്റെ ആജ്ഞയനുസരിച്ച് അടിതിരി രണ്ടു മണിക്കൂർ നേരം അർത്ഥം പറഞ്ഞു ശ്രോതാക്കളെ ആനന്ദതുന്ദിലന്മാരാക്കി എന്ന് ഐതിഹ്യം ഉൽഘോഷിക്കുന്നു.

24 ചേരാനല്ലൂർ കൃഷ്ണൻകർത്താവ്

ചേരാനല്ലൂർ കൃഷ്ണൻ കർത്താവും വീരകേരളവർമ്മരാജാവിന്റെ ഒരു സദസ്യനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം സുമാർ 940-1020 ഈ കൊല്ലങ്ങൾക്കിടയിലായിരുന്നു എന്നറിയുന്നു. കർത്താവു ശക്തൻതമ്പുരാന്റെ പ്രഥമപത്നിയായ കുറുപ്പത്തു പാറുക്കുട്ടി അമ്മയുടെ പുത്രിയെ വിവാഹം ചെയ്തു. 950-ലായിരുന്നു പാറുക്കുട്ടിയമ്മയുടെ വിവാഹം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു കൃതി മാത്രമേ കണ്ടുകിട്ടീട്ടുള്ളൂ. എറണാകുളത്തുനിന്നു രണ്ടു മൈൽ അകലെയുള്ള ചിറ്റൂർ ക്ഷേത്രത്തിലെ ശ്രീകൃഷ്ണനെ വിഷയീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ചിൽപുരേശസ്തുതിയാണ് ആ കൃതി. മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ നാരായണീയസ്തോത്രത്തെ അനുകരിച്ചു കർത്താവു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ആ സ്തുതിക്കു മേല്പത്തൂരിന്റെ സ്തോത്രരത്നത്തിനു സമീപമെങ്ങും പ്രവേശിക്കുവാൻ യോഗ്യതയില്ലെങ്കിലും ആകെക്കൂടി ഒരുമാതിരി ആസ്വാദ്യതയുണ്ടെന്നു പറയാം. തന്റെ ഗ്രന്ഥം നാരായണീയത്തിന്റെ സംക്ഷേപമാണെന്നു കർത്താവുതന്നെ അടിയിൽ കാണുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

> "യന്നാരായണഭൂസുരേന്ദ്രരചിതേ നാരായണീയാഹ്വയേ
> സ്തോത്രേ ദൃഷ്ടമിദം ഹി യത്തവ വിഭോ! ലീലാവതാരാദികം
> സംക്ഷിപ്യ ത്രിശതാധികം മദ്ദുദിതം തേ ചിൽപുരേശ! സ്തവം
> ത്വൽപ്രീതിം ലഭതാമമും സ തു പഠൻ
> ന്യസ്താംഘലഭ്യോദയം"

312 ശ്ലോകങ്ങൾ ചിൽപുരേശസ്തുതിയിൽ അടങ്ങീട്ടുണ്ട്. "ത്വൽകൃപാലബ്ധിസാധ്യം" എന്ന കലിവാക്യത്തിൽ നിന്ന് അതിന്റെ രചന 983-ലാണെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു. അന്നു രാമവർമ്മമഹാരാജാവാണ് നാടു വാണിരുന്നതു്. ഗ്രന്ഥം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

> "വിശ്വവ്യാപി വിശുദ്ധമേകമവികാരാനേകരൂപാദ്ഭുതം
> സത്യം സദ്ഗുണപൂർണ്ണപൂരുഷചിദാനന്ദപ്രകാശാത്മകം
> ലക്ഷ്മീലക്ഷ്യ സദാഖിലശ്രുതിവധൂസീമന്തരത്നോത്തമം
> തത്ത്വം ബ്രഹ്മ പരം ഹിതായ ജഗതാം
> ജാഗർത്ത്യഹോചിൽപുരേ"

ഭട്ടതിരിയുടെ "അഗ്രേ പശ്യാമി തേജോ" എന്നു തുടങ്ങുന്ന കേശാദിപാദ വർണ്ണനത്തിനു തുല്യമായി ചിൽപുരേശസ്തുതിയിലും ഒരു ഭാഗമുണ്ട്. ആ ഭാഗത്തിൽ നിന്നു മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാം.

> "കർണ്ണാകീർണ്ണാതികമ്രദ്യുതിമകരമണീ-
> കുണ്ഡലോല്ലാസിഗണ്ഡം
> മന്ദോത്സ്യന്ദിസ്മിതാംശുസ്തബകകിസലയീ-
> ഭൂതശോണാധരാഭം
> വ്യഞ്ജന്മഞ്ജുപ്രഭാമണ്ഡലശമിതശര-
> ച്ചന്ദ്രപൂർണ്ണാഭിരാമം
> ഛന്ദോവൃന്ദാവതംസ! പ്രശമയതു ശുചം
> ചിന്മയ! ത്വന്മുഖം മേ."
>
> "സത്താസത്താന്തരാളസ്ഥിതമപി യദിദം
> വിശ്വമശ്രാന്തമന്തർ-
> ദ്ധത്തേ തത്തേ കൃശാഭിസ്ത്രിവലിഭിരതിഭം
> വ്യാവനദ്ധം ച മധ്യം
> തദ്ധേമോദ്ദാമകാഞ്ചീകലിതമണിമയൂ-
> ഖാഞ്ചിതം പീതചേലം
> പ്രത്യുത്സർപ്പൽപ്രകാശം പ്രകടിതമപി തൽ
> കല്യതാം മേ ദധാതാം."
>
> "ഏതാവാതാമ്രപീതാംബരപരിപിഹിതൗ
> പീവരൗ താവകീനാ-
> വൂരൂ ചാരൂ നയേതാം സുരുചിരസമവൃ-
> ത്തേ ച തേ ജാനുനീ മാം
> പാതാം ചേതോഭിരാമക്രമപൃഥുലസമാ-
> വർത്തുളേ ചാപി ജംഘേ
> പാദൗ ചോദീരയന്തൗ ശിവമപനയതാം
> നൂപുരോദ്യന്നിനാദൈഃ"

25 ഇളയിടത്തു നാരയണൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ട്

വീരകേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതന്മാരായ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ആമ്പല്ലൂർ ഇളയിടത്തു നാരായണൻ നമ്പൂരിപ്പാടിനേയും ഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. തൃപ്പൂണിത്തുറയ്ക്കു സമീപമുള്ള ആമ്പല്ലൂർദേശമാണ് അദേഹത്തിന്റെ ജന്മഭൂമി. ജീവിതകാലം 945-നും 1015-നും ഇടയ്ക്കാണെന്ന് അഭിജ്ഞന്മാർ പറയുന്നു. നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ കൃതിയായി ഉഷാപരിണയം എന്നൊരു ചമ്പൂകാവ്യം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഇടവട്ടിക്കാട്ടു നമ്പൂരി ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇല്ലത്തു പോയി തന്റെ രുക്മിണീ പരിണയചമ്പു വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. അന്നു രാത്രിയിൽ ആ ചമ്പുവിനെ അനുകരിച്ചു ഏതാനും മണിക്കൂറു കൊണ്ടു നമ്പൂരിപ്പാട്ടു നിർമ്മിച്ചതാണത്രേ ഉഷാപരിണയം. ഈ ഐതിഹ്യം വിശ്വാസയോഗ്യമായി തോന്നുന്നില്ല. കവിക്കു രുക്മിണീപരിണയം മാർഗ്ഗദർശകമായിരുന്നിരിയ്ക്കാം. കവിതക്കു നല്ല ഒഴുക്കുണ്ട്. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ പരിശോധിക്കുക.

ചികീർഷ:
“ഉമേശം വൈദർഭീരമണമപി ദാക്ഷീസുതമുനിം
ഗുരും വേദവ്യാസം ശുകമപി ച സന്നമ്യ സരസം
ഉഷായാസ്സാശ്ചര്യാം പരിണയകഥാം ശ്രോതൃസുഖദാം
ബ്രുവേ ഗദ്യൈഃ പദ്യൈസ്സഹൃദയമനോമോദനകൃതേ,”

ബാണൻ:
“തൽകാലേതിപ്രശസ്തസ്ഥിരതരഹരസേ-
വാപ്തഘോരപ്രതാപഃ
പുത്രോ വൈരോചനേസ്സ ത്രുടിതരിപുബലഃ
പൂർവദേവാധിനാഥഃ
മധ്യാഹ്നാതിപ്രദീപ്തപ്രതിഭയദിനകൃ-
ന്മണ്ഡലശ്രാന്തിദായി-
സ്സോഷ്മാ ബാണാഭിധാനോ ദനുജകലപുരേ
ശോണിതാഖ്യേ രരാജ.”

ഉഷയുടെ സൗന്ദര്യം:
“യസ്യാ ഗതീക്ഷണവിലോലമനാ വിചാര്യ
സ്രഷ്ടാ സ്വയാനമകരോൽ കില രാജഹംസം;
കൃഷ്ണോപി യൽകചസമാനതനും കലാപം
ധത്തേ, സദൈവ ശിരസാ കുതുകാകുലാത്മാ.

ഭക്താനുകമ്പിമനസാ ശശിശേഖരേണ
ലബ്ധാശ്രയാം ശശികലാമളികച്ഛലേന
ധത്തേ തദന്തികനിവാസവിലോലമേത
ദക്ഷ്ണോര്യുഗം മൃഗശിശോർന്നയനീചകാര.”

ഉഷയുടെ പാണിഗ്രഹണം:
“ഇതഃപരം മന്മഥസങ്ഗരായ
ശരാഃ കരാംഗുല്യ ഇമാ ഉഷായാഃ
ഇതീവ മത്വാംബുജകോമളം തൽ
കരം സുഹൃഷ്ടോ ജഗൃഹേനിരുദ്ധഃ.”

26 മുതുകുറിശ്ശി ഭാസ്കരൻനമ്പൂരി (980–1012)

ജീവചരിത്രം

മുതുകുറിശ്ശി ഉണ്ണി എന്ന പേരിലാണ് ഈ കവിയെ സഹൃദയന്മാർ അറിയുന്നതു്. മുതുകുറിശ്ശി ഇല്ലം ചെറുവണ്ണൂരിനടുത്താണ്. ഉണ്ണി 980-ൽ ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ അസാധാരണ ബുദ്ധിശാലിയായിരുന്ന അദ്ദേഹം കൂടല്ലൂർ വാസുദേവൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ ശിഷ്യനായി വ്യാകരണം അഭ്യസിച്ചു. ആയിടയ്ക്കു് ഒരിക്കൽ ഇടവട്ടിക്കാട്ടു് അനുജൻ നമ്പൂരി അവിടെ ചെല്ലുകയും അച്ഛൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടു് അദ്ദേഹത്തെ തേവാരം കഴിഞ്ഞാൽ ഊണിനു വിളിച്ചു കൊണ്ടുവരണമെന്നു് ഉണ്ണിയോടു നിയോഗിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ഉണ്ണി ആ കവികേസരിയെ ആഹ്വാനം ചെയ്തതു്

> ദേവകാര്യാണ്യതീതാനി സർവാണി ഭവതോ യദി
> ഭോക്തുമാഗമ്യതാം ശീഘ്രം ഭൂസുരേന്ദ്രശിഖാമണേ”

എന്ന ശ്ലോകത്തിലായിരുന്നു. അന്നു പത്തു വയസ്സിനു മേൽ തികയാത്ത ഒരു ബാലന്റെ മുഖത്തു നിന്നു് ആ ശ്ലോകം കേട്ടപ്പോൾ ഇടവട്ടിക്കാടിനു് അത്യധികമായ ആനന്ദം ഉണ്ടായി എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. പിന്നീടു തൃപ്പൂണിത്തുറെ ചെന്നു് അവിടെ ന്യായവും വേദാന്തവും പഠിപ്പിച്ചു താമസിച്ചിരുന്ന പാരദേശികനായ ഒരു ദീക്ഷിതരിൽ നിന്നു് ആ രണ്ടു ശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും സ്വത്രുപജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചു. അന്നു വീരകേരളവർമ്മ തമ്പുരാനായിരുന്നു കൊച്ചി മഹാരാജാവു്. ഉണ്ണിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസം എങ്ങിനെയിരിക്കുന്നു എന്നു തമ്പുരാൻ ചോദിച്ചതിനു് ആ അധ്യേതാവു ചോദ്യങ്ങളൊന്നും ചോദിക്കാറില്ലെന്നും അതുകൊണ്ടു ശരിയായ മറുപടി പറയുവാൻ തന്നെക്കൊണ്ടു സാധിക്കുകയില്ലെന്നും അദ്ദേഹം നിവേദനം ചെയ്തു. അടുത്ത ദിവസം മുതൽ ഉണ്ണി ചില ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചു തുടങ്ങി. അവയ്ക്കു സമാധാനം കാണാതെ ദീക്ഷിതരും കുഴങ്ങി. അനന്തരം അവിടത്തെ പഠിത്തം മതിയാക്കി ഭാസ്കരൻ കോഴിക്കോട്ടു സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തേയ്ക്കു പോയി. മണിത്തമ്പുരാനോടു ന്യായത്തിൽ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിസന്ധി. മണിത്തമ്പുരാനാണ് കേരളീയരിൽ ഇദംപ്രഥമമായി ചിന്താമണി എന്ന ന്യായഗ്രന്ഥത്തിൽ പാണ്ഡിത്യം നേടിയതു്. അതുകൊണ്ടു തന്നെയാണ് ആ ബിരുദനാമത്താൽ വിദിതനായതും. കോഴിക്കോട്ടു ചെന്നപ്പോൾ ഭാസ്കരനു പതിഞ്ചു വയസ്സു മാത്രമേ പ്രായമായിരുന്നുള്ളു. ആ കാലത്താണ് ശൃംഗാരലീലാതിലകം എന്ന ഭാണം അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചതു്. പിന്നീടു വിഷയവിരക്തനായിത്തീരുകയാൽ നടുവിലെ മഠത്തിൽ സ്വാമിയാരുടെ ശിഷ്യനായിക്കൂടി കോഴിക്കോട്ടു തളിയിൽ ക്ഷേത്രത്തിൽ പുഷ്പാഞ്ജലി നിത്യവൃത്തിയായി സ്വീകരിച്ചു് അവിടെത്തന്നെ താമസിച്ചു. 1012-ആമാണ്ടിൽ ഒരു ദിവസം ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ പുഷ്പാഞ്ജലി കഴിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ പെട്ടെന്നു മരിക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു മുപ്പത്തിരണ്ടു വയസ്സു തികഞ്ഞിരുന്നില്ല. മുതുകുറിശ്ശി ഉണ്ണിയെപ്പോലെ കുശാഗ്ര ബുദ്ധിയായ ഒരു പണ്ഡിതൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്നില്ലെന്നാണ് പരമ്പരാഗതമായ വിശ്വാസം.

ശൃംഗാരലീലാതിലകം ഭാണം

മഴമംഗലഭാണത്തോടൊപ്പമല്ലെങ്കിലും അതിന്റെ അടുത്ത കക്ഷ്യയിൽ നില്ക്കുവാൻ യോഗ്യതയുള്ള ഒരു ഭാണമാണ് ശൃംഗാരലീലാതിലകം. ലളിതകോമളകാന്തമാണ് അതിൽ കവി സംഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന പദാവലി; അക്ലിഷ്ടമധുരമാണ് അർത്ഥകല്പന. ഭാണത്തിനു വേണ്ട രണ്ടു പ്രധാന ഗുണങ്ങളാണ് ഇവയെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി പക്ഷാന്തരത്തിനു മാർഗ്ഗമില്ലല്ലോ. പ്രസ്താവനയിൽ “അസ്തി കേരളേഷു ഭാസ്കരനാമാ കവിവരഃ” എന്നു് ഉപന്യസിച്ചുകൊണ്ടു സൂത്രധാരൻ:

> “വാഗ്ദേവതാകേളിരംഗഭ്രമീകൃതമുഖാംബുജഃ
> സോയം ദേവ്യാ ച മേദിന്യാ തിലകത്വേന ധാര്യതേ.
> അപിച
> അംഭോധിഗംഭീരമതിരുപഷോഡശഹായനഃ
> ശൃംഗാരലീലാനുഭവോ യസ്യ പ്രാഗ്ജന്മനഃ കില’

എന്നു കവി തന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ വിവരിക്കുന്നു. ശൃംഗാരലീല സ്വയം അനുഭവിച്ച ഒരു കവിക്കല്ലാതെ ഭാണമെഴുതുവാൻ അധികാരമില്ലെന്നിരിക്കെ 16 വയസ്സു തികയാത്ത ഒരു ബാലൻ ആ സാഹസത്തിനു് എങ്ങനെ ഒരുങ്ങി എന്നു് ആരെങ്കിലും ചോദിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിനു കവിക്കുള്ള സമാധാനം ആ അനുഭവം തനിക്കു പൂർവ്വജന്മങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ എന്നാണ്.

> “ഗുണദോഷകഷാസ്തത്ര സന്തോ വക്ഷ്യന്തി തത്വതഃ
> അതദ്വിദാം മത്സരിണാം ഹാസോ നാദരഗോചരഃ”

എന്നൊരു ശ്ലോകവും ആ പ്രബന്ധത്തോടു കൂടി അന്നത്തെ ‘രാജരാജോപമനും രാജരാജനുമായ’ വിക്രമദേവനു് (മാനവിക്രനെന്ന സാമൂതിരിക്കു്) കാഴ്ചവച്ചതായി കാണുന്നു. അക്കാലത്തു തന്നെ കവിക്കു സംസ്കൃതത്തിലെന്നപോലെ പ്രാകൃതത്തിലും പാണ്ഡിത്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു ഭാണത്തിൽനിന്നു വെളിപ്പെടുന്നുണ്ടു്. ഫലിതത്തിലും അദ്ദേഹം വളരെപ്പേരുടെ പിന്നിലൊന്നും നില്ക്കണമെന്നില്ല. ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകം നോക്കുക.

> “നിർല്ലജ്ജതായാഃ കസ്യാശ്ചിന്നിർബ്ബന്ധാദ്രചിതം മയാ
> ഇദം ഹാസൈകസക്താനാം വിദുഷാമസ്തു തുഷ്ടയേ.”

മാതൃകയായി ചില ശ്ലോകങ്ങൾ കൂടി ഉദ്ധരിക്കാം.

പ്രഭാതവർണ്ണനം:

> “ലോലേക്ഷണാഃ കില സമാകുലമീനജാലാം
> നിഷ്പിഷ്ടകോരകകുലാം മൃദിതസ്തനാശ്ച
> അഭ്യുല്ലസൽകമലചഞ്ചലചഞ്ചളീകാം
> ലോലാളകാവലിവിരാജിതവക്ത്രലക്ഷ്മ്യഃ
>
> ഭ്രഷ്ടാവശിഷ്ടകുചകുംകുമരൂഷിതാംഗ്യഃ
> കിഞ്ജല്കപുഞ്ജശബളാം കമലായതാക്ഷ്യഃ
> നിര്യാന്തി കേളിനിലയേഭ്യ ഇമാ ഹസന്ത്യഃ
> കല്ലോലിനീം മദമതംഗജഭുക്തമുക്താം.” (യുഗ്മകം)
> മന്ദവായു:
> “പുരം ഭ്രാമം ഭ്രാമം മലയശിഖരിണ്യേഷ പവനഃ
> പുനഃ സ്പർശം സ്പർശം വനജവനമാത്താൻ പരിമളാൻ
> ഇദാനീം തന്വീനാമുപഹരതി സംസ്വിന്നവപുഷാം
> പ്രതിദ്രവ്യം ലിപ്സുർമ്മുഖപരിമളാഖ്യം ദ്രുഢമിവ.”

“ജാതാ പുരാരാതിപുരോപകണ്ഠേ” എന്നാരംഭിക്കുന്ന സാരസികാവർണ്ണനവും മറ്റും പ്രത്യേകം ശ്ലാഘനീയമായിരിക്കുന്നു.

> “കേചിന്മനോജം മദനം വദന്തി
> മീനോദ്ഭവം കേപി മുകുന്ദസൂനും
> പ്രാമാദികം തൽ സകലം ന സത്യ-
> മനംഗനാമാ തദപാംഗജന്മാ”

എന്ന മഹനീയ ശ്ലോകം ആ ഘട്ടത്തിലുള്ളതാണ്.

27 പുന്നശ്ശേരി ശ്രീധരൻനമ്പി (946-1006)

ജീവചരിത്രം

പുന്നശ്ശേരി (പുന്നാഗശ്രേണി) ശ്രീധരൻനമ്പി തെക്കേ മലബാറിൽ പെരുമുടിയൂരംശം പട്ടാമ്പി എന്ന സ്ഥലത്തു് 949-ആമാണ്ടു ജനിച്ചു. അദ്ദേഹം വിക്രമാദിത്യചരിതത്തിന്റെ രചന പൂർത്തിയാക്കിയതു് “ശബ്ദപ്രജ്ഞാനദീപേ” എന്ന കലിവാക്യത്തിൽ നിന്നു കാണാവുന്ന 1003 മകരമാസം 16-നു ആണ്. 1006-ആമാണ്ടു പരഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

ആ മഹാകാവ്യത്തിനു നാരായണീയം എന്ന വ്യാഖ്യാനമെഴുതിയതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൗത്രൻ പുന്നശ്ശേരി നാരായണൻ നമ്പിയാണ്. “കാവ്യകർത്തുശ്ച പൗത്രേണ” എന്നു വ്യാഖ്യാതാവുതന്നെപ്പറ്റി അതിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നാരായണൻ നമ്പി 1035-ൽ മരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനാണ് മഹാവിദ്വാൻ പുന്നശ്ശേരി നീലകണ്ഠശർമ്മാവു്. ശ്രീധരൻ നമ്പി ഭരതപ്പിഷാരടി എന്ന പണ്ഡിതന്റെ അന്തേവാസിയായി സംസ്കൃതഭാഷയിൽ പ്രശസ്യമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. ജ്യോതിശാസ്ത്രത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല അറിവുണ്ടായിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ പിതാവു മരിച്ചുപോകയാൽ മാതാവാണ് വളർത്തിയതു്. അദ്ദേഹം തന്റെ കുലദൈവതങ്ങളായ ഈങ്ങയൂർ (ഈഹാപുരം) ഭഗവതിയേയും രായിരനല്ലൂർ (രാജരാജാലയം) ഭഗവതിയേയും തിരുമാണിയൂർ (മാനിഗേഹം) ശിവനേയും ഭജിച്ചിരുന്നതിനു പുറമേ, മൂകാംബികയേയും വളരെക്കാലം ഉപാസിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ വസ്തുതകൾ വിക്രമാദിത്യ ചരിതത്തിലെ “സാക്ഷാൽ സംപ്രാപ്തവിദ്യോ ഭരതഗുരുമുഖാൽ പോഷിതോ മാതൃപാദൈഃ” എന്നും, “സാക്ഷാദീഹാപുരോദ് ഭാസിതസകലജഗന്മാതൃപാദാബ്ജഭക്തഃ” എന്നും, “സാക്ഷാച്ഛ്റീമാനിഗേഹാധിപപുരഹരപാദാബ്ജജാതൈകഭക്തിഃ” എന്നുമുള്ള പംക്തികളിൽനിന്നു വ്യക്തമാകുന്നു. മൂകാംബികയെ ഓരോ സർഗത്തിന്റേയും അവസാനത്തിലും പ്രത്യേകമായി വന്ദിക്കുന്നുണ്ടു്. പുന്നശ്ശേരി നമ്പിമാർക്കു സാമൂതിരിക്കോവിലകത്തെ അമാത്യസ്ഥാനവും ഇപ്പോൾ ഏറാൾപ്പാടിലെ (ഇളയതമ്പുരാൻ) പ്രധാനകാര്യസ്ഥതയും പരമ്പരാസിദ്ധമാണ്; അവ രണ്ടും ശ്രീധരൻ നമ്പിക്കും ഉണ്ടായിരുന്നു. താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ നോക്കുക.

> “യൽപാദപദ്മാശ്രയലബ്ധബുദ്ധ്യൈ-
> വൈതത്തു കാവ്യം രചിതം മയാദ്യ,
> മൂകാംബികാം താ, പ്രണിപത്യതാവ-
> ദ്വിരമ്യതേ സംബസദാശിവേതി.”

> “ശബ്ദപ്രജ്ഞാനദീപേ കലിയുഗസമയേ
> ഹന്ത!മൂകാംബികായാഃ
> പാദാംഭോജാതയുഗ്മേ സമധിഗതമഹദ്-
> ഭക്തിപൂർവം പ്രണമ്യ
> തൽകാരുണ്യാപ്തബുദ്ധ്യാ രചിതമിഹ മയാ
> വിക്രമാദിത്യവൃത്തം
> നാമൈതച്ചാരുകാവ്യം ഭവതു ച വിദുഷാം
> ശൃണ്വതാം മംഗലായ.”
> “പുന്നശ്ശേരീതി കശ്ചിൽ പരചിതി നിഹിതാ-
> ത്മാ ശിവബ്രാഹ്മണോ യഃ
> ശൈലാബ്ധീശസ്യ മന്ത്രീ, തദുപരി യുവരാ-
> ജസ്യ യോ മുഖ്യമന്ത്രീ
> മൂകാംബാനുഗ്രഹാത്തൽപുരുഷവിരചിതേ
> വിക്രമാദിത്യവൃത്തേ
> കാവ്യേസ്മിമിൻ ചാരുഭംഗ്യാ നിരഗമദധുനാ
> പഞ്ചമോ ഹ്യന്ത്യസർഗ്ഗഃ.”

ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിക്രമാദിത്യചരിതം കാവ്യത്തിന്റെ അവസാനത്തിലുള്ളവയാണ്.

> “കശ്ചിൽ കാന്താവിരഹവിധുരസ്സ്വാശ്രമേ നിസ്സഹായ-
> സ്തദ്വക്ത്രാംഭോരുഹമപി സദാ ഭാവയന്നന്തരംഗേ
> ഈഹാക്ഷേത്രേ കിമപിച നിളാമുത്തരേണൈവ കാമീ
> ചക്രേ വാസം ഭുവനജനനീനിത്യസാന്നിദ്ധ്യപൂർണ്ണേ”

എന്നതു നമ്പിയുടെ മറ്റൊരു കൃതിയായ നീലകണ്ഠസന്ദേശത്തിലെ പ്രഥമ ശ്ലോകമാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രത്തെപ്പറ്റി മറ്റൊരറിവിലും ലഭിക്കുന്നില്ല.

കൃതികൾ

ശ്രീധരൻ നമ്പിയുടെ പ്രധാന കൃതികൾ ഉപരിനിർദ്ദിഷ്ടങ്ങളായ വിക്രമാദിത്യചരിതവും നീലകണ്ഠസന്ദേശവും തന്നെ. അവ കൂടാതെ ഭാഗവതം ഏകാദശസ്കന്ധം കിളിപ്പാട്ടായി രചിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുമറിയാം. വേറെയും പരിദേവനശതകം, ഭാഗവതസംഗ്രഹം, മൗഢ്യഗണിതം, അഷ്ടകാവലി എന്നിങ്ങനെ ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കൂടി അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സർവാധികാര്യക്കാർ നീലകണ്ഠശർമ്മാവു നല്കിയ വിവരങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. അവയൊന്നും ഇപ്പോൾ കിട്ടുന്നില്ല.

വിക്രമാദിത്യചരിതം

ഇതു് അഞ്ചു സർഗ്ഗത്തിലുള്ള ഒരു സംസ്കൃതകാവ്യമാണ്. ഗോവിന്ദസ്വാമികളുടേയും അദ്ദേഹത്തിനു ബ്രഹ്മക്ഷത്രാദി ചതുർവർണ്ണങ്ങളിൽ ജനിച്ച വരരുചി, വിക്രമാദിത്യൻ, ഭട്ടി, ഭർത്തൃഹരി എന്നീ നാലു പുത്രന്മാരുടേയും കഥ പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. അതിൽ വിക്രമാദിത്യനെപ്പറ്റിയുള്ള കഥാംശമാണ് പ്രസ്തുത കാവ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

> “ആകല്പസംസ്ഥായി വിചിത്രവൃത്തം
> കാവ്യം തദേതദ്രമണീയമദ്യ
> ആലോകനീയം കവിഭിർമ്മഹദ്ഭി
> രമത്സരൈരസ്തു ശിവപ്രസാദാൽ”

എന്നു ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ കവി ഒരു ശ്ലോകം രചിച്ചു ചേർത്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പ്രശംസിക്കത്തക്ക രാമണീയകമൊന്നും ആ കാവ്യത്തിനില്ല.

ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം തുടങ്ങിയ പല പൂർവകൃതികളൊടും അദ്ദേഹം അനേകധാ അധമർണ്ണനായി കാണപ്പെടുന്നു. മാതൃക കാണിക്കാമെന്നു വച്ചു ചില ശ്ലോകങ്ങൾ അടിയിൽ പകർത്തുന്നു.

> വിക്രമാദിത്യന്റെ വിവാഹം:
> “ഇന്ദ്രാണീവ പുരന്ദരം ശശിമുഖീ സേയം ഹി കന്യാ തതോ
> ലീലാലോലവിലാസവിഭ്രമലസദ്ഭ്രൂവല്ലരീമാലയാ
> പ്രേമാവേശവിവർദ്ധിതാധികരസസ്മേരാതിമുഗ്ദ്ധാനനാ
> പൂർവം താവദലഞ്ചകാര നൃപതിം പശ്ചാന്മധൂകസ്രജാ.”

> കാഞ്ചനമാലിക വിക്രമാദിത്യനോടു്:
> “ശോകാകുലേന മനസാ കരപല്ലവാഭ്യാ-
> മാദായ മംക്ഷു സരസീരുഹലോചനാ സാ
> ഗാഢോപഗൂഢമുപഗൂഹ്യ പുനഃപുനസ്തം
> ശൃംഗാരയോനിവശമേവ നിനായ മന്ദം.”

തൃതീയസർഗ്ഗത്തിലെ പർവതവർണ്ണനവും മറ്റും ഹൃദ്യമായിരിക്കുന്നു

നീലകണ്ഠസന്ദേശം

നീലകണ്ഠസന്ദേശത്തിൽ 126 പദ്യങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. “ഷഡ്വിംശദുത്തരശതം ബത! നീലകണ്ഠ സന്ദേശമേതദതി ചാരുമൃദുപ്രബന്ധം” എന്നു കവി തന്നെ ആ സംഖ്യ എടുത്തുകാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈങ്ങയൂർനിന്നു ചെർപ്പുളശ്ശേരിക്കു ദൂരസ്ഥനായ നായകൻ വിരഹിണിയായ നായികയ്ക്കു് ഒരു മയിൽ മുഖേന അയയ്ക്കുന്ന സന്ദേശമാണ് വിഷയം. പൂർവോത്തര വിഭാഗമില്ല. സന്ദേശഹരൻ സഞ്ചരിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം വളരെ പരിമിതമാകയാൽ കവിക്കു സമുദ്രം, പർവതം മുതലായ വിഷയങ്ങളുടെ വർണ്ണനത്തിനു ധാരാളം ശ്ലോകങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കുവാൻ സൗകര്യം ലഭിക്കുന്നു. ചെർപ്പുളശ്ശേരിക്കു ‘ശ്രേണിക’ എന്നാണ് ഗ്രന്ഥത്തിൽ പേർ നല്കിയിരിക്കുന്നതു്.

കേരളത്തിലെ സന്ദേശകാവ്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ മൂന്നാംകിടയിൽ നില്ക്കുന്നതിനേ പ്രസ്തുതകൃതിക്കു് അർഹതയുള്ളൂ. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ എടുത്തു ചേർക്കാം.

മയിലാട്ടം:

> “കേകാഘോഷോൽകലിതലളിതഗ്രീവതുണ്ഡാഭിരാമ-
> വ്യാലീനാങ്ഗോദ്വലിതവിലസച്ചന്ദ്രകോദ്യച്ഛിഖണ്ഡൈഃ
> ഗൗരീനാഥം പരമപുരുഷം യത്ര തേ ലാസ്യഘോഷൈർ-
> ല്ലീലാലോലൈർദ്വിജവര!സഖേ! ഭക്തിപൂർവം ഭജേഥാഃ.”

> കാളകൾ:
> “നാനാഭാരോദ്വഹനവിനമൽപൃഷ്ഠഭാഗോന്നതാംസ-
> ഗ്രീവാഭംഗാഞ്ചിതഘണഘണാഘോഷഘണ്ടാനിനാദൈഃ
> ഗോത്രാകാരൈർവടുകവടുഭിശ്ചോദ്യമാനൈർവൃഷൗഘൈ-
> രദ്ധ്യാപേഷ്യാ സതതമയി തേ ഹന്ത! രഥ്യാ വിഭാതി!.”

ഹൈദരാലിയും സാമൂതിരിയും തമ്മിൽ യുദ്ധം:

> “തത്രൈവാസീദയിതലിബലേചനാചലാംഭോധിഭർത്തു-
> സ്തീവ്രാഘാതാപതിതവിശിഖോൽകൃത്തബാഹൂരുകണ്ഠം
> മേദോമജ്ജാമിളിതഗളിതോദ്രിക്തരക്തപ്രവാഹം
> ഹാഹാകാരം തുമൂലമതിഭീതിപ്രദം സംപ്രഹാരം.”
> ബ്രഹ്മചാരികൾ:
> മൗഞ്ജീകൃഷ്ണാജിനപരിമിളദ്ബ്രഹ്മസൂത്രാഞ്ചിതാംഗാ
> ഭാരദ്വാജാഃ കരധൃതസമിൽഖണ്ഡകുണ്ഡീരദണ്ഡാഃ
> സർവത്രാസ്മിൻ ശ്രുതിസുഖപരാസ്സഞ്ചരന്തി ദ്വിജേന്ദ്രാഃ
> കേകാഭിസ്താനുപചര സഖേ! ഷഡ്ജസംവാദിനീഭിഃ.”

നീലകണ്ഠസന്ദേശം വിക്രമാദിത്യചരിതത്തെ അപേക്ഷിച്ചു ഗുണോത്തരമാണ്. അതുതന്നെയാണ് കവിയുടെ ആദ്യത്തെ കൃതിയും.

ഭാഗവതം ഏകാദശം കിളിപ്പാട്ട്

ഈ കിളിപ്പാട്ടു ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതു കൊണ്ടു ഗോവിന്ദപ്പിള്ള ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ള ഭാഗം പകർത്താനേ നിർവാഹമുള്ളൂ. ആ ഭാഗമാണ് താഴെ കാണുന്നതു്.

> “ബാദരായണമുഖനിർഗ്ഗതം ഭാഗവതം
> സ്കന്ധങ്ങളതിലേഴമഞ്ചുമുള്ളതിലിഹ
> തഞ്ചത്തു മേവും രാമദാസാനാമെഴുത്തച്ഛ-
> നച്യുതൻതങ്കൽ ഭക്തി മുഴക്കനിമിത്തമായ്
> നവമസ്കന്ധത്തോളമുള്ളൊരു കഥയെല്ലാം
> ഭാഷയിലൊരു (ചാരു) ഗീതമായുരചെയ്താൻ.
> അതുകൊണ്ടിന്നു സാക്ഷാലീശ്വരതത്വമൊട്ടി
> പ്രാകൃതന്മാരായോർക്കുമറിവാനായിതല്ലോ.
> തദനു പുറയന്നൂരെന്നേറ്റം പ്രസിദ്ധമാ-
> യുള്ളൊരു ഗൃഹമതിലുളവായൊരു നല്ല
> വേദപാരഗനാകും ഭൂസുരോത്തമൻതാനും
> പ്രാകൃതന്മാരായുള്ളോർക്കറിവാനായിത്തന്നെ
> ദശമസ്കന്ധത്തിങ്കലുള്ളോരു കഥയതും
> ഭാഷയിൽത്തന്നെയൊരു ഗീതമായുരചെയ്താൻ.
> അങ്ങനെയിരിപ്പോരു ഭൂസുരോത്തമൻ ചൊന്ന
>
> മാർഗ്ഗത്തെത്തന്നെയവലംബനമാക്കി ഞാനും
> ഭാഷയിൽത്തന്നെയേകാദശത്തിലുള്ള കഥ”

പുറയന്നൂരിന്റെ ദശമത്തിനു മേലാണ് പുന്നശ്ശേരിയുടെ ഏകാദശത്തിന്റെ പ്രാദുർഭാവമെന്നു് ഈ വരികളിൽനിന്നു നാം അറിയുന്നു. വാസനാശൂന്യനായ ഒരു പണ്ഡിതൻ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം കൂടി ഉപേക്ഷിച്ചു കിളിപ്പാട്ടുണ്ടാക്കിയാൽ അതു് എങ്ങിനെയിരിക്കുമെന്നു് ഈ വരികൾ നമ്മെ ധരിപ്പിക്കുന്നു. വെറുതെയല്ല പ്രസ്തുത കൃതിക്കു പ്രചാരം സിദ്ധിക്കാതെ പോയതു്.

28 വടക്കേടത്തു കൊച്ചുശങ്കരൻമൂസ്സത്

ചരിത്രം

വടക്കേടത്തു കൊച്ചുശങ്കരൻ മൂസ്സതു തൃപ്പറയാറ്റു വടക്കേടത്തില്ലത്തിൽ ജനിച്ചു. ആ ഇല്ലം ഇപ്പോഴില്ലെന്നറിയുന്നു. അതിന്റെ ശാഖകളാണ് പെരുവനത്തു കറുത്തമിറ്റവും വെച്ചൂർ കൊളശ്ശേരിയും ഇല്ലങ്ങൾ. മൂസ്സതും ദേശമംഗലത്ത് ഉഴുത്തിര വാരിയരോടാണ് വ്യാകരണം അഭ്യസിച്ചത് എന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമാകയാൽ പത്താം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലമെന്ന് ഉറപ്പിച്ചു പറയാം. ഭാഷാചരിത്രത്തിൽ അദ്ദേഹം 950-ആമാണ്ടിനും 1008-ആമാണ്ടിനും ഇടയ്ക്കു ജീവിച്ചിരുന്നതായി പറയുന്നു. ആ കാലഗണന അംഗീകരിയ്ക്കാവുന്നതാണു. വ്യാകരണത്തിലും വേദാന്തത്തിലും മൂസ്സതു പാരംഗതനായിത്തീർന്നു. വളരെക്കാലം പാലിയത്തു താമസിച്ച് അവിടത്തെ കുടുംബാംഗങ്ങളെ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം തന്നെയാണ് അവിടത്തെ ഗ്രന്ഥപ്പുരയും പരിഷ്കരിച്ചത്. കറുത്തമിറ്റത്തെ ഇല്ലം പാലിയത്തുനിന്നു പണിയിച്ചുകൊടുത്തതാണ്. ആ ഇല്ലത്തേക്ക് ഇന്നും ഗുരുദക്ഷിണയെന്ന നിലയിൽ ആണ്ടുതോറും ഒരു ആദായം അവിടെനിന്നു കിട്ടി വരുന്നുമുണ്ട്. മൂസ്സതു സിദ്ധാന്തകൗമുദി പൂർവാർദ്ധത്തിനും ഭാഗവതം ഏകാദശസ്കന്ധത്തിനും ഓരോ വ്യാഖ്യാനം രചിച്ചിട്ടുള്ളതിനു പുറമെ ധാതുപാഠകാരിക എന്നൊരു വ്യാകരണ ഗ്രന്ഥവും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആദ്യത്തേതിന് അർത്ഥപ്രകാശിക എന്നും രണ്ടാമത്തേതിനു സദർത്ഥപ്രകാശിക എന്നുമാണ് സംജ്ഞ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. അർത്ഥപ്രകാശികയ്ക്കു വിമർശിനി എന്നും പേരുണ്ട്. ഏകാദശസ്കന്ധത്തിലെ 31 അധ്യായങ്ങളിൽ ആദ്യത്തെ 20 അധ്യായങ്ങൾക്കുള്ള വ്യാഖ്യാനമേ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളു. രണ്ടു വ്യാഖ്യാനങ്ങളും സർവങ്കഷങ്ങളും മൂസ്സതിന്റെ അന്യാദൃശമായ വൈദുഷ്യത്തിനു മൂർദ്ധാഭിഷിക്തോദാഹരണങ്ങളുമാകുന്നു.

29 അർത്ഥപ്രകാശിക

പ്രസ്തുതവ്യാഖ്യാനം ഇങ്ങനെ ആരംഭിക്കുന്നു.

“ജടാജ്ജൂടഗുഢഹ്രദിന്യംബുപാത-
ത്രുടദ്ഭസ്മകണ്ഠസ്ഫുരൽകാളകൂടഃ
നടാനാം വരേണ്യസ്സ്വനൃത്താവസാനേ
കടാക്ഷേണ മാം പാലയേന്നീലകണ്ഠഃ.

മദ്ഗുരും തദ്ഗുരുൻ നത്വാ സദ്ഗുണാനദ്ഗുണന്മുനീൻ
വ്യാഖ്യാം സിദ്ധാന്തകൗമുദ്യാഃ കരോമ്യർത്ഥപ്രകാശികാം.”

താഴെക്കാണുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾ അതിലുള്ളവയാണ്.

“ശങ്കരശങ്കരവിപ്രഗ്രഥിതായാം കൗമുദീവിമർശിന്യാം
ഇത്ഥമജന്തനപുംസകലിംഗാസ്സമ്യഗ്വിചാരിതാഃ ക്രമശഃ.”
“കേരളശങ്കരബാഡവശങ്കരകൃതകൗമുദീവിമർശിന്യാം
ക്ലീബഹലന്തവിചാരസ്സമാപിതോഥാവ്യയാർത്ഥസുവിമർശഃ.”

ശങ്കരബാഡവൻ എന്നാൽ ശിവദ്വിജൻ – അതായതു മൂത്തത് – എന്നർത്ഥം. മഹാഭാഷ്യം, നാഗോജിഭട്ടന്റെ ലഘുശബ്ദേന്ദുശേഖരം, ഭോജരാജാവിന്റെ ശൃങ്ഗാര പ്രകാശം തുടങ്ങിയ പല പൂർവ്വഗ്രന്ഥങ്ങളേയും മൂസ്സതു സന്ദർഭോചിതമായി സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്. ആവശ്യമുള്ള ഘട്ട ങ്ങളിൽ മേല്പുത്തൂർ ഭട്ടതിരിയെ അനുകരിച്ചു കാരികക ളും രചിച്ചു ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

“വിസ്തരസ്ത്വിഹ വിജ്ഞേയോ ബൃഹച്ഛബ്ദേന്ദുശേഖരാൽ
ഇത്യുക്തം നാഗഭട്ടേന ലഘുശബ്ദേന്ദുശേഖരേ.

ദ്വന്ദ്വമവ്യയമിത്യാഹ ശൃങ്ഗാരേ ഭോജഭൂപതിഃ,
ക്രിയാവിശേഷണമിതി പരേ പ്രാഹുർമ്മനീഷിണഃ.

ദ്വന്ദ്വം മന്ത്രയതേമാത്യൈസ്സ്വസ്രാ ദ്വന്ദ്വം യയുർവയഃ
പാരാവതാഖ്യാ യുദ്ധേഷു ദ്വന്ദ്വം തിഷ്ഠന്തി സൈനികാഃ.

യജ്ഞപാത്രപ്രയോഗേ തു ദ്വന്ദ്വം പാത്രാണി സാദയേൽ
അഭിവ്യക്തിഃ പ്രസിദ്ധിസ്സ്യാദ് ദ്വന്ദ്വം പർവതനാരദേ.”

30 സദർത്ഥപ്രകാശിക

സദർത്ഥപ്രകാശിക ആരംഭിക്കുന്നതു താഴെക്കാണുന്ന വിധത്തിലാണ്.

“പരപദമധിരോഢം പ്രാർത്ഥിതഃ പാദ്മമുഖ്യൈ-
ദ്ധരണിഭരനിരാസശ്രാന്തിഭാരാദിവൈകഃ
രഹസി നിജരഹസ്യം പ്രോച്യ സഖ്യേ നിവിഷ്ട-
സ്സഹസിതമുഖപദ്മസ്ത്രായതാം നോ മുകുന്ദഃ.

നിജശിഷ്യപാലിയേശപ്രാർത്ഥനയാ ശങ്കരാഖ്യശിവവിപ്രഃ
ഭാഗവതൈകാദശഗാഃ പ്രാക്തനവിവൃതീസ്സമുച്ചിനോമ്യദ്യ.

പ്രവൃത്തിതഃ പരാനന്ദകൃഷ്ണക്രീഡാനുവർണ്ണിതാ
തന്നിവൃത്ത്യാ പരാനന്ദപദാരോഹോനുവർണ്ണ്യതേ.”

തന്റെ ശിഷ്യനായ പാലിയത്തച്ചന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചാണ് പ്രസ്തുതകൃതി രചിച്ചതെന്നു രണ്ടാമത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ നിന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലോ. ദശമസ്കന്ധത്തിൽ ആചാര്യൻ ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന്റെ ലീലകൾ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ജനങ്ങളെ ആ ലീല ശ്രവിക്കുകയും സ്മരിക്കുകയും ചെയ്തു ഭക്ത്യുന്മുഖരാക്കുന്നതിനാണെന്നും തദനന്തരം ഏകാദശസ്കന്ധത്തിൽ അവർക്ക് ആത്മതത്ത്വോപദേശം ചെയ്യുന്നു എന്നും വ്യാഖ്യാതാവു വിശദീകരിക്കുന്നു. മൂസ്സതു ലക്ഷ്മീധരന്റെ അമൃതതരങ്ഗിണിയേയും രാഘവാനന്ദന്റെ കൃഷ്ണപദിയേയുമാണ് പ്രായേണ ഉപജീവിക്കുന്നതെങ്കിലും സ്വകപോലകല്പിതമായും അദ്ദേഹം പല രഹസ്യാർത്ഥങ്ങളും ഉൽഘാടനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഈ മൂന്നു വ്യാഖ്യാനങ്ങളും “തദർത്ഥങ്ങളെ സമ്യക്കായ് പ്രകാശനം ചെയ്യുന്നു” എന്നാണ് അദ്ദേഹം പറയുന്നത്. കൃഷ്ണശബ്ദത്തിനു സദാനന്ദാത്മകത്വവും മറ്റും വ്യാകരണരീത്യാ നിഷ്പാദിപ്പിക്കുന്നതു വിസ്മയകരമായിരിക്കുന്നു.

31 ധാതുപാഠകാരിക

ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ഉപക്രമം താഴെക്കാണുന്ന വിധത്തിലാണ്.

“ശാന്തമപിയൽ സ്വകീയൈഃ
കാന്തിഭരൈർദ്ധ്വാന്തമാന്തരംഹന്തി ഹന്ത!
മമ സിന്ദുരാസ്യം ഹന്തു മഹസ്തിമിരമന്തരായാഖ്യം
അകല്മകാരുണ്യരസാവസേകാ-
ച്ചികിത്സകൗഘൈലരചികിത്സ്യമാന്ധ്യം
ലോകസ്യ യാ സംശമയേദ് ഗിരാന്താ-
മേകാവലംബാം ജനനീമുപാസേ.

ധൂമക്രോഡപതിശ്ശൃംഭുഃ സോമഃ പുരുവനാധിപഃ
രാമശ്ചന്ദ്രനദീനാഥശ്ചാമോദം പ്രദിശന്തു മേ.

ഗുരുപാദാംബുജധ്യാനപരിശോധിതമാനസാഃ
പ്രക്രിയാപൂർവസർവസ്വധാതുഖണ്ഡപയോനിധേഃ,
സാരസർവസ്വമുദ്ധർത്തും സഹായാസ്സന്തു മേ ബുധാഃ.”

പ്രക്രിയാസർവസ്വത്തിലെ ധാതുഖണ്ഡത്തിന്റെ സാരസർവസ്വമാണ് കാരിക. മൂസ്സതിന്റെ പ്രകൃഷ്ടമായ വൈയാകരണത്വത്തിനു പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥവും നിദർശനമായി നിലകൊള്ളുന്നു.

കുമാരസംഭവത്തിലെ “സപ്തർഷിഹസ്താപചിതാവശേഷാണി” എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ആദ്യത്തെ പദം കർമ്മധാരയസമാസമാണെന്നു മൂസ്സതും തൽപുരുഷസമാസമാണെന്നു കൊട്ടങ്ങല്ലൂരെ ഒരു തമ്പുരാനും വാദിക്കുകയും ഇരുകൂട്ടരും പന്തളം സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രികളെ സന്ദേഹപരിഹാരത്തിനു ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു. മല്ലിനാഥന്റെ വ്യാഖ്യാനമനുസരിച്ച് ശാസ്ത്രികൾ പ്രകൃതത്തിൽ സമാസം തൽപുരുഷനാണെന്നു വിധിച്ചു. എന്നാൽ മൂസ്സതിന് അവലംബം അണ്ണാമലയുടെ വ്യാഖ്യാനമായിരുന്നു.

“അരുണാചലനാഥസാധുജുഷ്ടേ
കരുണാവാരിധിമദ്ഗുരുപദിഷ്ടേ
സരസേ പഥി കർമ്മധാരയാഖ്യേ
പ്രതിപദ്യേത ഹി കാപഥം കഥം ജ്ഞഃ?”

എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചോദ്യം.

32 കടത്തനാട്ടു ശങ്കരവർമ്മത്തമ്പുരാൻ – ചരിത്രം

കടത്തനാട്ടു ശങ്കരവർമ്മത്തമ്പുരാൻ 976-ആമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. പ്രസിദ്ധമായ പൊറളാതിരി രാജവംശാത്തിലെ ഒരങ്ഗമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. 'ഒഞ്ചിയിൽ അപ്പത്തമ്പുരാൻ' എന്ന പേരിലാണ് വടക്കേ മലബാറിൽ ഇന്നും അദ്ദേഹം അധികമായി സ്മരിക്കപ്പെടുന്നതു്. കടത്തനാട്ടു രാജാക്കന്മാരുടെ കുലദൈവതമായ ലോകനാർകാവിൽ ഭഗവതി(ലോകാംബ)യുടെ നിത്യോപാസകനും വിശിഷ്ടകവിയും സർവോപരി അനുഗൃഹീതനായ ഒരു ദൈവജ്ഞനുമായിരുന്നു അപ്പത്തമ്പുരാൻ. സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്തു (1005-ആമാണ്ട്) തിരുവനന്തപുരത്തു വന്ന് അവിടത്തേയും അച്ഛൻ ചങ്ങനാശ്ശേരി രാജാ രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റേയും കിളിമാനൂർ വിദ്വാൻ ചെറുണ്ണിക്കോയിത്തമ്പുരാന്റേയും ജാതകങ്ങൾ നിഷ്കൃഷ്ടമായി മരണദിനങ്ങൾ കൂടി കാണിച്ച് എഴുതിക്കൊടുത്തു തൃക്കയ്യിൽനിന്നു 3636 പണം സമ്മാനം വാങ്ങി. താൻ 1014-ആമാണ്ടു മരിക്കുമെന്നുള്ള വസ്തുതയും അദ്ദേഹം തിരുമനസ്സറിയിച്ചിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെ ആ നിര്യാണം സംഭവിച്ചു എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ഒന്നിലധികം കാരണങ്ങളാൽ അവിടുന്നു വിഷർണ്ണനായിത്തീർന്നു എന്നു പുരാവിത്തുകൾ പറയുന്നു.

33 സദ്രത്നമാല

ശങ്കരവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ കൃതികളിൽ സദ്രത്നമാല എന്ന ഗണിതഗ്രന്ഥംമാത്രമേ നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളു. ഗണിതവിഷയത്തിൽ കേരളീയർ പ്രമാണത്വേന അങ്ഗീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥമാണതു്. ആറു പ്രകരണങ്ങൾ ആചാര്യൻ അതിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു. സദ്രത്നമാലയുടെ പീഠികാരൂപത്തിൽ നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ള ശ്ലോകങ്ങളാണു് ചുവടേ ചേർക്കുന്നതു്.

> "ശ്രീപാർവത്യാശ്ച ലോകാവനിധരമഹിതാ-
> ഗാരസാന്നിധ്യവത്യാഃ
> പാദാംഭോജം ഗുരൂണാമപി സതതമനു-
> സ്മൃത്യ നത്വാരുണാദീൻ,
> ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രാബ്ധികീർണ്ണാം വിശദഗണിതസാ-
> രോക്തിസദ്രത്നമാലാം
> സംക്ഷിപ്യൈനാം ലിഖാമഃ പിപഠിഷുജനസ-
> ന്ധാരണസ്വല്പയത്നാം.

> നിരുപാധികൃപാനിധീനുപാസേ
> ക്ഷിതിപീയൂഷജുഷോ മഹാനുഭാവാൻ
> യദനുഗ്രഹതോ വിധൂതദോഷഃ
> പരിപൂർണ്ണാഖിലമങ്ഗലോ ഭവേയം.

> ശ്രീപോർളാതിരിവംശമൗക്തികമണേഃ
> ശ്രീകേരളാലംകൃതേ-
> രാര്യസ്യോദയവർമ്മണശ്ശുഭമതേഃ ശ്രീഭൈമിഭൂമീപതേഃ
> ശ്രീമത്സോദരരാമവർമ്മയുവരാജാര്യാജ്ഞയാ തന്യതേ
> തന്ത്രം ശങ്കരവർമ്മണേദമഖിലജ്യോതിർവിദാം പ്രീതയേ.

> ക്വേദമതിനിഗൂഢാർത്ഥം ജ്യോതിശ്ശാശാസ്ത്രം? ക്വ
> ചാഹമല്പമതി?ഃ
> ശ്രീഗുരുചരണാംബുരുഹസ്മരണം കിം കിം ന സാധയതി?"

ഈ പദ്യങ്ങളിൽനിന്നു് അന്നത്തെ കടത്തനാട്ടുരാജാവു് ഉദയവർമ്മത്തമ്പുരാനും യുവരാജാവു രാമവർമ്മത്തമ്പുരാനുമായിരുന്നു എന്നും തന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായ ആ രാമവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ ആജ്ഞ നിമിത്തമാണു് ശങ്കരവർമ്മത്തമ്പുരാൻ പ്രസ്തുത തന്ത്രം രചിച്ചതെന്നും സ്പഷ്ടീഭവിക്കുന്നു. 'ഭൈമീ' എന്നാൽ ഘടോൽകചൻ. കടത്തനാട്ടിനു സംസ്കൃതത്തിൽ ഘടോൽകചദേശം എന്നാണു് സംജ്ഞ.

ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ കലിസംഖ്യ കാണിക്കുന്ന ഒരു പദ്യം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

> "ലോകാദ്യാരാമവാസേ ത്രിദശമുനിസുസം-
> ഘാതപദ്യോത്താമാഢ്യാ
> ലോകാക്ഷിപ്രീതിദാ സ്വർണ്ണമയഗുണയുതാ
> ത്വൽപദാലംകൃതേയം
> ലോകൈസ്സദ്രത്നമാലാ ഘനസുപരിമളാ
> ധാര്യതേ യൈസ്തു കണ്ഠേ
> ലോകാംബാസിദ്ധസേവ്യേ കലയ സതതമേ-
> തേഷു സന്മംഗളാനി."

ഈ പദ്യത്തിൽ "ലോകാംബാസിദ്ധസേവ്യേ" എന്ന കലിവാക്യം 999-ആമാണ്ടാണു് സദ്രത്നമായുടെ നിർമ്മിതി എന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഗ്രന്ഥകാരനു പാശ്ചാത്യസംപ്രദായത്തിലുള്ള ഗണിതവും അറിവുണ്ടായിരുന്നു എന്നു പ്രസ്തുതകൃതിയിൽനിന്നു് അഭിജ്ഞന്മാർ സയുക്തികമായി അനുമാനിക്കുന്നു.

ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന് ഭാഷാവ്യാഖ്യാ ഏതോ ഒരു പണ്ഡിതൻ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ സ്വരൂപം അധോലിഖിതങ്ങളായ പംക്തികളിൽനിന്നു വെളിവാകുന്നതാണ്.

“അവിടെ നടേ ഗണിതപ്രത്യക്ഷം സംഖ്യാരൂപേണ ആകയാൽ അതിന്റെ സംജ്ഞകളെ പറയുന്നു – ഏകമിത്യാദി...പരാർദ്ധം. ഇങ്ങിനെ പതിനെട്ടു സ്ഥാനത്തിനും മേല്പെട്ടും സംഖ്യകൾക്ക് അവധി ഇല്ല. എങ്കിലും അവറ്റകൾക്കു വേറെ പേരിട്ടിട്ടില്ല. ഒന്നിന്റെ കീഴ്പ്പെട്ടും ഒന്നിന്റെ ദശാംശം, ശതാംശം, സഹസ്രാംശം, കോട്യംശം, പരാർദ്ധാംശം ഇങ്ങിനെ ഊഹിച്ചുകൊള്ളുക.”

35 രണ്ടു മുക്തകങ്ങൾ

ശങ്കരവർമ്മത്തമ്പുരാൻ ലോകാംബയെപ്പറ്റി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ശ്ലോകം പ്രസിദ്ധമാണ്.

“വിശ്വാസാക്ഷിണി! ശിവേ! പരിപാഹീ-
ത്യർത്ഥനാം മമ വൃഥാ യദി കുര്യാഃ
വിഷ്ഠിഗൃധ്രപുരതശ്ശവഭോക്തുഃ
ക്രോഷ്ടരംബ! തവ നാസ്തി വിശേഷഃ.”

മറ്റേത് ഒരു യമകാലംകൃതമായ ഭാഷോശ്ലോകമാണ്.

“ശിവ ശിവ ലിംഗം പോയീ
ക്ഷേത്രങ്ങളിലും, നൂണാഞ്ച ലിംഗം പോയീ,
സതിമാരുമ്മാറായീ,
സാമിഷമന്നം ദ്വിജർക്കുമുമ്മാറായീ.”

ഇതിൽ ടിപ്പുവിന്റെ കലാപകാലത്തിൽ മലബാറിലെ ഹിന്ദുക്കളുടെ ശോച്യാവസ്ഥയെ കവി വർണ്ണിക്കുന്നു.

36 ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം കാവ്യം

ചിറക്കൽത്താലൂക്കിൽ കരിവെള്ളൂർ കോട്ടൂർ നമ്പിയാരേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുചേലകഥ കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടിനേയും പറ്റി അടുത്ത അധ്യായത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കും. ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം എന്ന സംസ്കൃതകാവ്യത്തിന്റെ കർത്താവായ കോട്ടൂർ നമ്പീശൻ മറ്റൊരു ദേശക്കാരനാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹം കൊയിലാണ്ടി തീവണ്ടിസ്റ്റേഷനിൽനിന്ന് ഉദ്ദേശം എട്ടു നാഴിക കിഴക്കു മാറി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. അവിടെത്തന്നെയാണ് വേട്ടയ്ക്കൊരുമകന്റെ നിത്യസാന്നിധ്യത്താൽ പ്രസിദ്ധമായ പാലിശ്ശേരിക്കോട്ട. ഈ നമ്പീശൻ കവിവരേണ്യനായ കടത്തനാട്ടു വാസുനമ്പിയുടെ പൂർവികനാണ്. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പകർത്തുന്നു.

> “ശ്രീമൽക്രോഷ്ടു പുരാധീശം പ്രണിപത്യ രമാപതിം
> ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം വക്ഷ്യേ ശ്രീശുകേന പ്രകീർത്തിതം.
>
> പുരാ വിദർഭവിഷയേ സർവസമ്പത്സമന്വിതഃ
> ആസീൽ സർവഗുണോപേതോ ഭീഷ്മകോ നാമ ഭൂപതിഃ.
>
> രുക്മിപ്രഭൃതയോ രാജ്ഞസ്തസ്യാസൻ പഞ്ച സൂനവഃ
> രുക്മിണീതി സ്വസാ തേഷാം കന്യാ കാചന ചാഭവൽ.
>
> കന്യകാജന്മതോ രാജാ ധന്യോഽഭൂന്മുദിതോ ഭൃശം
> സർവേ ജനാഃ പ്രീതിമാപുസ്തയാ കോമളരൂപയാ.”

ശ്രീകൃഷ്ണചരിതമെന്നാണ് പേരെങ്കിലും രുക്മിണി സ്വയംവരം കഥ മാത്രമേ അതിൽ പ്രതിപാദിക്കപ്പെടുന്നുള്ളു. ശ്രീരാമോദന്തത്തെ അനുകരിച്ചാണ് പ്രസ്തുതകൃതി രചിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

37 ദമയന്തീകല്യാണം നാടകം

ദമയന്തീകല്യാണം നാടകം ദ്രാവിഡദേശീയനായ രംഗനാഥൻ എന്നൊരു കവിയുടെ വാങ്മയമാണ്. ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചന ശുചീന്ദ്രത്തുവച്ചായിരുന്നു. “ജനസ്യ കരതലേപി സുകൃതം ദൃഷ്ടതഞ്ച ചിത്രഭാനുസാക്ഷിത്വാൽ തസ്യ ശുചീന്ദ്രാഖ്യസ്യ ശ്രീപരമേശ്വരസ്യ ഭഗവതോ വസന്തോത്സവം വിലോകയിതുമധികോത്സുകത്വേന സമാഗതാനാം...” എന്ന പ്രസ്താവനയിൽ കാണുന്നു. കാലം കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റേതാണോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. സ്വദേശത്തെപ്പറ്റിയും തന്നെപ്പറ്റിയും അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

“മുനേരഗസ്ത്യസ്യ സമീപവാസാ-
ന്മുക്താപദോ യത്ര ജനാ വസന്തി;
മുഖ്യാ സരിദ് ഭാതി ച താമ്രവർണ്ണീ
മുക്താഫലം ഭൂഷണമേവ പൃഥ്വ്യാഃ.

യസ്മിൻ മഹീസുരവരാ മഹതാം മഹിമ്നാം
സീമാന ഏവ നിയമൈകപരാഃ പ്രഥന്തേ;
യേഷാം ത്രയീജപവിധൗ ഭഗവാന്മഹേന്ദ്രോ
ഹർഷേണ വർഷതി നിതാന്തമവഗ്രഹേ ച.
ശ്രീരംഗനാമാ കവിരത്നമത്ര
ഷട്കർമ്മചൂഡാഭരണം വിഭാതി
മഹീയസോ യസ്യ ഗിരാമഗമ്യം
മാഹാത്മ്യമത്യന്തപവിത്രചിത്രം.

വിദ്വജ്ജനാഭ്യർത്ഥനയൈവ ലക്ഷ്യം
സാധുത്വമേതസ്യ ഹി നാടകസ്യ
വൈകുണ്ഠകണ്ഠാസികയാനുമേയോ
ഗുണപ്രകർഷഃ ഖലു കൗസ്തുഭസ്യ.”

കവിത മനോഹരമാണ്. താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്ന നാന്ദീശ്ലോകങ്ങൾതന്നെ നോക്കുക.

“ശൃംഗാരാർദ്രതയാ ദ്രവീകൃതനവശ്രീഹീരചന്ദ്രോപലാ
ഭംഗ്യാ ഭക്തജനാവലീകുമുദിനീമോദം മുഹുസ്തന്വതീ
വൈമല്യപ്രസരപ്രസാദിതസമസ്താംഗാചകോരാംഗനാ
മംഗല്യം വിതനോതു വോ മുരരിപോർമ്മന്ദസ്മിതേന്ദുപ്രഭാ.

കല്യാ കല്യാണദാനേ ജഗതി ഖലു രമാ
    യസ്യ കാന്താതികാന്താ
ലോകാലോകായ ഹേതു ബഹുലതരതമോ-
    മോചനേ ലോചനേ ച
സാരം സാരംഗചഞ്ചദ്ദരമപി ദരഹാ-
    സം ദധാനഃപ്രധാനം
ഭൂയോ ഭൂയോപി ഭദ്രം വിതരതു സ കൃപാ-
    സദ്മാ വഃ പദ്മനാഭഃ”

രണ്ടാമത്തെ ശ്ലോകത്തിൽ കവി വന്ദിക്കുന്നതു തിരുവനന്തപുരത്തെ ശ്രീപത്മനാഭമൂർത്തിയെയാണ്.

പിൻകുറിപ്പ്

- സായാഹ്ന പുറത്തിറക്കുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക് ടോപ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളോ ആവശ്യമില്ല. ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണു ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണു് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതു്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്നു ലഭ്യമാണു്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണു് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയതു്. അതുകൊണ്ടു് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.

ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം III

ഫോൺ പതിപ്പുകളുടെ കണ്ണികൾ

33. സംസ്കൃതസാഹിത്യം
34. ഭാഷാസാഹിത്യം
35. ഭാഷാസാഹിത്യം
36. ചില ഭാഷാജ്യോതിഷ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ
37. ഭാഷാസാഹിത്യം
38. കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ (രാമപാണിവാദൻ)
39. ഭാഷാസംസ്കൃതസാഹിത്യങ്ങൾ
40. കിളിപ്പാട്ടുകളും ആട്ടക്കഥകളും
41. പലവകപ്പാട്ടുകളും ഗദ്യകൃതികളും

വെബ് പതിപ്പു കണ്ണികൾ

1. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 1
2. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 2
3. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 3
4. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 4
5. ഉള്ളൂർ: കേരളസാഹിത്യചരിത്രം ഭാഗം 5

സായാഹ്ന ഫൗണ്ടേഷൻ, ജഗതി, തിരുവനന്തപുരം 695014